

310592 వ్ర తి ది న ము ప్ర క టి ం ప ర బ డు ను.

Vol. 4. } ఐన్న పట్టణము 1923 వ సం॥ మార్చి నెల 7-వ తేది బుధవారము } No. 182
సంపుటము ౯ } చుండభినామ సంవత్సరము, ఫాల్గుణమాస బహుళ పంచమి గి. } సంచిక ౨౨౨

అమృతాంజనము అన్ని నొవ్వలకు మంచిమందు

అమృతాంజనము గాయము పుండ్లకు ఘనమయినమందు

చక్కని డబ్బీ తో సహా సీసా 1-కి రూ. 0-10-0 ప్రతియింటనుండదగినది

అమృతాంజనము లోకప్రసిద్ధిని బడసియున్నది. అమృతాంజనము అన్ని నొవ్వలకు సిద్ధామృతము. అమృతాంజనము అమృతశబ్దమాదినిగల మాయమందుగాదు. పోలుమందులవలన మోసముగలుగను. పంచభాషచిట్టి చూచికొనిన మోసముగలుగదు అమృతాంజనపు జగత్ప్రఖ్యాతవలన దేశమునందంతటను కలసిపోయింది.

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి, లేక నెం. 7 తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

లోకామయహార కస్తూరిమాత్రలు

పిన్నలు మొదలు వయస్సైన పెద్దవారివరకు సాధారణ వ్యాధులన్నిటికిని వాడతగినది. 250-300 మాత్రలుగల సీసా 1-కి ధర 0-4-0 1 మొదలు 6 సీసాలవరకు రూ 1-4-0 మైసూరు ఎస్. ఎస్. ఆర్ వైద్యశాలాధికారి పా. వెంకటాచల పండితులవారిచే తయారు చేయబడిన లోకామయహార కస్తూరిమాత్రలను వాడితిని అవి శుద్ధ వ్యవస్థాపితములచే తయారు చేయబడినవి తెలుప మిక్కిలి సంతోషించెదను. వాటిని వాడుటవలన నోటికి చుచ్చి శుభానుభవమును, విడువని రొమ్ముకడిసెను, ఆజీర్తి, హృద్రోగములు, కడుపుకొప్పి, కంటుబ్బరములు వీటిని తక్షణమే పారదోలును దీనిని ఆయుర్వేద వైద్యులందరు తప్పక వాడుట మంచిది. డాక్టరు భభాకరు, ఫెల్లో ఆయుర్వేదిక్ యూనివర్సిటీ గ్రాడ్యుయేటు, ఎస్. వై. ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ వైద్యులు. ఎస్. పి. ఐ. ఎస్, సానిటరీ ఇన్స్టిట్యూటు లండన్, కన్సల్టింగ్ కెమిస్టు, అగియారిసుడు, సెం 2 బొంబాయి. కానకేశ్వరి ఉష్ణము, శీతలముచే గలుగు దగ్గు, కుక్కదగ్గు, గొంతుపుండు, రొమ్ముకడితము మొదలగునవి తప్పక తక్షణమే వాడుదను.

రూ. 2 లు ఔషధములు కొనువారికి మా శ్రీరాములవారి పట్టాభిషేక క్యాలండరు ఇనాం. నెం. 183 చైనాబజారురోడ్డు, ఆనందభవనముదగ్గర మద్రాసు. పాశ్చాత్య వెంకటాచల పండితులు, శ్రీ శీతారావువ వైద్యశాల, మైసూరు. (3)

త్వ ర ప డు డు

ధరలు తగ్గినవి

వె ల లు

టూరింగు 2,750

రిన్నెజౌటు 2,600

స్టాండర్డు చాసిస్ 2,250

టూరింగు (స్టాండర్డుతో) 3,100

ఒకటన్ను చాసిస్ 2,600

త్వ ర ప డు డు

ధరలు తగ్గినవి

ఫోర్డు కారు

16 సీటరు బస్సు 3,500

*ఫోర్డు నన్నుట్రాక్టరు 3,250

ఇంగ్లీషు కార్డియో

డెలివెరి ఎస్.ఎ.ఆర్. మదరాసు

కావలసిన వారికి సైవల్

బాడీల వెలునున్న, వ్యవసాయపు ఆయుధముల వెలులున్న తెలిపజేయుటను.

యీ రోజుననే మీ ఆర్డరును మాకు పంపుము. మాద్వారా కొనిన ఎడల మీకు ఎక్కువ ఫదుపాయము కలుగును. (598)

మోటార్ అిండు జనరల్ ఇంజనీరింగు కంపెనీ, బెజవాడ

సబుడిలర్సు:— కృష్ణా గుంటూరు జిల్లాలకు

వెలగడిది! త్వరకడు!

ఆంధ్రవాఙ్మయమునం దార్థికవిషయక గ్రంథరాజమగు

“పన్నుల పద్ధతులు, సిద్ధాంతములు”

అను గ్రంథము

రావుబహద్దరు కోవెలమూడి గోపాలకృష్ణయ్య, బి. ఏ., ఎమ్. ఎల్. సి., గారి విరచితము. చక్కని శైలిలో నాంధ్రమునందు వ్రాయబడినది, రాజ్యాంగధనము, పన్నులయొక్క స్వభావములు పన్నులయొక్క ప్రాచీనసిద్ధాంత పరిణామములు పన్నులపతనము, అవకాశపువక్రపుపన్నులు, మాజీ శేపు హిందూదేశపు టాదాయపు పద్ధతి, దేశీయ వ్యయక్రమము, వ్రయసూత్రములు, దేశీయపరిపతి దేశీయములు, స్థానిక పన్నులు మొదలగు హిందూదేశపు టార్గిక విషయము లన్నియు, విపులముగ చర్చింపబడినవి. ప్రతి ఒక్కరూ చూచుటకు వీలగునట్లు వ్రాయబడినది. ఇది చూచునై నను పక్షవాదము కానరాదు. ముద్రయైన మన్నన పొందినది. ప్రతికల బొగడ్డబడినది. దివానుబహద్దరు మోచర్ల రామచంద్రరావు పంతులుగారు, కట్టమంచి రామలింగారెడ్డిగారు మొదలగు ఆంధ్ర ప్రముఖులచే కీర్తిపబడినది. వేయేల. గొప్పకథిని కొని చూపుము. అందలి విషయము మీకు బాగుగ తెలియగలదు చాల పుస్తకములు అయిపోయినవి. మొదటి కూర్పు 500 పుస్తకములు మాత్రమే వెల రూ 0-12-0, వలయువారు గూడవల్లి రామబ్రహ్మగారు ఫ్రెండ్సుకంపెనీ, బెజవాడ అని వ్రాయవలయును.

శ్రీ యుతపానుగంటి లక్ష్మీనరసింహారావుపంతులుగారిచే రచింపబడిన

శ్రీమద్రామాయణ నాటకములు

శ్రీమద్రామాయణ పరిపూర్ణాంశ సంగ్రహమును, సురభిరామము నామ ప్రతిబింబమును, శక్తిరామాయణము నామ శ్రీరామచంద్రుని పూజనీయమైన మొదటి సాయం, ఎన్నిరీతులందును నమస్కరింపఁగల సుధామృతమును మొదలై యున్నది. అట్టిరామచంద్ర పుణ్యరూపములతో తెలుగున వెలువడుచున్నది. కథను కథకులను ఎట్లయెడల బెట్టి ప్రత్యక్షముగ గలఁబడునట్లు చేయుచున్నది. నాటకము కదా! వృద్ధులు యువకులకు సంతకములు రసభూయిష్టములకావేకకర్తలు సాక్షిగ్రంథకర్తలనకు శ్రీరామగంటి లక్ష్మీనరసింహారావు పంతులుగారిచే వ్రాయఁబడిన పగుటచే నీరొకటిచి వేయక వ్రాయ నక్కరలేదు. వీరభిని నుండి వెదలు అమృతము నేకసాయము పొతకమహానము గ్రోలి యున్నాను. వీరు రచించిన వెళ్ళునాటకములలో నొక్కటి చదివినను గ్రంథకర్తయొక్క ధీనైకత్వము, కవితారాశీత్వము బాత్ర పక్షోత్తరకల్పనాచాతుర్యము మున్నగు ప్రాధాన్యవిశిష్టతలు గోచరింపక మానవు. ఈ రామాయణ నాటకములందు

పునఃసంకలనమున నొకటిని జలదరింపజేసెను. మనసు క్రమభూత మగును.

- 1 కళ్యాణరాఘవము
చక్కని చిన్ననాటకము, బాలకాండలోనిగాథ సీతా కళ్యాణము. వెల 0.8-0
- 2 పట్టభంగరాఘవ మను పాదుకాపట్టాభిషేకము
అయోధ్యాకాండలోనిగాథ. భక్తికరుణరసభావము నది. వెళ్ళునాయలు ప్రదర్శింపబడినది. వెల 1-4-0
- 3 వనవాసరాఘవము
అరణ్య కష్టగ్రంథ సుందరకాండములలోని గాథలంత రాటకము. వెల 0.12-0
- 4 విజయరాఘవము
యథావస్థలోనిది నవీకరణగ నది చమత్కారముగ నిర్మింపబడినది. ఇంద్రలిఖితరూపభక్తి ఆచారము. తులకాంజర మగుచుండును. వెల 1-0-0

వలయువారు:—పానుగంటి రాజారావు పితాపురం, గోదావరిజిల్లా, అన్నివాయవలెను.

ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫర్మ సి లి మి టె డ్

తిరుపతి బ్రాంచి (చిత్తూరు జిల్లా)

వనంత కుసుమాకరము, మకరధ్వజము, చ్యవనప్రాసనము మొదలగు శాస్త్రోక్తమైన ఔషధములు విక్రయమునకు సిద్ధముగా నున్నది. నాలగవ వంతు సొమ్ము అడ్వాన్సుగా పంపిన వి. పి. ఆర్థరులు తక్షణమే పంపబడును. వ్యాధి లక్షణములు, ఎల్లు కలిగినది మొదలగునవి వివరముగా వ్రాసిన తగిన ఔషధములు వి.పి.గా పంపబడును. మాక్యాలలాగు కావలసినవారు ఒక అణా స్టాంపుపంపవలెను.

Dr. S. Rajaram Rao, A. M. A. C. Bhishagvara, Physician incharge Tirupathi.

మహాభగవంతునిపాత్ర

ఇది యొక గొప్పనాటిగ్రంథము. మహాద్వైత వ్రాయబడినది. దీనియందు పృథివీమానవుని యొక్క చారిత్రమును అమూల్యముగా చక్కములతోగూడ వ్రాయబడియున్నది. జన్మసంకల్పము, తాటిభు, జనకాల ఘడియలు. చారిత్రకుండలి మానుపండించిన యెడల, కావలసినవారికి వి. పి. గా పంపించెదము. ధోరణులు తెలుగు అర్థంలోనవ వ్రాయబడినది రు. 2-0-0. ఆగును. అర్థంతరములైన వారికి రు. 2-0-0 మాత్రమే.

అరెల్ల వెంకటేశ్వర్తి 'వజ్రము' గోపాలపురం కొత్తపేటపొట్టు, గోదావరిజిల్లా.

సంస్కృత గ్రంథములు — తెనుగులిపి

అమరకోశము మూలము.	శబ్దార్థము, ఆంగ్లేయ భాషాంతరపదములుగలది చిన్న నైజా అట్టలైదు	ఆంధ్రాంధ్రములయందు ఆంధ్రనామసంగ్రహం, ఆంధ్రనామ శేషము, సాంబసింధువు) కాలికో
భాషాంతరపదములుగలది చిన్న నైజా అట్టలైదు	0 ౮ ౦	0 ౨ ౦
సుదీర్ఘకాండము మూలము 16 కట. కిత్రానులైదు	0 ౦ ౦	అట్టలైదు 0 ౧౪ ౦
స్తోత్రార్థము 1 క. భాగము కిత్రానులైదు	0 ౧౨ ౦	రామదాసుచరిత్రము 0 ౦ ౦
డిటో 2 క. భాగము "	0 ౧౨ ౦	డిటో కాలికోలైదు 0 ౨ ౦
డిటో 3 క. భాగము "	0 ౧౨ ౦	సృణీసాళికము — మూలముమాత్రము 0 ౨ ౦
క్రిత్యకవర్ణిణ. — మూలముమాత్రము, చిన్న నైజా	0 ౬ ౦	బాలరామాయణము డిటో 0 3 ౦
క్రిష్ణ సహస్రనామస్తోత్రము, చిన్న నైజా	0 3 ౦	ఇందర " 0 ౮ ౦
డిటో నామావళిసహా	0 ౧ ౦	క్యామల " 0 ౮ ౦
		శ్రీవేంకటాద్రిస్వామీకీర్తనలు 0 ౮ ౦

ఆర్. వెంకటేశ్వర్ అండు కో., ఆనందముద్రాలయము, మదరాసు.

మహామారి (ప్లేగు) నుండి ఎంతమాత్రముభయములేదు (1045-4)
శ్రీ గంగాల మహారాణి సాహేబుగారి మెప్పుచేబంగారు పతకమును బొందిన
వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యగారి (2)

వేగు ఔషధములు

కడచిన యింతగదియెదు వత్సరములకాలముగ ఇండియాలో పలుభాగములందును, బర్మా మున్నగు ముఖ్యభాగములందును ఈ ఔషధముగలది ఆశేకులను రక్షించినది.
జ్వరమునకు హైమాది పానకమును, గడ్డలకు శతభౌతపుత్రమును, ఉపయోగింపదగినవి
ఇవి వేగును బుణ్యనదుచుట్టు గాక, రాకుండ చేయుటకును చాలినవి. వేగుల ప్రదేశములందు పానకమును మీము తప్పియుండు ప్రకారము నేమియమండిన, వేగుబాధ ఎంతమాత్రమును సోకదు. ఈ మందులను పిన్నలు, పెద్దలు, గర్భిణీ స్త్రీలుగూడ ఉపయోగించవచ్చును. ప్యాకింగు పోస్టేజిలెట్లు ప్రత్యేకము. క్యాటలాగు ఉచితము హైమాదిపానకము 6 అవున్సుల సీసా రు 1-4 లు } శతభౌతపుత్రము 1 అవున్సుల సీసా రు 0-14-0 లు
3 " " " 0-12 } " " " 0-10-0
తండ్రివిలాసము:—“పండిత” మదరాసు. ఆయుర్వేదాశ్రమము 41, ఆచారప్పక వీధి, మదరాసు.

ఈ సంవత్సరము సంరంభము జేయుదు

(ఎంగుళిండియా)

కాంగ్రెసు అధిక సంఖ్యాక పక్షమునను, కాన్సిలు పక్షమునను సంధివరకును మధురముతో మన మి యా యోనని యనుకొనటకన్న గొప్పకష్టము తొలగింపబడినది. అసలు విషయ మేమో ముగియక మే. రాజీతుడిన తరువాత నే పని ప్రారంభమగును. కాని వీరికిని వారికిని మధ్యవర్తిగిన రాయబాధ్యక్షులతో అలసి మనము నెడదారిని బట్టవచ్చును. ఒక అసాధారణ కృత్యమును యెట్లో కష్టపడి సాధించినపిమ్మట పనియంతయు నైన జని తలలందు సమాజము. సత్యమేమనగా చేయవలసినపని యా తిగాలేదు. ఇప్పుడే ప్రారంభము గావలయును. వారధి కట్టడమైనది. కాని నైస్యమునైగా నడచి సంరంభము జేయవలయును. శ్రీరాముని నైస్యము సేరబంధనమును పూర్తిజేసినపుడు వారు చేయవలసినయన్న పని అప్పుడే ప్రారంభమయెను. సమద్రము తాటుటకు సేతువును నిర్మించుటలో జనుమండితిమి గదా యని వారవ్రతకులై యున్నను, అలసితిమని యూరకున్నను అంతటితోపని పూర్తియాయె ననుకొన్నను సీత సంరక్షించదినజగదా! కాముకును, నైస్యమును యేమాత్రమును ఆలసింపక వెంటనే వారధిదాటి యుద్ధము జేసి గెల్పిరి. సర్వము జేయవలసిన పని యెదు అధిక స్వల్పసంఖ్యాకులకు సహకారము గుడినందున మరింత ఆశక్తితోను అశోభనీయవిధానముతోను ఆపనిని కొనసాగించవలయును. బాధ్యత యింకను అధిక సంఖ్యాకుల మీదనే యున్నది. కార్యభార మింకను వారిమీదనే యుండవలయును. మనము సహకార సహాయములను గొరకమ్మును కాని గయలో నిర్ణయించిన కార్యక్రమమును కొనసాగించి మన మీదనే గలదు. ఈరాజీవలన బాధ్యత తగ్గుటకు మారుగ అపజయభంగము తోడుగలిగినది.

మన పే మాత్రమలత్వము జేసి సోమరితనముగ నుండి అపజయము గాంచినను స్వల్ప సంఖ్యాకులు జేరుమాద్రము ననుసరించుటకు యెక్కువ కారణము గాన్పించును. ఈసంఘభావము కాశ్యోతముగ నుండి జేకమంతయును కాంగ్రెసునకు బద్ధులై యుండవలెనన్న యెడల మనమధిక సంఖ్యాకులము యావచ్చు వినియోగించి మనము చెప్పిన మాటలను చెల్లింపవలయును.

మనము ఒక్క కామకొనమంద చిత్తశుద్ధితో చేయు ప్రయత్నము జేసినయెడల మనల నెక్కువను పల్లెత్తు మామైన యనబాలకు భంగవంతునకును మన అంతరాత్మకును తృప్తికముగ నుండును. మనమా విశుద్ధమానసముతో నోవితో పనిజేయునంత కాలము అపజయ మనునది యుండవలదు. ఆశ, విశ్వాసముగలిగి ఓపికతో పనిజేయుచే విజయ మార్గము. అటుల ప్రయత్నము జేసినపిమ్మట నపజయము గలిగినది అది అపజయము గానేరదు. నిర్మాణమునకు మంచి పునాది యేర్పడును.

ఇదివ్రాయునపుడు మనము యేకగ్రీవముగ పనిజేయుటకు జేయుప్రయత్నములు విజయవంతములగు నేమో చెప్ప బాలకున్నాను. మనము స్వల్పసంఖ్యాకుల సహకారమును బోడుటలో జయమందినను అపజయమందినను మనవిభక్త్యుల మేమియో తెలిసియే యున్నది. తృప్తికముగ రాజీతుడినను మనకున్న బాధ్యత తగ్గనట్లే కాజీతుడుటలో అపజయము గాంచిన మనము యేమాత్రమును నిరాశ జేంది స్థాణులము గానక్కరలేదు.

మనమాతృవిశ్వాసముగలి ప్రారంభించిన కార్యము సానబాలము జేయవలయును. త్వరలో తిలకు నిధిని వసూలుజే! ప్రచారకుల జేర్చి యీసంవత్సరముగూడ సంరంభము జేయుటకు ఈ జేకమును సంసిద్ధము జేయవలయును. రాష్ట్రీయకాంగ్రెసు సంఘములన్నియును తమతమ విధానముల నెర్పరచుకొని మజేయవలయును. ముఖ్యముగ కాలవసినది చిత్తశుద్ధియు కష్టపక్షిష్టయు బాధానుభవ సంసిద్ధతయు. తెలిది లేకులగాని వ్యాయవాది విజ్ఞానముగాని మేధాశక్తిగాని ఆక్కరలేదు. నిర్ణయించి తేదీనాటికి ప్రథమావసరముల దీర్చినయెడల అభివృద్ధి కార్యము సంఘమువారు బహుములభముగ 1928 సంరంభము జేసుకలకన్న అభివృద్ధి జేందునట్లుగ యేర్పాట్లను జేయగలరు.

సి. రాజగోపాలాచారి.

అందరికీని ఉచితము
సిల్వాజిత్తు అనగా నేమి? అంగ భాషలో ఉత్తములు వ్రాయవలెను.
Bharat Sanjivan & Co.,
(No 1) Kankhal U. P.

వృత్తాంతలేఖలు

శిధ్ధవటం

(స్వకీయవిలేఖరి)

మార్చి 3: (పత్రికాసంవత్సరమున సిద్ధవటం వెన్నవడిలో జరిగినది) మోస (మలాంపండు) తోటలు యీ సంవత్సరము సమృద్ధముగా జేరినది యందును, కొన్నితోటలు సిద్ధవటం యందును, కొన్నితోటలు సిద్ధముగాక యందును, 2-3-28 తేదీకి పరిమళం దుండుభిసంవత్సర ఫాల్గుణ శుక్ల ౧౫ నానా రోజున మాటాడుగా వెన్నవడి ప్రవాహమువచ్చి మోస తోటలన్నియు నిశ్చేమముగా నడివాంసాగోగతి. అనుభూతు ముగా వెల్లారుసముద్ర యాత్రకువేంచేసెను. ఈ కారణమున యీగ్రామమునకు సుమారు 10 వేల రూపాయలు నష్టము సంపాదించుచున్నది.

మచిలీ పట్టణము

(స్వకీయ విలేఖరి)

పురపాలక సంఘ సభ

మార్చి 4: ఈ నెల 3వ తేదీన పురపాలక సంఘ పాఠశాల సభ జరిగెను. ప్రెస్మనగరము యస్. జగన్నాథరావుపాఠశాల గారు అధ్యక్షులుగా నుండిరి. 7-80 గంటలకు సుమారు 15 మంది సంఘసభ్యులు వచ్చివరకువార యజమానిని మొదటిసంగతి 1928-24 సంవత్సరపు కేలంపాటలు మొదలిడిరి. కూరగాయల మార్కెట్టు, బండ్లు నిలుచు స్థలము ట్రాంజిట్టు మొదలగునవి పాటపాడిరి. సుమారు 15 మందిను క్రిందటి సంవత్సరము రాబడియే యందును, తరువాత పెండ్లపంపిణీలు తనిఖీ జేసి కొన్నిటిని తీసుకొనిరి.

మార్కెట్టా నుబ్బరాయ నిధి.

మై నిధికి కొలది దిశముల క్రింద ఆదిన 'నిజయనగర' పాఠశాలపరమేయనగర వచ్చి కనముతోగూడ సుమారు రూ 700 చేకూరినది తెలియుచున్నది.

భద్ర రోజులు

మార్చి 5: జిల్లా కార్యదర్శిగారు వెనుకవార సరసింహము పంతులుగారు భద్రరమునకు వెళ్ళుచున్నప్పుడు యెంత నూలునైనను కొన నక్కయింది. శ్రీ ఆంధ్రవాణియ కళా కాలాని వర్తమాలకు కూడ భద్రర నూలు విశేషముగా కాలసి యున్నది. నూలు పొచ్చుగా కొరతకుగానూ నూలుకులు యీ తురమునందే ప్రతి యింటియందును రాట్లము పెట్టింది, నూలు తియిండుటకు ప్రయత్నించిన కాల లాభకారిగా నుండును.

అద్దకము

శ్రీ ఆంధ్రవాణియ కళాకాలాని అద్దకములను బొంబాయిలో ప్రదర్శించుటకు నిన్న సాయంత్రము కార్వానావారు కొందరు బొంబాయికి వెడలిరి.

విలూరు

(స్వకీయవిలేఖరి)

మార్చి 5: ఈ నడుమ శివరాత్రి మునుపటి జడి వానలు వరియుటచే శివరాత్రితో శివరాత్రున చరిత్రవ్రతుడు యులుగా మరింత పరివిశేష మయినది. భూమియొక యింకా పోలేదు. ఈ ఆకాలపు వానలకల్ల అచ్చులచ్చుట శివరాత్రున ప్రబలియున్నది.

కృష్ణజ్యోతి మిల్లు కట్టిపెట్టియున్నది. కరణ వేమన గారు వారధర బాస్కిగా పుండుటలనూ, సంతులధర బాలా క్వి పుండుటలనూ పని ఆపివేసినారు. ప్రకడంలో చల్లగా వారధర పున్నప్పుడు యింకాకగ్గనని పువేత్త చేయటచేయిప్పుడు ధరచాలా పొచ్చిపోయింది. వారధర భిక్షుడు ఫుట్టి 1-కి రు 85 లు లగాయిదు రు 2-3కి వర్తకంవారిగా పున్నది. విజయ నగరం ప్రాంతం వర్తకులు యెడోరకవార అంటుట్టవముకుథు మొంది యిమ్మిలవారికి పుత్తెరములు వాడున్నాంటు. రు 85కు మిడికొనినను భిక్షులు రు 85కి చిల్లతో మొత్తం రు 115కు చిల్లతగును. సంతులనూ పై రు 50/కు కన్నయొక్కన అడిగే వాస్తూ 3. యిట్టివివక్షితిలోనిల్లు అడిగి భాగస్వాములకు నష్టం పుట్టియుటకన్న 1 సంవత్సరమువరకుగాని వారధరలక్కి పరిస్థితి మారువరకుగాని మిల్లుకట్టిపెట్టుట సమంజసము.

ఈనెల 24 తేదీన జరుగబోవు జనరలు మీటింగులో భాగస్వాములందరు కనుక మిల్లుపన్నంరావండా మిల్లుకట్టి పెట్టుటకు తీర్మానించు కొనెదరు గాక!

నెల్లూరు

(స్వకీయ విలేఖరి)

కావలి తాలూకాబోర్డు

మార్చి 5: గడచినవారమున జరిగిన కావలి తాలూకా బోర్డు సభయందు, కొత్తగా గ్రామమునందలి లోలోపండు అంగ్లీను వైద్యశాలను, తమ తాలూకా యందలి ఆహ్లాది అంగ్లీను తీసివేయ జలయనని తీర్మానించిరి. ప్రస్తుతము కొత్తగా గ్రామమునందు ఆయుర్వేద వైద్యశాలనే యొక్కవృద్ధిపలుకు వలయునని నిశ్చయించిరి.

వై బోర్డువారే కనిగిరి గ్రామమున నొక ఆయుర్వేద వైద్యశాలను నిర్మించియున్నాడు. ప్రతిదినమును సుమారు 450 మంది రోగులకు ఔషధ మొసగుచున్నాడు. ఈ వైద్యశాల చుట్టునున్న గ్రామములకు మిగుల ఉపయోగకారిగా నున్నది. కావలి తాలూకాబోర్డువారైనను ఆయుర్వేద వైద్యముయొక్క గుణాతిశయములను గడపించి, దానిని మఱల పునరుద్ధరించుటకు సమకట్టి సంయత్న ప్రయత్నము కృష్ణులు (పాథమిక పాఠశాలలు)

ఈబోర్డువారు తమ ప్రాథమిక పాఠశాలల యందం తియిం ద్రికామిక కాపున నెలకొల్పి, శతవంద్రంగము నూలు వరుకుట మున్నగు జాతీయ పరిశ్రమలకు బాలరకు చిన్న తనమునందీటి అలవడజేయుచున్నాడు. 7 లేక 8 వత్సరముల వయస్సుల బాలురకుడ (వంద్రంగము తోపునుజట్టుట) నందు ఎక్కువ నేర్పజేయును బావుచున్నాడు. ఈబోర్డువారిని చాలి యింతబోర్డువారు కూడ పరిశ్రమభివృద్ధికి తోడ్పడెదరుగాక.

పంచాయితీబోర్డు, కావలి

వై పంచాయితీ బోర్డు ప్రభుత్వమువారిచే స్థాపించబడిన వై నమ గడచిన ఒక వత్సరమునందు యొక్కకు ఉపయోగ కారిగానున్నది. 50 రూప్యముల కన్న తక్కువ స్కూల్ కాబు కేసులన్నియు నింతే దాఖలు చేయబడుచున్నవి. ఇప్పటికి సుమారు 600 కేసులు దాఖలయి:వని తెలియుచున్నది. ఈ పంచాయితీబోర్డుల యందును కొంతగమస్తాల బాధయున్నను న్యాయము చక్కగా, విశేష వ్యయము లేకుం లేలుచున్నది. వైద్యమును బట్టితే కావలి గ్రామమునందలి సివిల్ కోర్టు లలో కేసులు తగ్గినది. ఆకారణమున అడిమనల్ మనసము బోర్డును ప్రభుత్వమువారు జూలైమాసమునందీ తీసివేయ నిశ్చయించిరి.

శ్రీయత వెజవాడ చంద్రశేఖర రెడ్డిగారు

శ్రీ చంద్రశేఖర రెడ్డిగారు నెల్లూరుపురమునకు 12 తేది విచ్చేసెదరు. 12-18 తేదిలయందు నెల్లూరునందే యుండి 14 తేది తమ న్యగ్రామమును బుచ్చిరెడ్డి పాలెమునకు వెళ్లెదరు.

జిల్లాకార్యగమ కార్యనిర్వాహకసభ
వైసభ 15 తేది జిల్లా కార్యగమ కార్యాలయమున నెల్లూరులో సమావేశమగును. సమావేశమునకు శ్రీయత వెజ వారు చంద్రశేఖర రెడ్డిగారును విచ్చే సెదరిన తెలియుచున్నది. సభ్యులెల్లరును తప్పక రావలయునని కార్యదర్శులు నొరు చున్నాడు.

మార్చి 5: శిధ్ధవటం పుష్పి చేయువారి యొద్ద ను గోలు కాకనిక గరుకును కొనటకై, నెల్లూరుకావలి భావీ కాభివృద్ధిచే పంపబడిన శ్రీయత కల్లభద్రాను పూమోతన దానుగారు ఈనెల 1 తేది యీపు:మున విచ్చేరి. జిల్లా కార్యగమ కార్యదర్శులను వెంట నిడుకొని తమ స్వదేశీ భద్రుల కన్త్రుధులను విడియించు వర్తకముచేసెను. జిల్లా కార్యగమ సభమువారిచే నిరూపించిన భద్రుల ప్రస్థములను సుమారు 7 కల రూప్యములకు కొనుగోలు చేసిరి ఇట్లు పుష్పిత్రికాటల యొద్ద నిలవ గరుకులను కొనుగోలును ఆకాశముల కల్పించి యుండుటచే, పుష్పిత్రికాటలయం బుత్పాతము పొచ్చు చున్నది. వారు ఇంకను నూతనముగ మగముల నేర్పాటు జేయు చున్నాడు. నూలు కూడ పొచ్చుగ లేయారు కానున్నది.

జిల్లాకార్యగమ సంఘమువారు శుద్ధభద్రాని నిరూపించ గల ప్రచారకులతో నివేదనముమీద నిజమించియున్నా గువీత పుష్పిత్రికాటల వర్తములకు చాతుగా వెళ్లి తనిఖీ జేయుచు న్నాడు. ప్రతివస్త్రముమీదను జిల్లా కార్యగమ సంఘకార్య దర్శులు చేవాలను జేయుచున్నారు.

జిల్లాకార్యగమ కార్యనిర్వాహకసభ

జిల్లా కార్యగమ కార్యనిర్వాహక సభ ప్రాక్యము ప్రతి కలలో ప్రకటించుట నెల్లూరుపురమునగాక బుచ్చిరెడ్డి పాలెము నకు యీనెల 15 తేది సమావేశమగును. రాన సభ్యులెల్లరును బుచ్చిరెడ్డిపాలెమునకు విచ్చేయవలెను.

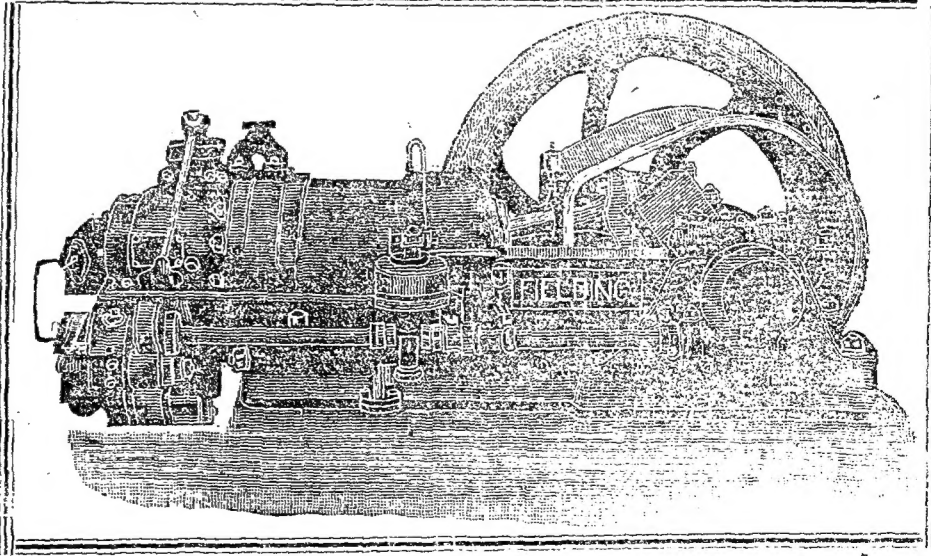
మనసివల్ సంఘము.

జడ్డెల్ల తయారుచేయుటకై నిజమించబడిన మునిసి పల్ ఉపసంఘమువారి వత్సరము నూలవరుకుటను నేర్పుట తమ ప్రాథమిక పాఠశాలలయందు తీసివేయవలయునని తీర్మా నించుటలు తెలియుచున్నది. అదియునుగాక గడచిన ఒక సం||గా మునిసివల్ పాఠశాలలయందు బాలరకు పొంది గలపుటచే నెక్కువ ఉపయోగకారిగా నున్నను, ఈ వత్సరమున నింకను కొందలు మునిసివల్ సంఘసభ్యులు పొంది భావనియమై కృతిరేకముగానుండునట్లు తెలియుచున్నది. కలెక్టేషన్ల సంఘమువారిక జహిరంగసభ జటిపి తమ అభిప్రాయములను త్వరలో తెలిపెదరుగాక. ఈనెల మధ్యలో బడ్జెట్ తీర్మానిం చుటకై మునిసివల్ సంఘ సమావేశము జరుగనున్నది. తేది నిర్ణయమింకను కాలేదు.

శ్రీయత మిడుతూరు వరదశర్మగారు

కడలూరు వెలసాలనంది వలబడి శ్రీయత మిడుతూరు వరదశర్మగారు ఈ పురమున కీనామవయం విచ్చేసిరి. వీరు చాల ఆరోగ్యముగ నున్నాడు.

ప్రసిద్ధికెక్కిన పిల్లింగు శెమిడిశల్ గ్రూడాయిలు యింజనులు

యా యింజనులు రమారమి యధమును పూర్వము పున్నప్పుడలకే అమృతము చున్నవి. అన్నిసయిజులు స్థాకులో సిద్ధముగానున్నవి. యివి కొనుటవల్ల అన్నివిధములచేతను లాభమును పొందవచ్చును. మిల్లులకు కావలసిన యావత్తు సామానులుకూడా అతి భారస మయిన ధరలకు దొరకును ఆలశ్యముచేయక వెంటనే వ్రాయుడు.

సోల్ యేజంట్లు:— డి. యచ్. శాస్త్రి అండు కో.

12, తంబు శిట్టివీధి, మదరాసు.

వ్యాయామవాదలు

సాల్ ఇండియన్ లాన్ టెన్నిస్ పంచాయతీ

ప్రారంభ

2 వ తేది సాయంత్రము వైకంఠములయొక్క సింగిల్స్ డబుల్స్, మిక్స్డ్ డబుల్స్ ప్రైవేటులగును. గవర్నరు దంతులునిచ్చే డబుల్స్ ప్రైవేటు సారముగ తిలకించిరి. మూడు షేవల్స్ సోక / ముందునునే జరుగుటచే ప్రేక్షకులొకటిపూడ తిన్నగ కొనవరకు జూచుటకు వీలులేకపోయెను. శుక్రవారము చీటిపడిన కారణమున సిలిపియబడిన సింగిల్స్ ప్రైవేటు మరల పూర్తిగ నాదృశము. నారాయణమూర్తి యీమారు బాగత వడి మొదటిసెట్టు తేలికగా గలిచికొనెను. బాలకృష్ణను కొక్క గేములకేమే వచ్చెను. కాని బాలకృష్ణను నిరుత్సాహముతో ఒక పట్టుదలతో నాడి రెండవసెట్టులో నారాయణమూర్తికి రెండు గేములను మాత్రమే యిచ్చి సెట్టు గలిచెను. నారాయణ మూర్తి మూడవసెట్టులో బాగుగ నాడి తేలికగా గలిచెను. నాలు గవసెట్టులో బాలకృష్ణను రోహిణీశేఖరుతో నాడి గలిచెను. కాని అంతటితో కనయోపాయెను. ఐదవసెట్టులో నారాయణ మూర్తి పై చేయిగ నాడుచు సెట్టు ననాయాసముగ గలిచి పంచ మున విజయముబడెను. దీనితో సీతధు పంచము రెండుసంవత్సరములు వరుసగా గలిచినవాడగును. రెండవమారాడినప్పుడు బాలకృష్ణను బాగుగ నేయెడిను. నారాయణమూర్తి కనకద నున్న అర్జునునవరంతుని వినియోగించి గెలుపొందునకి తల ప్రాణము తోకకువచ్చిపట్టయ్యెను. రాబోవు సంవత్సరమునారా యణమూర్తి పంచములకు పూర్వమే తగిన తయారితో రాని యెడల యునకులతో చాల కష్టపడవలసివచ్చునని మునిచ్చి తాటిపాదముగ కనకద మలయందుకులతోక నారాయణమూర్తి కేయెడు దమ్ముచాలక పోవుటయు తలపెంచెను. ఎటులయినను అరిలేన యాట కా డాటచే విజయముబడెనని నారాయణమూర్తికి మాయభిందనమునగుచున్నాము. డబుల్స్ లో బెజవాడవాస్త వ్యులగు సుబ్బయ్య కామేశ్వరరావులు క్యాంక్ శేకటరామాను జాల నోడించిరి కాని యాటయెనుకట్టవరకు పూర్తిజరిగెను. నలుగురాలకాండ్రలో కామేశ్వరరావు మిక్కిలి చక్కగ నాడినను. సుబ్బయ్య అప్పుడప్పుడు తొందరపడి తడవడలడుచు తిప్పుకోవల బోవసాగెను కాని కామేశ్వరరావు బాగతగ నా డుచు స్నేహితునికి బాసటయై నిలిచి విజయము లభింపజేసెను. క్యాంక్ శేకట రామానుజు తిలవరులలో క్యాంక్ టెన్ని సాటకు (కో) తయెను అతిసామర్థ్యముతో నాడినచెప్పిన నతిరయోత్తి కాదు. శేకటరామానుజులు నిదానముతోడ నాడుచు అవసర మునచ్చిప్పుడు దురుసుపై సరములకాడ నెరవబొచ్చెను. ము డటిసెట్టు సుబ్బయ్య కామేశ్వరరావు లవలగ గలిచిరి. కాని శేకటరామానుజుల క్యాంక్ గ్రూపు కెండసెట్టు పట్టుదలతోనాడి గలిచిరి మూడసెట్టు సుబ్బయ్య కామేశ్వరరావులు తేలికగానే గలిచిరి. నాలుగవసెట్టునుండి ద్వంద్వయధము (ప్రారంభపు యొగను. ఎట్లయినను కష్టపడి యీసెట్టుగలిచి విజయముబడయ ఐలెనని సుబ్బయ్య కామేశ్వరరావులును, వారి సీసెట్టు గెలువ కుండజేసి తామే గెలువవలెననియు క్యాంక్ రామానుజులును పట్టుదలతోనాడిరి. సెట్టుప్రారంభదశలో సుబ్బయ్య కామేశ్వ రరావుతే పైచేయిగనుండిరి. కాని క్యాంక్ రామానుజులు అత్య ద్దుతముగ నాడి సెట్టు నాలుగవసెట్టు గుంజుకొనిరి. రెవసెట్టు లో సుబ్బయ్య కామేశ్వరరావులు చురుకుగ నాడకొచ్చిరి. అటుగడజరుగునకి సుబ్బయ్య కామేశ్వరరావులకు 5 గేము లును ప్రకృతులకు రెండుగేములు మాత్రమును వచ్చియుండెను సుబ్బయ్య గెలుచునని అందరు తలచుచుండునంతలో క్యాంక్ రామానుజులు మరయొక కమ్మగొమ్మి రెండుగేములను గుంజు కొనిరి. కాని ఇప్పటికే ఎంతోకాలవరకయై గడి, ఇంక సరస మాడిన విరసముగనని నిశ్చయించి సుబ్బయ్య కామేశ్వరరావు లొక్క పట్టుపట్టి తరువాత గేముగలిచి పంచమున విజయము బడసిరి. మిక్స్డ్ డబుల్స్ లో ఎల్విగునరి సింగిల్ టెన్నిలు చుభ్రావ కారముగ గెలుపొందిరి. వీరిదివరకు చాలసారులు మి క్స్డు డబుల్స్ లో విజయము బడసియుండిరి.

ప్రైవేటు ఆటలఫలితములు

సింగిల్స్

నారాయణమూర్తి బాలకృష్ణను నోడించెను.

స్కోరువివరము

6-1, 2-5, 6-2, 4-0, 6-1.

డబుల్స్

సుబ్బయ్య కామేశ్వరరావులు క్యాంక్, శేకటరామాను జులనోడించిరి.

6-1, 6-2, 6-3, 5-7, 6-4.

కార్మిక పక్షము

మొక్కానల్లగారి యువన్యాసము

ఇంగ్లాండు హార్బర్ ను మండిమునందు ఫిరవీరిమాసపుక్కు మున జరిగిన సభయందు కార్మికపక్షమునకు దగు జె. రామ్సే మొక్కానల్లగారు ఎం. పి. కార్మికపక్ష కార్యక్రమమును వివరిం చుచు నిట్లు పేర్కొనిరి:

పార్లమెంటు గతముగ శ్రవరము ఆగిపోయినది. అయిన కార్మికపక్షము తనవని సాగించుచునే యుండును. ఇంకను అనే కులు వృత్తిలేక యున్నారు. దానినిగూర్చి కార్మికపక్షము క్రడ వసాంతి పనిచేయవలెననియున్నది. ఆదంబర ముందలసినవే కాని ("న్యాయము, పని", అనుకేటం) చిత్తశుద్ధియు లేనంతవరకు

న్యాయముగాని పనిగాని యుండదు. ప్రస్తుతవిధానము లోపభూ యుండునుట నిజమేకాని దేవతలు సవరించుటకు పూనుకొనినను వృత్తిలేని యుండునెగాని పోదు. ఆహారములేక బాధపడుట దేశమున కవమానకరముగనుండును. అందుచేత మేధాశక్తి నుప యోగించి ద్రవ్యరంతుల, కార్మికుల యుద్దేశ్యముల నేకముఖమునకు దెచ్చి వారిరువురును సహకారభావమున మెలం గునటుల ఏర్పాటు చేయవలసి యుండును. (నార్నల్స్)

పార్లమెంటు ఈమారు సమావేశ మగునప్పుటికి మన స్వదేశ, విదేశవ్యవహారములు మిక్కిలి ముఖ్యముగ నుండును గృహవిశ్వాసమును గూర్చి చూతము. ఇంకనుగూర్చి క్రభుత్వము. ఇంచుకేరియు పనిచేసి యుండలేదు. (వినుడు, వినుడు) కొంతమీదను పక్షమువారు 1920 వ సంవత్సరమునందు ఒక చట్ట మును గావించిరి. ఆచట్ట మేమైనదియు, ఎందుల వైనదియు అర్థముకాలేదని వారెప్పుడు దాగికించివారు. ఇంట్లు లభించిన గాని అట్టెల వైఖరిత్యము తగ్గును. నేడు ఇంట్లు ఒక్క తెగవారి యాక్రిగ నున్నది. నివాసము లేక కష్టములు పడుటయందు ను శక్తి మ త ర గ తి వారి స్థితి యింకను ఘోరముగ నున్నది. అట్టెల తగ్గుదల చట్టము అమ లులోనికి వచ్చినదల వచ్చును గలుగునది ముఖ్యముగ మధ్యమ తరగతివారికే. ఈ చట్టమువలన ప్రజలు తాము నివసించు ఇండ్లను కొనవైవా కొనవలయును. లేదా ఎక్కువ వాడుకల నిచ్చుటకు సంసిద్ధులైయుండవలెను. అందుచేత కొందరు ప్రజలు ప్రస్తుతము నివ సిండుఇండ్లను వదలి యిప్పటికే క్రికెసిరియుండుభాగముల కేర వలసి వచ్చును. ఇంట్లు కట్టినపుడు ఖాళీగనుండు పెద్దయిండ్లకు మొదట పగులగొట్టిన వాగుగనుండును (నార్నల్స్) మరల మా మూలసిద్ధియ్యవరకు ఇప్పుడొసగెడి సమాజము జరుగుచునే యుండవలెను.

న వ్వ వ రి వా ర ము లు

వివాదమైన ప్రపంచమున ప్రజలు నిరసంపదలతో తుల తూగుట యసంభవము. యూరోపులోని యొకభాగము నమారముగ సెంత కాల మైనను అణగ దొక్కి యుంచుటవలన, దారిద్ర్యమును వికల్పమును సంభించుట తక్కువ. (నార్నల్స్) యూరోపులోని ప్రతి దేశమును స్వపరిహారమునమస్య అపదయందు ముంచివేయు చున్నది. అమెరికానాడు సీచేటలో తగుల్కొనిన, అదేశము నకును నవ్వును గలగక తప్పుదు. ఇంకొక దేశమునకు ఎక్కువ మొత్తములను ఋణముగ నిచ్చుటకన్న నవ్వును వేరొకటి యుం దదాదు. కాని అదియు ఒక రహస్యము. (నవ్వు, నార్నల్స్) ఉత్తర ఫ్రాంసు, బెల్జియము- దేశములను, జర్మనీ గులభముగ మరల తన పని వాంఛన నెట్టి పునర్నిర్మింప జేయుగలరు. ఈ విధముగ గట్టింది యిత్తునని జర్మను పనివాండ్లు (ఫ్రెంచి, బెల్జియం పనివాండ్లతో సమా ధానపడిరికాని (ఫ్రెంచి, బెల్జియం ద్రవ్యరంతులు, ధనసాధ్యములు అందుల కడ్డుపడుచున్నారు. (కరతాళధ్వనులు) (ఫ్రెంచివారు

మిక్స్డ్ డబుల్స్

ఎల్విగునరి సింగిల్స్ } రెస్కో సతి, ఫెల్లులు, నోడించిరి.

ఆటలు ముగిసినవిమృట విల్లింగ్ డన్ ప్రభిష్టి గెలుపొం దిన వారికందకును బహుమతులొసగెను. గవర్నరుగారు డా క్టర్ కన్నింగ్ హామగారి కొరక ననుసరించి లేచి గెలుపొందిన భారతీయుల కభినందించి అంగ్రేయులు పెన్నిసాటలో నింకను పరిశ్రమజేసి తమకే నలిపికొన యత్నింపవలెనని హెచ్చ రించిరి. గవర్నరు దంతులకు వందము లంపించువది పిమ్మట నమావేశము ముగిసెను. (సంకేతములేఖరి).

యూరు (సాంతములందు స్వపరిహారములకేటై ప్రవేశించినారు. యధ్యమును ప్రారంభించినది, తరువాత సుస్థాన ద్వారయ మున బ్రవేశించుటకా? (కాదు, కాదను కేకలు) పగలియ్య కొనుటయే (ఫ్రెంచివారి యుద్దేశ్య మగుచో జర్మనీపై పగ సాధిం చుటకు యుగములు పట్టును. ఫ్రాంసుకు సమయమునకు సాయపడుటకు నానాబాతులసంఘ మొకటి గూర్చుది. (నార్నల్స్)

కనుక ఈ కారణములకలన రాగల పార్లమెంటు సమావేశమున కార్మికపక్షము (ఫ్రెంచివారి కార్యక్రమమును అభి ప్రేషించును. కాని లాభప్రదమగు మార్గమును నూచించును. గూరు లోని (ఫ్రెంచివారి కార్యనిధానమును కార్మిక పక్షము అప్రేషించి ప్రభుత్వమువారి తటస్థభావమును అతిపట్టబ్రుహత్పించును.

ప న్న లు

నేడు దేశమునందు విధింపబడు పన్నులయందు సాధ్యము లేదు భాగ్యశీలములకు తమభాగమున కింజువలసిన మొత్తమునకన్న తక్కువను పేదవారు ఎక్కువవననిచ్చుచున్నారు. కాని సంవత్సరము ఎటువది తొంబదికొట్ట పానులవరకు పన్నుల విధించున పుడు, అందరకును సమానముగ నన్యాయించుటలు జేయుట ఎట్టి వానికిని సాధ్యముగాదు. కార్మికపక్షము అధికారమునకువచ్చి సవో దేశములునుతీర్చి పన్నులనుతగ్గించి పన్నులను అందరకు ను సమానముగ నిధించును. ద్రవ్యరంతులపై పన్నును విధించుటను గూర్చి చర్చించుటకు పార్లమెంటునందు సోక దినమును ప్రత్యే కింపకలె నని మేము కోరెదము.

ప్రస్తుతము కార్మికపక్షము ఎదిరిపక్షమున నన్నది కాని త్వరలో అధికారము నకు వచ్చును. పార్లమెంటు కేక ముదలెనున్నది. దానికి మేము ప్రాణమునకుబయ్యేగాః ప్రతిఘం శమునందును దృఢముగ నుండుటలుజేసెదము. పార్లమెంటును మరల రాజకీయములందు ముఖ్యముగ నుండునటుల జేసెదము. (కర తాళధ్వనులు) ఆహారము లేక చనిపోవువారినిగూర్చి పార్లమెం టు ఆలోచించునటుల మేము ఏర్పాటుల గావించెదము. నేను పార్లమెంటునకు సంబంధించినవాడను. జనసామాన్యమునకు పార్ల మెంటునందు కన్యాసముగలదని నేను తలంచెదను. కాని పార్లమె టు ప్రజాప్రాతినిధ్యమును వహించునదని వారికి తెలియవలెను (అందెనులెమ్ము).

బెంగోలు నాగపూరు రైల్వేకంపెనీ లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇన్ కార్పొరేటు చేయబడినది)

నో టీ సు

ఈ దిగుత తెలుపబడిన ప్రాతవైకట్టియు ఉపయోగము లేనట్టియు సామానులు భరగ్ పురములో కొరెనీ వేలము అవరణమునందు మార్చి 12 వ తేదినుండి ప్రతిదినము ఉల్ల యము 9 గంటలకు బహిరంగవేలము జేసి విక్రయించబడును. 50 టన్నుల ఇల్లెలి బోరింగులు, 2 టన్నుల రాగిలోకలపబడిన బోరింగులు, 12 టన్నుల కంచు బోరింగులు, 75 టన్నుల పోత ఉక్కు తునకలు, 700 టన్నుల డబ్బా, వి. తునకలు, 40 టన్నుల సి. వి. గాస్ కంకర తునకలు, 120 టన్నుల టైకు తునకలు, 150 టన్నుల స్ప్రింగు ఉక్కు తునకలు, 6 టన్నుల ఆట రాళ్లు తునకలు, ప్రాత లేకుకట్ట సామానులు, ఉపయో గించుటకు తగినట్టి కెలసన్ నూనె డబ్బాలు, ఖాళీ రంగుపీపాలు, ఖాళీ 5 గాలనుల ఇనుప డబ్బాలు, ఇతరమైన తునకలు.

ఈ దిగుత తెలుపబడిన వరతుల ననుసరించి వేలము జరుగును.

వేలములో కొన్ని సామానులను యేలము ముగించిన తేది నుండి 2 మాసములలోగా తీసికొని పోవలెను. లేనిచో సంచ కారముక్రింద కట్టినసొమ్ము తిరిగి ఇవ్వబడదు.

(2) సామానులన్నియు టన్ను 1కి రూ 0-8-0 లు చొప్పు న కంపెనీవారిచే బండ్లలో భర్తీచేయబడును.

(3) కొనినటువంటి సామానుధరలలో 100 కి 25 శతుక తక్షణమే రైల్వే వేలముదాగులవద్ద సంచకారముక్రింద చెల్లించి రళిదును అప్పుక మైననాడే పుచ్చుకొనవలెను.

వివరములు తెలియగోరువారు ఈదిగున సంకేతము జేసిన వారికిగాని లేక భరగ్ పూరులోనున్న రైల్వే వేలముదారు, విలి యూ బ్రదర్సువారికి వ్రాసినను బడయగలరు.

ఏజెంటుగారి ఉత్తరువు నంబరించి జె. ఎ. సింప్సన్ కల్కత్తాలో అఫ్ సోన్స్

By the order of the agent J. A. Simpson Controller of stores

మలబారు రైతుల సమస్య

ప్రభుత్వము వారు ఆటంకములు కలుగ జేయుట

ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు

డి.బి.యం. కృష్ణమనాయకగారు నాకిట్లు వాయించుచున్నారు:-
మలబారు కలెక్టరు ధారనుగానూ నాకు వ్రాసిన బాబు
బానికి నేనొసగిన ప్రత్యుత్తరము ప్రకటనార్థమై మీకు పంపు
చున్నాను. ప్రభుత్వమున ఈ ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములను ప్రకటింప
జలయినది తలచలేదుగాని ఈ విషయమై కానననధ్యక్షులు రామ
లింగారెడ్డిగారు. నాకు గార్హ ప్రస్తావించియుండుటచే ఈ బాబులను
ప్రకటించుట అవసరమయ్యెను. లా అర్డరు పేరుతో ఎన్నికల సం
దర్భమున గావించుటకు ప్రచారమునకు ప్రభుత్వమువారు ఎట్టి
ఆటంకములు కలుగ జేయరని నమ్ముచున్నాను. ఈ బాబుల ప్రతు
లు ప్రభుత్వ ప్రధాన కార్యదర్శికి, గవర్నరుగారి వ్రాసేటప్పుడే
టరికి పంపియ్యవచ్చును.

కలెక్టరుగారి లేఖ

మలబారు కలెక్టరుగారికి

బి.కొ.టి 1928 సంవత్సరము ఫిబ్రవరి 17

కృష్ణమనాయకగారికి

అయ్యా, మీరు జెప్పినదియు ఆంధోళనమునందు అధిక
ముగ జోక్యము వున్న కొ ను చుండుట చే ఈ బాబు న
మీకు వ్రాయుచున్నాను. మలబారు రైతుల సమస్య సందర్భ
మున చట్ట నిర్మాణము గావించుటకు తగు ప్రచారము సలపు
వారు, వారి ప్రతికూల యభిప్రాయము చట్టసమితిముగ ఆంధో
ళనము జరుపుచుండవలయును. ఈ సందర్భమున కృష్ణులకును
సంఘములకు గల హక్కులకు ఆటంకములు కలుగ జేయవల
యునని నాకు ద్వేషము లేదుగాని మలబారు సం దిక్ష్ణుడే
సామ్య పరిస్థితులు స్థాపిత మగుచుండుటచే కొంతభాగ త్రతో
మెలగుట అవసరమగుచున్నది. విప్లవ ప్రదేశమునందు వివిధ సం
ఘములకు పంపురము ఎట్టి సంఘర్షణ మేర్పడవలసినది. ఆ ప్రదే
శపు వున్న ర్యాణ ప్రయత్నములకు ఎట్టి అభ్యంతరము కలుగ
గూడదని మీరు అంగీకరించవలెను. రైతుల సమస్యను పరిష్కా
రించుటకు చట్ట నిర్మాణము గావించవలయునని గాని, గావించ
గూడదని గాని తీర్మానము ఆంధోళనము సలపుట బహిరంగ సభ
లను సమావేశపరచుటచే అధికమగు సంఘటనలు కలుగునని
నేను భజిప్రాయపడుచున్నాను. ఈ ప్రదేశమునందు నాకు గల
బాధ్యతలను మీరు చెప్పుట అవసరము. ఈ రెండు పక్షముల
నాయకుల సదుద్దేశములందు నా కెట్టి సం దేహము లేదు. కాంతి
స్థాపన ప్రయత్నములందు మీరు ఇతర నాయకులు నాకు తగు
విధమున సహాయము చేయుదురని నాకు నమ్మకమున్నది. కావున
కల్గికోట ఎర్నాడు తాలూకాలయందును, సోన్నా, వులనాడు
తాలూకాలయందు ఈ ఉత్తర భాగములందు ఈ విషయమై తీవ్ర
మగు ప్రచారము సలపుట, బహిరంగ సభలను సమావేశపరచుట
చున్నగు ప్రయత్నములను మీరు సాధ్యమైనంతవరకు ప్రోత్సా
హపరచక నిరసించవలయునని కోరుచున్నాను. ఇట్టి సభలు జరు
పుట అవసరమైనచో నాకు వివరములను ముందుగ తెలియ
బరచవలయునని కోరుచున్నాను.

ఇట్లు

ధానియ

కలెక్టరు.

కృష్ణమనాయకగారి ప్రత్యుత్తరము

ధారనుగారికి.

అయ్యా, మీరు వ్రాసిన బాబు చేరినది. రైతుల సమస్య
విషయమై ఆంధోళనము చట్ట సమితిముగ జరుగవలయునని మీరు
వ్రాయుచున్నారు. నాకుట్లుకే నేను చట్ట నిర్మాణము ఎన్నిటికి
ప్రకర్షించవలయు. నాటికిని కుంతియు ఈ వాదమును బలపరచుచుం
ది. విప్లవ ప్రదేశములందు వివిధ సంఘముల కెట్టి సం ఘర్షణ మే
ర్పడ గూడదని మీరు చెప్పుచున్నారు. మలబారు
వున్న ర్యాణ ప్రయత్నముల కెట్టి అభ్యంతర ముండగూడ
దదని, మంత్రి వ్రాసినారు. ఇంతవరకు మీతో అంగీకరించుచు
న్నాను. కాని రైతుల సమస్య విషయమై తీవ్రమగు ఆంధోళన
ము, నా ఇబ్బందు లేర్పడు సమవాదమును మాత్రము అంగీకరింప
జాలను. ఈ సందర్భమున కృష్ణుల యొక్కయు, సంఘముల యొ
క్కయు హక్కులకు ఆటంకములు కలుగ జేసిన వివరీత పరిస్థితు
లేర్పడునని నమ్ముచున్నాను. కావున ఇట్టి వర్తకసాన మేర్పడ
కుండ గలందులకై అధికారులు అనధికారులు తగు విధమున
ప్రయత్నించవలెను.

ఈ సమస్య విషయమై తగు ఆంధోళనము జరుపుటచే
రైతులకు లాభము కలుగును. భూస్వాములు ప్రాంత పద్ధతులు
మారకూడదని కోరుచున్నారు. కావున భూస్వాము రెట్టి తీవ్ర
మగు ఆంధోళనము జరుపవలసినది. ప్రస్తుతమున్న ఏర్పాటు
లను మార్చవలయునని కోరుతైతే మూత్రము ఆంధోళనము
సలపుట అవసరము. ఇదిగాక కానననధ్యక్షులు నెలలోగ ఆంత
మొందగలరు. అటుపిమ్మట త్వలోనే ఎన్నికల విషయమై
ప్రయత్నములు ప్రారంభింపబడును. మలబారునందు ఎన్నికల
లో ఈ సమస్యయే ప్రాముఖ్యత కలిపించగలదు. ఈ సమస్యమై
తమకుగల అభిప్రాయములను నియోజకవర్గమువారికి తెలుపుట
అవసరమగును. ఎన్నికలు ఈ సమస్యమై ఆధారపడియుండును.
ఈ విషయములను మీరు గమనింపవలెను.

రెండు పక్షముల నాయకుల సదుద్దేశములందు మీ
కెట్టి అపనమ్మకము లేదనియు, కాంతిస్థాపన ప్రయత్నములందు
వీ రందరు సహాయ పడెదరను నమ్మకము మీ
కున్నదనియు మీరు వ్రాసినారు. నావిషయమై వ్రాయుచు
న్నాను. నాకుట్లుకే నేను కాంతిస్థాపన విషయమై గావించుటకు
అన్ని ప్రయత్నము లందును తోడ్పడుచుండెను.

ఈ విషయమై తీవ్రమగు ప్రచారమును నిరసించవలయు
నని మీరు కోరుచున్నారు. నే నీ సందర్భమున మీకు అధికముగ
సహాయపడజాలను. ఏలనన సాధారణముగ ఎచ్చటెచ్చట
సభలు జరుగుచో ముందుగ నాకు తెలియను. వివరము నేను గమా
వేళ పరచవలయును. నేను సమస్యనిండు సభలకు సంబంధించిన వివర
ములను సాధ్యమైనంతవరకు మీకు తెలుపుచుండెదను. కాని
ఎన్నికల విషయమై ప్రచారము ప్రారంభమైన పక్షపక్ష సభలను
గమావేళ పరచవలసి యుండును. అప్పుడు ప్రతి పార్టీయము
ముందుగ మీకు తెలియపరచుట అసాధ్యమగును.

ఇట్లు

కృష్ణమనాయక.

స్వరాజ్య పక్షము

సభ్యులను చేర్చుట కేర్పాటు

కాంగ్రెసు క్రొత్త పక్షమువారి సిద్ధాంతము నంగీకరించిన
వారి నాపక్షమున సభ్యులుగా చేర్చుటకు ఆయా ఫలములగా
కార్యకర్తల కేర్పరచిరి. సభ్యులుగా చేరగోరువారు ఆ కార్య
కర్తలకు సాలూచించి మాడుకూపాయలను విరహాక్షులును
పంపవలె నని అలహాబాదులో స్వరాజ్య పక్షమువారు కడపటి
సభలో తీర్మానించిరి. (ఆ. ప్రె)

వంగరాష్ట్ర కానననధ్య

గో మా త్వ ను గూర్చిన చర్చ

వంగరాష్ట్ర కానన సభలో కలెక్టర్ మునిసిపల్
బిల్లునకు సంబంధించిన చర్చలో కాన్వేనెన్సువారు పాల్గొనవలయు
చెదవడం దాకా పాడుకున్న 2/3 వంతుకు తక్కువ కాకుండ సభ్యు
లు కోరినయెడల వ్రాసేటప్పుడు సభ్యులకుల నేర్పరచవచ్చునను
నియమమును తొలగింపవలెనని మహమ్మదీయులు సవరణ
ము జేసిరి. ఇది సీటు, అంగ్లో హైందవ సభ్యులు చాలమంది
సవరణ కలమములముగ నుండిరి. హిందువులందరు ప్రతిఘో
త కలిపిరి. సర్ మరేంద్రనాథ బెర్మి గారు సవరణ నంగీకరించిరి.
50 గురు అనుకూలముగను 31 మంది ప్రతిఘోతముగను సభ్యులు
నిచ్చుటచే సవరణ వెళ్లెను.

అధ్యక్షాన వార్తలు

జలాల్ పాదులో అధ్యక్ష ప్రభుత్వమువారు మరణము విడి
సినకాల మంతమగుటచే గృహవారమున నుత్సవాలు జరు
గబడినవి. ఆఫ్రికీ, మోహంజో దొగల నాయకులు అధ్యక్ష ప్రభు
త్వముచే నామమాత్రమై అచ్చటి కడదెంచిరి. అమీరుగారు వారి
సంతక కలహముల పేరుడని యాద్యోధించిరి.

అమీరు పతాను దుస్తులతో తెగలనాయకులకు కనపించి
వారికి సంతోషము గూర్చెను. ఈ తెలవారు పినివరదాములు
తాము చేరనియడండుటచే చుట్టుపట్టణంబిట్లు దొంగత్వములు
చేయుచున్నారు. కాని కొద్దికాలములో పరిస్థితులు కొంతము
కలిసింపవచ్చునని తోచుచున్నది. మరియొకపురు నువ్వెత్తులకు
బండిట్లు దొంగల పట్టుబడిరి. ఇతరులకుకూడా దొంగత్వములు
మారి కొంతమార్గము లలంబించుచున్నారు.

చెన్నపురి బజారు ధరలు

మార్చి 7-వ తేది బుధవారము

(1) ధాన్యములు

Table with 4 columns: Item, Price, and others. Rows include various types of rice and their prices.

(2) వస్తు ధాన్యములు

Table with 4 columns: Item, Price, and others. Rows include various types of pulses and their prices.

(3) నూనె వస్తువులు

Table with 4 columns: Item, Price, and others. Rows include various types of oil and their prices.

(4) చిల్లర వస్తువులు

Table with 4 columns: Item, Price, and others. Rows include various types of small goods and their prices.

(5) ఇనుము

Table with 4 columns: Item, Price, and others. Rows include various types of iron and their prices.

(6) లోహములు

Table with 4 columns: Item, Price, and others. Rows include various types of metals and their prices.

(7) రంగులు

Table with 4 columns: Item, Price, and others. Rows include various types of dyes and their prices.

అదునుపుండ్లమందు

వాణిజ్యములందు, కార్మిక్ల సభ్యముల కలుగు
అదునుపుండ్లము, ఈ బేసధము చాల శ్రేష్ఠమయింది.
శ్రీలక్ష్మణ ఉపయోగము. ఇంకను ఈ ముద్రును ఉపయోగించి
మొదలై, ప్రణయము, తిరు, పట్టి, యిది ఆది చర్మవ్యాధులు
నివర్తియగును. బుడ్డి 1-కి 0.5-0. లిహూఘృణులు ప్రత్యేకము.
(408) కసంపు, విజిల్స్, పొక్కుటపుక, ముద్రాను.

గుణము లేనియెడల ప్రకము వాపసు

మాయొక్క బాస్కిట్ గారి రింగువరము కాదు యెడ
యోగించుటకు, చర్మవ్యాధులు, మేను కాదని పాడలు, యం
కను ఆకేళ చర్మవ్యాధులు నివర్తియగును. 5 నిమిషములలో
గుణము యుచ్చును. ధరలు 1-కి 0-10-0
అన్నపూర్ణ స్థానం, పొక్కుటపుక

గాంధీమహాత్ముని కారాగృహ ప్రవేశ వార్త కోత్త వము

ఆంధ్రదేశములోని ప్రతిపట్టణములోను

ప్రతిగ్రామములోను జరుపవలెను

మార్చి 10 వ తేదీ మొదలు 18 వ తేదీ వరకు తొమ్మిదిరోజులు

1923 సంవత్సరము మార్చి 17 వ తేదీ మొదలు 18 వ తేదీ వరకును పవిత్రవాతీయదినములుగ పరిగణించవలెను. ఆదికములలో కాంగ్రెసు సేవకులు ఇంటింటిని వెళ్లి 18 సంవత్సరములు వెళ్లిన ప్రతి ఆంధ్రపురుషుని స్త్రీని కాంగ్రెసుసంఘములలో సభ్యులుగ చేర్చవలెను. ప్రతిదినమును ఎంతమందిసభ్యులను చేర్చినా ఆయా కార్యకర్తలకు తెలియ చేయవలెను. ప్రతివారను ఖద్దరు ధరించునట్లు ప్రోత్సహించవలెను. ఖద్దరుబట్టలను విరిచిగా అయ్యు వర్షాన్ని చేయవలెను. ఎక్కువమందిని కాంగ్రెసుసభ్యులుగ చేర్చుటయు ఖద్దరు ధరించుటకు దీక్ష బూనుటయు మాత్రమే మనయుద్యమముయొక్క జయమును తెలుపగలదు.

ప్రతిపట్టణములోను, ప్రతిగ్రామములోను యింటింటిని వెళ్లి స్వరాజ్యనిధిని ప్రోగుచేయవలెను. ఐచ్ఛిక సేవకులను చేర్చవలెను. పట్టణములను వార్డులుగ విభజించి ప్రతివార్డులోను వైపనులను జరుపవలెను. 18 వ తేదీ మహాత్ముని శతదిన మగుటచే దేవాలయములలోను మసీదులలోను ప్రార్థనలు నలుగురులకు అనాడుసామంతము దేశమందంతటను గొప్పబహిరంగసభలు జరిపి ఈక్రింది తీర్మానమును చేయవలెను:—

“ఈన్ని సంఘములయొక్కయు అన్ని అభిప్రాయములు గలవారియొక్కయు ప్రతినిధులతోగూడిన నీ మహాభివృద్ధి గాంధీమహాత్ముని యంగుల పూజ్యభావమును వెల్లడించుచు, ఆ మహాపురుషుడు భారతదేశమునకు చేసిన మహాత్మరమగు సేవను ప్రశంసించుచున్నాడు. మరియు భారతవర్ష ప్రజల కోరికలు నెరవేరువరకును, ఎట్టి పరిస్థితులలోను పట్టుదలను విడువక శాంతియుతమైన పోరాటమును దృఢదీక్షతో కొనసాగించుటకు నీసభవారు తీర్మానించుచున్నాడు.”

జగదేకపూజ్య డాక్టరు మహాత్ముని గౌరవించుటలో నన్ని రాజకీయకక్షలవారియొక్కయు సహకారమును పొందుటకు ప్రయత్నించవలెను.

18 వ తేదీ సంవత్సరాదిపండుగ యగుటవలన ఆంధ్రదేశములో హారతాళము జరుపవలెననియు.

సమస్తసామ్యములను త్యజించి, లోకములో కెల్ల నుత్తమపురుషుడు డాక్టరు గాంధీ ఎలావాడజైలులో సకలకష్టములకు లొనగుట ఎవరికోరకు? భారతవర్ష ములోని ప్రతివారికోరకునుకాదా?

ప్రతి ఆంధ్రపురుషుడును, స్త్రీయును మహాత్ముని పవిత్రసందేశమును నెరవేర్చుటకు త్యాగబుద్ధితో కృషిసలుపుడు రని నమ్ముచున్నాము.

ఆంధ్రరాష్ట్ర జాతీయోపసంఘ
కార్యసానము, బెజవాడ.
6-3-1923.

అయ్యదేవర కాళేశ్వరరావు,
కార్యదర్శి.

దేశభక్త కొండావేంకటప్పయ్య పంతులు గారు

కడలూరులో మరియొక ఉపన్యాసము

ఈనెల 8 వ తేదీ సాయంత్రము కడలూరు మైదానమున స్త్రీయులు సమేతముగ (చెన్నపురి) కరదశర్మ (నల్లూరు) గార్లకు స్వాగతమొసంగుటకు బహిరంగసభ జరిగినది. టి. ఇ. శేషగోపాలరాజు రధ్యక్షత వహించి, ఆసభకు 5000 మంది వచ్చిరి. ఆసభకు దేశభక్తుడు గూడ వచ్చెను. సభ రాత్రి 9 గంటలవరకు జరిగినది.

శ్రీ. కామయ్య గార్లను వారికి స్వాగతమొసంగుటకు వచ్చిన అయ్యదేవర కాళేశ్వరరావుగారును మహాత్ముని మహిమను ఖద్దరుబట్టాభిషేకమును విడిచి కాంగ్రెసునకు విధేయులను చూపుడని ముగిసినది.

దేశభక్తుడు

మొట్టమొదట దేశభక్తుడుగా పేరు సంతకము. దేశీయతార్థము స్వాగతము లభింపగల సేవను చేసియున్నాడు. వారి పుణ్య విస్తారముగా నీయుద్యమమున వేరే నాయకత్వమును వహించవలెను. ఆసభయోద్యమమున స్వాగతములలో కొద్దియంది మృత్యుకు చేరగని పృథ్వి వదిలిపాటలో ఆంగ్లేయులకు స్వాగతములు చేయవలెనని ఆదిచాల ప్రయోజనకరమైనది. ప్రస్తుతము మనదేశమునకు గొప్పతరుణము కలిగిచినది. మొదటి నుండియు సరిగావలసినది కరణమునదొండమునాకే యిట్టి నుంచి అనకాళమును కలుగజేసిరి. క్రతుత్వోద్యోగులు కొందఱునుండిన దుష్కార్యముగూడ నందులకు తోడ్పడెను. దేశ

మునందలిను స్వరాజ్య వాంఛ ప్రబలి నదిగా నీ తరుణమును మనము పోగొట్టుకొనరాదను. సభాభ్యుత్థుడును తక్కిన కడలూరు స్వామివాదులను గూడ నీ ఆనకాళమును బాగుగా నవగానింపవలెనని కోరెదను. స్వరాజ్య సమరమున పురుషోదితధర్మమును వారు నెరవేర్చవలెను. ప్రజలలో సభికోత్సాహము కలదు. స్వామివాదుల కధికమకు సానుభూతికలదు. ప్రజలకు వాయువులు లేకపోవుటయు స్వామివాదులకు మనోబలము లేకపోవుటయు ప్రజల నిరోధముగా నున్నది. ఇట్టి తరుణమున భీకరి విభజనములను ధన సంపదలను కలవారు తిరువిభజనమును ధనసంపదను విభులముగా దేశసేవ కర్పించుట అత్యవసరము.

స్వరాజ్యము కల్పకృత్తులమునలే నూరక మనచేత బడునని గాదు. దానిని సంపాదించుకొని మనయందేకలదు. స్వరాజ్యము నా సంచిలో నున్నది. మీ కిచ్చెదను. పుచ్చుకొనుదని మహాత్ము డెప్పుడును తెలుపలేదు. స్వామివాదులు వృత్తులను వదిలవలెను. తక్కిన సామాన్య ప్రజలందఱును కాంగ్రెసు సంఘములలో సభ్యులుగా చేరి తిరువిభిని నెరవేర్చవలెను. రాజములపై నూలుకడకలెను. అందరి న్నాయకులుగా నెకీభవింపవలెను. గట్టి సమీక్షకము కలుగవలెను. ప్రతి స్త్రీయును పురుషుడును క్రిందిచెప్పిన తరుండ దేశసేవ చేయవలెను. దేశమునందభ్యర్థము కలిగివుండెల్ల భగవంతుడు మోక్షకారమును ధరించి మరల భర్మమును నెలకొల్పుచుండెను. ఈ కలిగమున గాంధీ మహాత్ము డట్టి ఆదేశానుభవము చేయగలగాను మనమందఱునుగూడ నాతని ఆదేశమును నెరవేర్చుకొనుచున్నామోకొకటి మనకు స్వరాజ్యము పొందగలదని జగదేవుడు నడిపెను.

తిమ్మట దండపాణి పిళ్లగారును అభ్యుత్థుడు నువవ్వ సింది (వచ్చి)

మహాత్మగాంధీ నిర్బంధవార్షికోత్సవము

చెన్నపురిలో హారటాలు

మార్చి నెల 18 వ తేదీ ఆదివారము

ఈనెల 5 వ తేదీ సాయంత్రము చెన్నపురి ప్రసిద్ధమండల కాంగ్రెసుకార్యసంఘమున జరిగినది. చెన్నపురిలో భిక్షాధకు సంఘము ఆంధ్రమండల కాంగ్రెసుసంఘములలో నాలోచించి 18 వ తేదీ ఆదివారమునాడు ఆంధ్రులకు సువర్ణరాది పండుగగాన అనాడు మధ్యాహ్నము 12 గంటలనుండి హారటాలు జరుపుట కేర్పాటుచేయవలెను. అనాడు సాయంత్రము తిరువల్లి క్షేత్ర సముద్రతీరమున బహిరంగసభను జరుపవలెను. 10 వ తేదీ మొదలు 18 వ తేదీ వరకును కాంగ్రెసు సభ్యులుగా చేరవలెననియు ఖద్దరుబట్టాధారితమైన తిరువల్లికి ధన మొసంగవలెననియు వగరవాదులను కోరవలెను. ఫజల్లాసా హేబా, చక్కరయ్య, సింగారవేలు, రంగనాథయ్యంగారు, భావ్యం, సత్యమూర్తి, కృపానిధి, హమీదుఖానుగార్లు సంఘముగా నేర్పడవలెను తీర్మాన ముమోదించబడెను. ఈ జాతీయవారమున వలంటీరులుగా పనిచేయగోరువారు సింగారవేలు పెట్టిగారికి 22 పాతుచీలిరోడు తిరువల్లి క్షేత్ర అని వ్రాయవలెను.

దుకాణదారులు, హోటలుకీడరులు, మోటారు బండ్ల వారు, అద్దెబండ్లవారు, నాటకకాలలవారు, సినిమాలవారు మున్నగువాండ్లరును అనాడు మధ్యాహ్నము పూర్తిగా హారటాలు జరిపి తోడ్పడ గోరవలెను.

గాంధీమహాత్ముడు జగద్వంద్యుడు, జగదేశనాయకుడు అతనిగౌరవింపుడు.

దేశమునందన్ని రాజకీయకక్షలవారును గూడ తోడ్పడవలెనని కార్యదర్శి హమీదుఖానుగారు వ్రాసిరి.

ప్రదర్శనములు

7 వ తేదీ బుధవారము సాయంత్రము 5-30 మొదలు తిరువల్లి క్షేత్ర సముద్రతీరమున సభ జరుగును. 8 వ తేదీ గురువారమునాడు సాయంత్రము 5-30 గంటల మధ్యాహ్నమున సముద్రతీరమున సభ జరుగును. 9 వ తేదీ శుక్రవారమునాడు సాయంత్రము 5-30 గంటల మధ్యాహ్నము 5-30 గంటల మధ్యాహ్నమున వద్ద జరుగును. 10 వ తేదీ శనివారమునాడు సాయంత్రము 5-30 గంటల మధ్యాహ్నము 5-30 గంటల మధ్యాహ్నము 16 వద్ద సభ జరుగును. 11 వ తేదీ ఆదివారమునాడు సాయంత్రము 5-30 గంటల మధ్యాహ్నము 5-30 గంటల మధ్యాహ్నము పాత కొటగోడవద్ద సభ జరుగును.

కళాకాలల పాతకాలల వివార్ధులందఱును తోడ్పడవలెనని సింగారవేలుగారు ప్రకటించిరి.

* * * *

జాతీయవారము

పశ్చిమగోదావరీమండల కాంగ్రెసుసంఘము

గ్రామకాలాకా కాంగ్రెసుసంఘములు మార్చి నెల 10 వ తేదీ మొదలు 18 వ తేదీ వరకును తిరువల్లికి ధనమును కాంగ్రెసుసభ్యులను వలంటీరులను చేర్చవలెను. ఖద్దరును విక్రయించవలెను. 18 వ తేదీని బహిరంగసభను జరుపవలెను. స్త్రీయులు జంతునారాయణరాజు, యర్రమిల్లిచంగయ్య, ఆర్కళూరి గోవిందారావులు, మంగిపూడి పురుషోత్తమశర్మగార్లు మండలమున నిప్రకారము సంచారముచేయుదురు.

- 9 వ తేదీ—కాడేపల్లిగూడెం
  - 10, 11, —తణుకు
  - 12, —అత్తిరి
  - 13, —పోడూరు
  - 14, —నర్సాపురం
  - 15, —భీమవరం
  - 16, —గణపవరం
  - 17, —అవంతపల్లి
  - 18, —ఏలూరు
- అని కాడేపల్లిగూడెంనుండి స్త్రీయుల నారాయణరాజుగారు నేడు తెలిపిరి. (కొంతివార్త)

బొంబాయి మార్చి 8:— తేదీదినము బొంబాయి కాసు సభయందలి మర్చిలకు 4 నెలల మార్చి మే చీరములుండవలెనని తీర్మాన ముమోదించబడెను. (అ. ప్రె. వా)

కాకినాడలో కలక్టరుచిత్రచర్య

శ్రీయుత మండసముద్రుడుగారికిని

కలక్టరు ప్రాకనుగారికిని జరిగిన సంభాషణ

(స్వీయతలెభి, కాకినాడ నూర్చి 16)

కాకినాడలో మంచి కలలుబడి గల్గినట్టియు, శ్రీ మండసముద్రుడుగారికి ది 4-2-23 నం. 16 సాయం కాలమున జిల్లా మేజిస్ట్రేటు నోటిసు నొచ్చెను.

“మీరు ఆసహాయాభ్యుదయమునందు అధికమగు కృషిను చూపుచున్నట్లు తెలిసినందున మండుగుండుసామాను వగైరాను మీకున్న లెక్కనను మీ గద్దుచేయగూడదో, తెలుగువలెనని 6-2-23 తేదీగల రవాణ్య ఆర్డరును ఆయనకు పంపియుండిరి.

నేడు మమారు 11-30 గంటలకు జిల్లా మేజిస్ట్రేటు ప్రాకనుగారికిని సముద్రుడుగారికిని యిట్లు కోర్టులో సంభాషణ ము జరిగెను.

ప్రా:—మీరు కాకినోట్లందునును కాకినాడు ప్రచారమునకు సహాయముచేయుచున్నారు. కాకినాడు కాంగ్రెసును పిలుచు తీర్మానమును మీరు ఆమోదించిరి. మీరట్లా మోదించినది తెలుగువలె వారాపత్రిక నా యెదుట నున్నది. మీరు తిక్ స్వరాభ్యుదయికి సహాయముచేయుచున్నారు. దీనిని గూర్చి మీరేమి చెప్పెదరు?

స:—కాంగ్రెసు కిరీయేంద్రుండి ఉన్నది. కాంగ్రెసును పిలిచియున్నది తప్పని అనుభవము.

ప్రా:—పాల్కుటలు (రెవెన్యూ) కాంగ్రెసును - కాస నోట్లందును ఒకటి చట్టవారము స్థాపించెను యీ ప్రభుత్వమున వడగట్టుటకు కోరుచున్నారు. తెలగుస్వరాభ్యుదయికి మీరు సహాయముచేయుచున్నారు. నేను మీరెన్నడును మీకు పీసీలో సంబంధము లేనట్లు అన్నియు కొట్టివేస్తాను. మీరు బహిరంగముగా క్రితలకు వ్రాసినట్లుంటే కి అందును గూర్చి ఆలోచించెదను.

స:—నే నేమిచేయలేదు. కాకు సహాయనిరాకరణము లో సంబంధము లేదనియే నాటిట్లనుటలో వ్రాసినాను.

ప్రా:—ఆలా వదిలిరాదు. బహిరంగముగా మీరు పత్రికలకు వ్రాయవలెను. అప్పుడు నే నాలోచించెదను. మీరు కాంగ్రెసు ప్రచారమునందు సంబంధములేకుండవేసికొని గతన్న మెంటుతో సహాయముగ నున్నట్లుంటే నే నాలోచించెదను. కాంగ్రెసు, సహాయనిరాకరణము, కాసనోట్లందు, తెలగు స్వరాభ్యుదయి అంతా ఒకటే ఇదన్నియు ప్రస్తుత ప్రభుత్వమున వాగవదులేయటకు ఉద్దేశపడియున్నది.”

పిమ్మట సముద్రుడుగారో ఒక “హిందూ” పత్రికలో వ్రాసిన వాణ్యనియు వచ్చేసోదావారము కచ్చించవలసినదనియు కలక్టరు చెప్పినందున తెలిసినది.

సరిహద్దుల వార్తలు

అనుకూలపరిస్థితు లెర్పడుట

బాలాల్ థియేటరు సందర్శించుచున్నాడు. జబ్బుల్లాలు సంద్ధిగా విందు కొన్నాడు. గారుభల్, గారే నెక్కునలపై తిరిగి బాంబులు వేయబడుట చే అప్పటివారు కూడ సంద్ధికోరుచున్నారు. పసిలో నుండ గ స్పాట్లలోని పురుషుల పదిది. 9 మందికి బెల్లులు తగిలెను. వెనుకకు మరలకు కత్తువులకు నష్టము కలిగినది. ఈమండలములకు కారభూతులైనవారిని కిక్కించుటకై విమానము లంపబడెను.

సంయుక్త రాష్ట్ర కాసననభ

బడ్డెలు చర్య

పై కాసననభలో బడ్డెలు చర్య ముగిసెను. 48 లక్షల తరుగుటల మిశ్రమములనలన పూడదనియు క్రొత్తపన్నుల నేయుటకు మరునాడు బిల్లు ప్రవేశపెట్టెద మనియు ఆర్థికశాఖకు తెల్సెను.

పోలాపూరు మండలము

8000 రూపాయలు లభించుట

పోలాపూరు మండలమువారు 100 మంది కలంటిరులను 10000 రూపాయలను చేర్చవలసి యున్నది. వారు 8000 రూపాయలను 80 మంది కలంటిరుల నుండి చేర్చిరి. దాక్టరు సహకారమును మంతుగాగ్గు పోలాపూరు మండలమున సుచారము చేయుచున్నారు.

భారత శాసనసభ

(5వ తేదీనాటి చర్య)

(విశ్లేషణ)

విల్లు ను గా రు

ఆర్థికశాఖను యువశాఖనును జదివినప్పుడు భారత తగ్గింపు తోచెను. ఈతప్పుమైనను మోటారుదిగుమతిపన్నును తొలగించెదరని నమ్మెదను.

మోటారుబండ్లు నడచి జీవితమున అవశ్యమైనవస్తువుగా నేర్పడింది అదిలేకున్న ఆ నేడలు బీదవారికన్న వెక్కుడు కష్టములు వచ్చును. ఈసీనువేసిన తరువాత మోటారుబండ్లు దిగుమతిచాల తగ్గినది కలెక్టర్లలో ఆ నేడ మోటారు కంపెనీలు దివాలా తీసినవి. ఒకంపెనీ 1 1/2 లక్షరూపాయల నష్టమున, మరి యొకటి 3 లక్షలును, మరయొకటి 4 లక్షల నష్టమున నడచినవి. మోటారుబండ్లపై దిగుమతిపన్ను నూటికి 80 శతకం విధించబడుచున్నది ఇందువలన మీ వ్యాపారమంతయు అమెరికా నేషనల్ వ్యాపారముల చేతులలో బడ్డెయ్యటకే తగినవచ్చును. భారతదేశమున కేలాటిలాభము కలిగినవో తెలియదు. సంగీత వ్యాపార విధానము సారముగ మోటారుబండ్లపై నిస్తువిధించబడలేదు. భారతదేశమున మోటారుబండ్లుజేయు కంపెనీ యొకటి అయినవలెను. నేను వెల్లెయ్యవలె ఎరుమతియున్నవేని అనుకూల పడుదును అయిన అవిధానము యాదేశపు కార్యక్రమలక్షనముల పరిస్థితులకల్పించుటాన వచ్చిజూచును క్లింబువేసిన. పోట్లు అపీను సర్టిఫికేటులకు మారుగా టోకను లేవవలెననియు, పోస్టాపీను సేవించుకొనవలెననియు జిహాసీటు అయిన మొత్తమునకు టోకెన్ మొత్తము చలాకాసి యందుంచబడిన వాగుండును.

భారత గా రు

మాజీరా నాయకుగారు ప్రభుత్వము వారింకనుండు నిస్తులనేయుట మాకులమునని తెప్పిన తరువాత భారత గా రు యిట్లు ప్రసంగించిరి:— భారతదేశమునకు స్వారాజ్యమొసంగు తరుకును, వైద్యముభారతీయ మయునుజేయు తరుకును ఈ గా రులు పరిపాలనము కష్టపడి లేదు. ఉత్పాదక నిస్తు విధించబడ గూగును. లోటు విద్యుత్తులయుననిన పైనికప్పుడు మె క్లింబు కలయును.

చౌరశిగారు

మిలిటరీవ్యయము తగ్గించకుండుట చాల కోవనీయును వజీరుద్దీన్ మున్షీ కాంతిపూర్వము నడచుచుండినవేగాని మన ఆదాయ మంతయు ఆవట వ్యయముపడును. రైలుచార్జీలు అధికము జేసిన లోటు దీరవచ్చునని నాలోచింపు.

ప్రేగారు (విదేశాంగ శాఖ)

పిరు వజీరుద్దీన్ మున్షీ ప్రభుత్వమువారిచర్య శుక్రవారము నిరూపించుచు, వచ్చువత్సర మీ వజీరుద్దీన్ మున్షీ ఆ కథనము వెచ్చెట్టి ఆంగ్లేయ మండలాలదనియు, ఆ ట్రైబునూమి రిటిఫైవారికే చార్జితాత్మక ధర్మమున జెందినవనియు, జెప్పిరి. పిరి సంపూర్ణోపస్థాపనము చాల అలభ్యముగ వచ్చినది అది మరొకచో కనగను (పకటించెదము.)

మన్ మోహన్ దాస్ రాంజీగారు

ఇంచిత్రమిటీవారి సలహాల నమలులో తెట్టియుండిన వాగుండిది. ప్రభుత్వమువారు మారే ప్రతినిధిమయమున దిక్కు మొదలైన ముంది. భారతదేశమున బంగారు వాణ్యముల వస్తులు అంతాబెట్టి బంగారుమోహనీ యంత్రకాల హిందూదేశమున వెల కొల్పినవే మారు ప్రపంచవ్య ఆనుకూలముగ పరిష్కరించబడును. ఇప్పుడు సంధి నూచవలసివచ్చును మొక్క ముక్క యైనను ఆర్థిక పుత్రమునందు జేర్చబడియుండలేదు. ఇది చాల విచిత్రము ప్రతి ఎక్స్ పోజును తగ్గించి, త్వంతా దాని నిర్మూలకములకుం దై క ఫిస్కలుసంధు కలగను అనుసరించుట మంచి నీటిసాగు లు ధానములం దిభివ్యధికరముల వనములు జేయవలసినవలె నుండ యాదామము మోచును. భారతదేశముపై అప్పులు దీయ గుండదు. నిస్తులుగూడ క్రొత్త విధింపబడదు.

పిమ్మట 5-15 ఘంటలపుడు సభి ఆగిపోయెను. మరల రేపు సమావేశమగును.

గర్జనలకాలి పత్రిక

5000 నష్టపరిహారము

పంజాబులో లూథియానాలో పోలీసులమునునప్పై రుగానున్న మోటారుగారికి పత్రిక యజమాని 5000 రూపాయలు పరిహార మిచ్చునని తీర్పుచెప్పిరి. ప్రతివారును కోరుట గాలెను.

నోటిసు

కాకినాడ డిప్యూటీ మున్సిపల్ కమిషనరు

S. C. 84/1923

వాది పప్పు వెంకటసుబ్బారాయుడు ప్రతి వాదులు పప్పు వీరన్న వగైరాలపైని నోటునుబట్టి రు 64-15.3 లకు దావా జేయబడినది. 16-3-1923 వరకు 11 ఘంటలకు వాయిదా.

వేమూరి శ్రీనివాసరావు,

వాది ప్లీడరు.

చెన్నపురి హైకోర్టు

ఆఫ్ బ్యాంక్ కేసులలో

ఓ. సి. నెం 59/1-23

ఇదివరలో మద్రాసును దండెట్టియు, ఇప్పుడు మర జి. వి. చెంగల్వ వెంకటలక్ష్మమ్మగారి స్వామీశ్వరిమఠములో ఆరి కారడు.—అడ్మినిస్ట్రేటర్ జనరల్ ఆఫ్ బ్యాంకు. మద్రాసును దండెట్టి యు, 1896 నుండి నెవంబరు నెం 25 తేదీన లేక కొంచెము మునుపు చనిపోయిన చెంగల్వ వెంకటలక్ష్మమ్మగారి ఆస్తి, అప్పల పరిపాలనకు సంబంధించిన ఆర్డరులు మద్రాసులో నున్న అడ్మినిస్ట్రేటర్ జనరల్ గారికి యిచ్చవలసిన దని మద్రాసు హైకోర్టు బాడీకేచరుగారికి ఆరిని దాఖల్ చేసియున్నట్లు యిందుమాలము తెలుపబడినది. సదరుసాక్షు వివాద తరుకులు తోడనివో రు 2057-4-8 వైకు ఉండుననియు, ఈ గుంటులోనిన రు 1957-4-8 ఉండు ననియు అంచనావేయబడినది. 11-12-1922.

H. D. Cornish,

Administrator General Of Madras.

గ్రామపాలకులసభ: పయచేయును

విశాఖపట్టణమండలములోని ఆనకాపల్లి పురంబున నుండు రైల్వేస్టేషనుపిరి శ్రీ జగన్నాథస్వామివారి యొగడయ్యుచు పాలనందు

ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ గ్రామ పాలక

చతుర్థ మహాజనసభ ఈ నెల 9, 10 తేదీలను

విశాఖపట్టణ మండల గ్రామపాలక

సభ తీయ మ హా జ న స భ

11-3-23 తేదీలను, గ్రామపాలక శుభి కాధికరులును, గుంటూరుజిల్లా శివాల కరణంగారును ఆరు శ్రీయుత రావుల లోకనాథం పంతులుగారి అధివర్త్యముక్రింద జరుగబడును. కాన ఆంధ్రపండులలోని గ్రామపాలక సోదరులును అభిమాను లుక, దయచేయ (పోర్టులు.

సన్మాత సంభూష్యతులు.

1. చుండూరి అయోధ్య రామయ్యపంతులు.

2. పొగరు వరహాలు పంతులు.

అత్తిలి చిన్న వెంకటాద్రి.

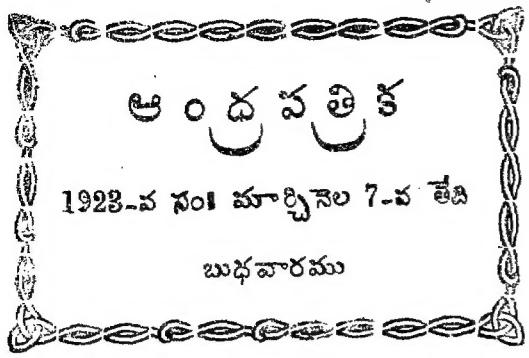
(ప్రధాన కార్యదర్శి)

ప్రకటన

గుంటూరుజిల్లా రేవల్లెతాలూకా, రాజవోల గ్రామంలో వేంచేయున్న శ్రీమతి దుర్గాదేవీశ్వరిస్వామివారి దేవాలయము ప్రస్తుతమున్న ఆర్కులు, దేవునివారీ, నేవా, కైంక ర్యములు సరిక ఎరువుతూవుండనందున, జానేకవ్యాధిగ్రస్తులు మండలించబడిరి ఇం తరుకు యెట్టి కష్టమున్న వారలు పుచ్చుకోవలసిన వార్లను తొలగించి, బాద్లస్థానీ. తాజాగా క్రొత్తయేర్పాట్లు చేయవలెను- సదరు దేవాలయపు దేవుని రపు కిరీ వగైరా, నేవా, కైంకర్యములు సరిగా నెం చేర్చులగు లు కాశ్యమిగా ఫలసాయము అనుభవించవలయుట కొంధ మెట్టి, మాగాని భూములుగాని, లేక, నెల 1 కి రూ 20-0-0 లు చొ॥ జీతములు గాని, యివ్వబడును- కావునను గ్రంథులకు నిజేశనలము యివ్వబడును- కలయువారీ, వారియెప్పు, తెగ తిండిపైరు, యిదివరకు ఎక్కడచేసింది, మొదలగు సంగతులు తెలియజేస్తూ దాఖలాదులు, 1923 నం. ఏప్రిల్ లో 10 క తేదీ లోగా యిదిగుక చిరునామాయ పంపవలెను:-

రాజులు శ్రీమతి దుర్గాదేవీశ్వరిస్వామివారు, రేవల్లెతాలూకా గుంటూరుజిల్లా 8-2-1923

కె.పల్లె, గుంటూరుజిల్లా

లా సేను సభ: అనంతరస్థితి

కర్జను ప్రభువుగారి దయవలన, లా సేను సభ భగ్నమయిన నాటినుండియు తుర్కీ సమస్యను గూర్చి వర్తమాన మంతగ చేడటలేదు. కర్జను ప్రభువుగా రంత్యసందేశ మొసగి లండనుకు జరిగి. కాని తురుష్కు లంతటితో భీతిక, సంది నియములలో నెంతవర కంగీకరింపవచ్చునో, కొత్త సూచనలను వేసిని గావించవలయునో యని యోచించుచు న్నారు. తుర్కీ పరదేశాక్రమణమును గోరుటలేదు. అరబ్బుల స్వాతంత్ర్యము నపహరింప దలచుటలేదు. పెక్కు విషయములలో మిత్రమండలివారి సూచనల నంగీకరించి, తుర్కీ సమాధానబుద్ధిని కనుబటచి నది. కాని, కమాల్ పాషాగారు నుడివినటుల, మిత్ర మండలివారు తురుష్కుల ఆర్థికన్యాయస్వాతంత్ర్యములను గుర్తించనియెడల తురుష్కులు సంది కొడబడ జాలరు. తుర్కీ స్వాతంత్ర్యమునకు భంగకరమగు కోర్కెల గోరుట మిత్రమండలికి పాడిగాదు. తురుష్కుల కొక న్యాయమును, పాశ్చాత్యుల కొక న్యాయమును గోరుట గాని, తురుష్కుల ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యమును నిష్ఫలము గావించుట గాని, మిగుల యనుచితము. అట్టి గౌరవహీనమగు వర తులకు తుర్కీ యొక వేళ విధిలేక లోబడినను, కొలదికాలములో మరల వానిని తిరస్కరించుట సహజము ఇట్టి కృత్రిమపు ఏర్పాటులచే శాంతి గుడురుట దుర్లభము. కమాల్ పాషాగారు శాంతిని గోరుచున్నారు గాని, మరియొక యుద్ధము నంత మాత్రము గోరుటలేదు. అనవసరముగ తుర్కీని యుద్ధమునకు బలవంతముగ దింపుట, మిగుల అవి వేకము. డెయిలీమెయిలు విలేజుకులగు వార్డుప్రెసు గారు కమాల్ పాషాగారితో ముచ్చటపగ, కమాల్ పాషాగారు దెలిపిన సంగతులబట్టి, వారి హృదయ ము శాంతికై ఎటుల పరితిపించుచున్నదో కనుగొన వచ్చును. సంది గుడిసెయెడల, దేశమున కెట్టి యభివృద్ధి గలుగుట కవకాశము గలదో, కమాల్ గారు నిరూపించిరి. ఇట్టియవకాశమును ఇంగ్లండు, ఫ్రాన్సుదేశములు గలిగించుట సంభావ్యము. యుద్ధములో దిగుటకు తమ కెట్టి కోరిక లేదని కమాల్ పాషాగారు స్పష్టపరిచిరి. తురుష్కుల భావిప్రయత్నము లన్నియు, విద్యావ్యాపకమునకును, దేశభివృద్ధికిని వినియోగింపబడు నని, వీరు వాగ్దానము జేసిరి. వెలుపలనుండి ఋణములను దెచ్చి నను, తుర్కీ స్వాతంత్ర్యమునకు భంగకరమగు మఠతులపై నకి గైకొనడవనియు, ఆర్థికదాస్యము ననుభవించిన ప్రాత తురుష్కు సామ్రాజ్యపు నినములు గడిచినవనియు, కమాలు గారు తేటపరిచిరి. సూతనతుర్కీని, స్వపరిపాలనము ననుభవించెడి చిన్ని భాగములకింద విభజించుట కమాల్ గారి యుద్దేశము. ఇటుల స్వపరిపాలనము ననుభవించెడి ప్రదేశము లన్నియు జేరి, తుర్కీ సమాఖ్యయగును. కమాల్ గారియుద్దేశము లెంత విశాలములో ఇందునుబట్టి కనుగొనవచ్చును. ఇంగ్లండు, ఫ్రాన్సు లందుకన్నను, తుర్కీ ప్రజ లెక్కుడు స్వపరిపాలనా స్వాతంత్ర్యము ననుభవించవలె నని,

కమాల్ పాషాగారు కోరుచున్నారు. ఇంగ్లండులో నింకను రెండుసభలు జేరి పరిపాలన జేయుచున్నది. ప్రభుత్వసభలో బనిలేదని, పలువురు భావించుచున్న ను, అనుకూలసంస్కరణ మింకను ఒరుగ లేదు. తుర్కీలో ప్రజాప్రతినిధిసభ నుక్కదానితోనే పరిపాలన జరుపవలయునని కమాల్ పాషాగారి యుద్దేశము. రెండుసభలను నెలకొల్పుటవలన పరిపాలనము నుష్కగ కొనసాగదని వీరితలంపు. రెండుసంవత్సరముల కొకమా రీ సభకు ఎన్నికలు జరుగుచుండును. ఈ రెండుసంవత్సరములును పభ యాగక జరుగుచునే యుండును. తుర్కీదేశమును స్వాతంత్ర్య ఫణమున నడుపదలచిన కమాల్ పాషాగారికి, ఇంగ్లండు, ఫ్రాన్సుదేశములు యనుకూలావకాశము నొసగునా? లేక స్వలాభమును ప్రధానముగ నెంచి, తుర్కీ-యభివృద్ధి నడ్డగించి, యనవసరసంతోషమున కెవమిచ్చునా? ఈ ప్రశ్నల కిప్పుడు జవాబు వెలువడవలయును. బహదూరుపద్ధతుల కలవాటువడిన కర్జను ప్రభువుగారికి, ఇంజీయల్ మార్గములు రుచించును గాని, అన్యదేశీయుల స్వాతంత్ర్యాభివృద్ధి అంతగ రుచింపదు. స్వపరిపాలనము ననుభవించుచు, తగినదార్జ్యము గనుబటచెడి తుర్కీదేశ మభివృద్ధిగాంచుట, యూరపుశాంతికి ఊమకరము. నిరంకుశ పరిపాలనముచే పీడితురాలై, బలహీనముగనుండే తుర్కీ వలన, బాల్కను రాష్ట్రములలో నెల్లపుడును కలహము లంకురుచుండును. పెద్దజాతులు, ఒకపక్షమునకు సహాయముజేయుచు, కల్లోలమును పెంచుచుండును. ఎన్నిమార్లు తుర్కీ సమస్య యూరపుకల్లోలమునకు కారణమై యుండలేదు? ఇందుకు పెద్దజాతుల బాధ్యత మిక్కుటము. ఇకవయినను, వీరు తురుష్కు స్వాతంత్ర్యము నంగీకరించి, తురుష్కులు సత్వ రాభివృద్ధి గాంచుటకు వీలుగలిగించుచో, యూరపుఖండమున శాంతిగుడురును. మహమ్మదీయులు సంతృప్తిపెందుటచే, ప్రాచ్య ప్రపంచమున అశాంతి దొలగును. అటుల గాక, ఎవరి తాత్కాలికలాభములను వారు ముఖ్యముగ పాటించి, విశాలదృష్టిని విడనాడుచో, భావిపరిణామము అల్లకల్లోల మగును.

హిందూదేశము : పార్లమెంటుసభ
సంయుక్త రాష్ట్రములలో రాజకీయనిర్బంధితులను వదిలిపెట్టినందులకు, కలనల్ ఏటు బోలు సభ్యులు పార్లమెంటుసభలో ప్రశ్నల నడిగి గోల జేయుచునే యున్నారు. గవర్నరుగ సర్. విలియం మారిసుగారు నిర్బంధితులనందరను విడువలేదనియు, కొలిదిమందిని మాత్రమే వదిలిపెట్టి రనియు, ఇటీవల ప్రచురింపబడెను. అందుచే, పార్లమెంటు సభ్యులు దిగులుజెంద నవసరములేదు. ఇంతవరకు వదిలివేయబడిన ఖయిదీలలో నెవరును డార్జన్గమును పుకొల్పి యుండలేదని, వికటరుటనుగారు, కలనల్ ఏటుగారి కభయమొసగి యుండిరి. వదిలివేయబడినవారిలో కలుపుకు, మరల నాందోళనము నారంభించెదరను సంగతి కనుకు దెలియదని వికటరుటనుగారు పలుకుచు, వారందుకు బూనుచో మరల వారితాళము బట్టెదమని మారిసుగారు నుడివినటుల సూచించిరి. నిర్బంధవిముక్తులయినవారు తమధర్మము నింజటితో మానుకొనెదరని తలపట కన్న పొరపాటికొక టుండబోదు. మరల నిర్బంధితు మని భయ పెట్టినంత మాత్రమున వారిసత్వయము దొలగజాలదు. కలనల్ ఏటుగారుగాని, వికటరుటనుగారుగాని భారత జాతీయోద్యమ స్వభావము నింకను గ్రహించినటుల గానరాదు. రాష్ట్రము లీయవలసిన కప్పములగూర్చి సామ్రాజ్య శాసనసభవారు విచారింప నిరాకరించినందులకు,

ఇండియా ప్రభుత్వమువారును పీలు ప్రభువుగారును వీరిలో నేకీభవించిరట. సామ్రాజ్య శాసనసభవారు దేశభివృద్ధి కనుకూల మగు తీర్మానముల గావించినపుడు, పీలు ప్రభువుగా రంగీకరింపకబోయినను, దేశక్షేమమునకు భంగకర మగు తీర్మానములను కావించినపుడు మాత్రము వల్లెయందురు. రాష్ట్రములబరుపు ఇంతలో లెక్క నని యూహించుట వ్యర్థపుతలం పని, స్పష్టమగుచున్నది. పంజాబునందును మద్రాసునందును, ప్రభుత్వ ధననష్టము తగ్గిపోవుచున్నదని, వికటరుటనుగారు దెలుపుట యాశ్చర్యకరము. హిందూదేశములో దాదాపుగ నన్ని రాష్ట్రములలో ధననష్టము గలిగెనని బట్టెలువలన దెలియుచున్నది. పంజాబులో ధననష్టమునకు కొదవలేదు. మద్రాసులో గతవత్సరము 18 లక్షలనష్టము గలుగగ, 1923-24 సంవత్సరమునకు సలువడిలక్షల నష్టము అంచనావేయబడెను. నిజమితీరుననుండ, మద్రాసులో ధననష్టము తగ్గెనని వికటరుటనుగారు పలుకుటకు కారణమేమై యుండును? రాష్ట్రము లీయవలసిన కప్పములను తగ్గింపకుండుటకు వీరొకసాకు గల్పించియుండురు. వికటరుటనుగారు దెలిపిన మరియొక విషయమును పరికింపవచ్చును. హిందూదేశము రైల్వేసామానులను కొనుటలో, చౌకగ దొరకుచోట కొనవచ్చుననసంగతి ఆచరణలోనికి వచ్చుటలేదని ఇదివరకు వెల్లడియయ్యెను. 1922 సంవత్సరము ఏప్రిలు మొదటి తేదీనుండియు, 17,35,000 న వరకు ల ఖ రీ దు గ ల రైల్వేసరకులకు ఆర్డర్ల య బ డె న ట. వీరిలో 1692000 ల సరకు ఇంగ్లండునుండియే తెప్పింపబడుచున్నది. హిందూదేశమున తయారయ్యెడి సరకులను, ముందుగ విచారించి కొనవలెనని, స్టేటు కొన్నిసభలో జేసిన తీర్మానమును వెనుక ప్రభుత్వమువారు రంగీకరించిరి. కాని, ప్రభుత్వమువారిటీవల దెలిపిన సమాచారము ప్రకారము, ఇట్టిపరిశీలనము గావించకుండనే, ఇంగ్లండున కార్జరు లీయబడెనని తెలియుచున్నది. హిందూదేశమునకు ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యము గలదనుట, కేవలభ్రమదప్ప వేరుగాదు.

శాసనసభల ప్రయోజనము
క్రిమినలు ప్రొసీజరు కోడ్డు సవరణచట్టములో, ఎన్నదగిన మార్పులను వేసిని సామ్రాజ్య శాసనసభవారు గావించియుండలేదు. ప్రజలస్వాతంత్ర్యములను భంగపరచెడి శ్లెష్టులు మార్పుజెందలేదు. అనుకూలమగు మార్పు ఒక్కటిమాత్రము జరిగెను. పోలీసువారి విచారణలో ప్రాసిక్యూషన్ సాక్షి తెలిపినసంగతులను, ముద్దయి గోరుచో కోర్టు వారు చూపించితీరవలయు నను సవరణను, ప్రభుత్వమువారెదిర్చినను, శాసనసభ్యులు పట్టుబట్టి కొనసాగించిరి. శాసనసభ్యుల యభిప్రాయమును గౌరవించి ఈ సవరణ సంగీకరించుటకు మారుగ, ప్రభుత్వమువారు దానిసంగీకరింప జాలరనియు, అంగీకరించుచో లా, ఆర్డరులకు భంగము కలుగుననియు, హెయిలిగారు నుడివి, ఈసవరణను మరల స్టేటుకొన్నిలు సభలో తాము బ్రవేశపెట్టెదమని సభ్యులను భయపెట్టిరి. అందు కనుగుణముగ నిష్పటివినము స్టేటుకొన్నిలుసభలో దీనిని బ్రవేశపెట్టిరి. ప్రభుత్వపు సవరణప్రకారము, ప్రాసిక్యూషన్ సాక్షి. వాగ్దానమును ముద్దయికి జూపవలెననువిధి కోర్టువారికి లేదు. అలూభాయి శ్యామలదాసుగారి సవరణగూర్చిన చర్చన మరియొకనాడు జరుపవలయునని కోరిరి. ఇండివలన స్టేటుకొన్నిలుసభ్యులు కొందరును, సామ్రాజ్య శాసనసభ్యులు కొందరును కలసి హెయిలిగారితో ని విషయమునుగూర్చి చర్చించుటకు వీలగునట సామ్రాజ్య శాసనసభ్యులు వెనుకటిపట్టుదలను విడి

శ్రీయుత గంగాధరరావు దేశపాండిత్యగారి ఉపన్యాసము

ఘటకోపరు సమావేశము

సంఘభావము స్వరాజ్యమునకు మూలాధారము

తిలకునిధికి ౧౩,౦౦౦ వసూలగుట - ౨౫,౦౦౦ వాగ్దానము చేయబడుట

శాసనోల్లంఘనము నిర్మాణవిధానమున కీడు గాదు

నిర్మాణవిధానమును పూర్తిగా నెరవేర్చుట

వి. జే. పటేలుగారి రథ్యక్షర వహించుట

జానపదము నగరమునందలి పేటల మండలకార్యకర్తల సమావేశము యీ నెల ౧-వ తేదీ కనివారమునాడు ఘటకోపరు లో చక్కనిభిక్షుకలలో జరిగింది. ఆసభకు పేటకోలది పాము లు వచ్చిరి. సన్మానసంఘసభ్యులు 800 మందియు ప్రతిభులు 800 మందియు పేటకోలది ప్రేక్షకులును వచ్చిరి. ఈయనభక్తు శ్రీయుత గంగాధరరావు దేశపాండిత్యగారి రథ్యక్షర వహించిరి. వి. జే. పటేలుగారు సన్మానసంఘసభ్యులుగా నుండిరి. ప్రారంభమున కొందరు బాలికులు జాతీయగీతములను పాడిరి.

స్వాగతం పాఠ్యము

ఇదియే మొదటిమండల మహాసభ తీసిని జరుగనప్పటినుండి ఘటకోపరువారికి లభించినది. ఇంతకాలమును దొరతనమువారికి సహాయము చేయుచున్నందువలన నెట్టి లాభమును కలుగలేదు. గాన యీ ప్రతిపాలోద్యమమును ప్రారంభింపవలెను. అందులకు యుద్ధము ప్రయోజనముగాదు. శాసనోల్లంఘనమే మిగిలిన ఉత్తమ పాథము. అను తీర్మానమును అనామవా బాదులో దేశీయమహాసభ వారామోదించిరి. అప్పటికే దేశీయులలో పెక్కుపేటలందు శాసనోల్లంఘనము గావించి చెరసాలలకు వెళ్లిరి. అప్పటికి 20-40 పేటలందు చెరసాలలలో నుండిరి. అటుపిమ్మట శాసనోల్లంఘనమును నెరవేర్చుట పాథ్యమవలెను. బాల్గోలిలో సమష్టి శాసనోల్లంఘనమును ప్రారంభించిలయు నప్పటికి దొరతనమువారి స్థితి అగమ్యగోచరముగా నుండెను. రాజప్రతినిధిగూడ సంకలిత స్వాంతుడయ్యెను. ముందు వెనుక తోచని స్థితిలో నుండెను. మితవాదు లాతక్షణమున దొరతనమునకు తోడ్పడకుండ నున్నచో దొరతనమునకు వేరుగతి లేక పోవును. వారపుడు దేశీయుల అభిప్రాయముల నెరవేర్చుట వారికి తప్పని సరియయ్యెను. పిమ్మట మహాత్ముడు ప్రభుత్వమునకు సమరాహ్వానము సమయము. శాసనోల్లంఘనమును ప్రారంభింప సంసిద్ధుడయ్యెను. అంతలో చాచి చాచాడు రంథములు మైంథగడ్డులకి నడ్డుపడెను. అంతటితో ప్రచారమంతయును నిలిపివేయబడినది. దేశమునందంతటను నిరాశ ప్రబలిత. అంతాశ్చర్యము లేదు. దీనివలన ప్రభుత్వమునకు దైర్యము ప్రబలిత. వారు గాంధీమహాత్ముని ఆశ్రయించిరి. పిమ్మట శాసనోల్లంఘనసంఘ మేర్పరచబడినది. వారు సంచారము చేసి నివేదికను ప్రసాదించిరి. గయలో కాంగ్రెసు మహాసభవారు శాసనోల్లంఘన సన్మాన మొనరింపవలెనని తీర్మానించిరి. మనము శాసనోల్లంఘనమును ప్రారంభించినచో దాని అంతము మాడకుండ విడువ గూడదు. పన్నులను చెల్లించకుండుటకు గూడ పూనుకొనవలెను. దానిని గూడ వెంటనే ప్రారంభింపవలెను. అని క్రొత్త పక్షమువారిని. నిర్మాణవిధానమును గూర్చి చెందుపక్షముల వారును పూర్తిగా నేకీభవించిరి. అటులైతే వారు కక్షింపవలెనని పనిచేయుటలేదు! తాత్కాలిక సమాధానము ఏమిట నెలతో సంకల్పము. దేశ స్థిరపడగలదు. చెందుపక్షముల వారును బిందోతుల కక్ష్యంతరము కలిగింపకుండ ఎవరికి నచ్చిన రీతిని వారు పనిచేసెదరు గాని యీలోగానే శాసనోల్లంఘనము ప్రారంభింపబడినచో క్రొత్త పక్షము వారు మనఃపూర్వకముగా కాంగ్రెసు పక్షము వారిలో కలిసి పనిచేసెదరు నేను యాభిగా చెప్పులను. దానిఫలిత మటయిటా తెలుపరదను దానినినిదనము. శాసనోల్లంఘనము నకుగాని నిర్మాణ విధానమునకుగాని క్రొత్తపక్షము వారు ప్రతి కూలురుగారు. లాభనష్టములను తెల్పించుకొనడ స్వరాజ్యసమరమున కడవరకును సాగింపవలెనని వారుకోరెదరు. దొరతనము వారు లొంగుబాటునకు వచ్చునట్లు చేయుటయే చెందుపక్షములవారి సంకల్పమని పటేలుగారు నుడిచిరి.

దేశపాండిత్యగారు

ఈసమావేశమునకు వి. జే. పటేలుగారు సన్మానసంఘసభ్యులుగా వివగానే అధ్యక్షత వహించుటకు నేను నిరభ్యంతరముగా సంగీకరించిరి. చెందుపక్షములవారును కలిసి దేశపాండిత్య

గ్రంథము పనిచేయుగలరని యీరీతిగా నేను ప్రపంచమునకు వెల్లడింప గోరితిని. అలహాబాదులో సమాధానము కుదిరిన పిమ్మట నగరమున మొదటిసమావేశ మిదియే. దేశపాండిత్యగారు సమాధానము నుచ్చరించు గను, శాశ్వతము గనుండ గలదని నేనాశించెదను. ఇది చెందుపక్షముల వారు మాత్రమేగాక శాశ్వతముగానే యుండగలదు. శాసనోల్లంఘనము ప్రారంభింపబడినచో క్రొత్తపక్షము వారు తప్పక తోడ్పడెదరని పటేలుగారు వాగ్దాన మొనరించినందులకు నేను చాల కృతజ్ఞుడను. గాంధీమహాత్ముడు శాశ్వతముగాను యున్న శాసనోల్లంఘనమును సాగించుటకు సమర్థులగు నాయకులు పెక్కుమందిమనలో నున్నారని వారిసహాయమున కడవరకును మనము శాసనోల్లంఘనమును సాగింపగలము. చెందుపక్షములకు శాసనసభల ఎన్నికలను గూర్చి క్రొత్తపక్షమువారు ప్రయత్నింపకుండ చేయవలెను. దురుద్దేశముతో నిసమాధానమున కంగీకరింపవలెను. దేశమున ప్రశాంతిస్థితిని కలిగించుటయే ప్రధాన సంకల్పము. శాసనోల్లంఘనము ప్రారంభింపబడినను లేకున్నను చెందుపక్షములకును మైత్రియు (ప్రశాంతిస్థితియును) స్థిరముగ నుండవలెను. కాంగ్రెసుపక్షమువారు వెనుక దగ్గులలేదు ముందుకు పోయి కష్టనిష్ఠులములకు పాలగుటకే సంసిద్ధులగుచున్నారు. చెందుపక్షముల అసంతృప్తము శాసనోల్లంఘనమును నిధిగా ప్రారంభింపవలెనని యింకను ఎవరను పితామహ చేయలేదు. మన సన్మానములన్నియును యీలోగా పూర్తియైనచో తప్పక శాసనోల్లంఘనము ప్రారంభమగును. ఇట్టియుద్ధములలో రాజకీయమంతా మొందులకును కొరగాదు. ఆ(దైవము స్త్రీ)భక్తిమే చునకు కలుపుగా నుండును. శాసనసభలకే అచట మంత్రిలను సభ్యులను వేధించుటయందు పటేలుగారుతమ అద్భుత ధీశక్తి క్రియచేసెదరు. కంటే వేరయిందే దానినిచక్కగా విని యోగింపవలెనని నేనుకోరెదను. బాల్గోలి నిర్మాణము లామోదింపబడినపుడు నేనుగూడ సంతృప్తుడ నయ్యెను. గాని పిమ్మట నిర్మాణముగ నాలోచింపగా మహాత్మునికి కలిగిన సోదరములు త్వరలోనే వ్యక్తము లయ్యెను. గాన మహాత్ముడు నిర్ణయించిన విధానమునే సాగించుటకు దృఢముగ నిశ్చయింపబడినది. దేశీయులు దొరతనముతో పోరాడగోరి. నిర్మాణవిధానమునందట్టి అవకాశము కనబడకుండునని వారు భావించుచున్నారు. నేను నిర్మాణవిధానము నాతిగా పరిగించుటలేదు. మొదటిపని నిర్మాణవిధానము, రెండవది శాసనోల్లంఘనముగాన మనము చేయవలసివచ్చి — నిర్మాణకార్యక్రమమును పూర్తిచేసి పిమ్మట శాశ్వతముగానే కలిగిన ప్రాణముల నన్నించినను అందువలన దేశీయుల కధికమగు ప్రోత్సాహమును కలిగించినవార మగుదుము గాన నిర్మాణవిధానము ముఖ్యతయు. ఎల్లవారును చెరసాలలకు వెళ్లవలసివచ్చును. నిర్మాణవిధానమును పూర్తిగా నిర్వహించినవారు మాత్రమే వెళ్లవలెను.

బాల్గోలినిర్మాణముల వలననే గాంధీమహాత్ముడు ప్రజాసారాగమును కోల్పోయెను. అందులకెననే దైర్యముగా దొరతనమువారు మహాత్ముని చెరసాలకు పంపగలిగిరి. కొందరందురు గాని నాకటలులతో చదు. గాంధీమహాత్ముడు మన కప్పటికిని మహానాయకుడే. మన మాతని వెల్లప్పటికి గౌరవించుచునే యుండుము. చాలమంది నాయకులకు గాంధీమహాత్ముని సిద్ధాంతములు. దు. నమ్మకము లేదు. వారు దాని ననుసరించుట లేదు. నిర్మాణవిధానమును సాగింపవలెను. మైత్రియు తాము గూడ గాంధీమహాత్ముని నాయకత్వము నంగీకరించినట్లు నటించుచుండిరి. ఈ సంగతి దొరతనమువారు చెరుగుచుగన వారీయ్యుద్ధమును యాభిమానులకు తగిన అవకాశమును నిశ్చయించుచుండిరి. ఈ మూడేడ్లలోను గాంధీమహాత్ముడు చేసినమహత్కార్యములన్నిటిలోను బాల్గోలి నిర్మాణములవలన శాసనోల్లంఘనమును నిలుపుటయే మిక్కిలి గొప్పపని యని నాఅభిప్రాయము. అందులకు మనము సంసిద్ధులము కావలెనని దానిని ప్రారంభింపవలెనని వాగ్దానము

బాల్గోలిలో నన్ను శాసనోల్లంఘనమును ప్రారంభించినచో తానిఫలిత మేమే యుండును? గాంధీమహాత్ముడు సంపూర్ణస్వనిరతుడు విశేషమని నాసంకల్పము. తనయొక్కవలననే పనిచేయునని దొరతనమువారు ప్రశ్నించినను? అతనిని వారు చెరసాల కంపిరి. నిర్మాణవిధానమును మనకు పూర్తిచేసి. చో ఒక్కబాల్గోలిలోనేగాదు. దేశమునందంతటను గూడ శాసనోల్లంఘనమును ముఖ్యముగా ప్రారంభింపవలెననియు. గాంధీమహాత్ముడు ప్రజలగౌరవమును కోల్పోయినచో నీక చెరసాల కేలపంపిరి? శాశ్వతమునకు పంపుటలేదు. మహాత్ముని పలుకుబడి తగినదనియే తెల్లచుచున్నచో గాంధీమహాత్ముడు అనుచులు శాసనసభలకు వెళ్లుటకు ప్రయత్నించెదరని దొరతనమువారికి తెలిసియున్నచో వారు గాంధీమహాత్ముడు చెరసాలకు పంపియుండురా? దేశమున శాంతినికలిగించుటయే దేశీయుల కర్తవ్యమని కలెల్లమగుగారు విచారణలో తెలిపి నట్లు మీ యారక మందలించిన లాభములేదు. కష్టమేయుండరాదుగాను గాంధీగారు తెలిపిరి. దీనిభావ మేమి? ఇట్టిభావమును ప్రజలలో కలిగింప జాలిన వారు గాంధీమహాత్ముడు గాక మరెవరు? అచిరకాలముననే నిర్మాణవిధానము పూర్తియగును. పిమ్మట శాసనోల్లంఘనమును ప్రారంభింపవచ్చు నని గాంధీమహాత్ముడు గట్టిగా నమ్మియుండెను. అట్లు జరిగినచో శాసనోల్లంఘనమునకు దిగి జరుగము కలిగియుండును. ప్రజలలో నిత్యాహము కలుగుటకు నాయకుల ఉదాసీనతయే కారణముగాని బాల్గోలి నిర్మాణము కారణముగావు. నాయకులకు నిర్మాణవిధానమునందు నమ్మకము లేకపోవుటచే వారు సంకల్పాత్ములై నందున వారిని బట్టి ప్రజలు గూడ సంకల్పాత్ములైరి. సంకల్పాత్ముల విశ్వక్రియను నట్లు వారు నిర్మాణవిధానమును ప్రయత్నించేసి తాము కష్టమై గాంధీమహాత్మునికి కార్యభంగము కలిగి. చి శాశ్వతమునకు పంపించిరి. మనము బ్రిటిషువారికి బానిసమై యుండ విశేషములలో ప్రచార మెట్లు సాగింపవలెను?

నిర్మాణవిధానము

నిర్మాణవిధానమునట్టి కంటేను క్రొత్తపక్షము. శాసనోల్లంఘనము కంటేను చేమమంగులు క్రొత్తము నిర్మాణవిధానమును దేశీయులందరును పూర్తిగా నేరవేర్చవలెను. మనము 50000 మంది కలంటియు 250000 రూపాయలను సహకార్య క్రొత్త పక్షమునాయకుల కడకేగి నాయకత్వమును వహించి నడిపింపుదనివారిని ప్రార్థింపవలెను. శాసనోల్లంఘనము నందన్ని పక్షములవారును తోడ్పడవలె. ని మనము కోరుచున్నాము. ఒకసారి గాంధీమహాత్ముడు లేవని వైన స్వరాజ్య పతాకము మరల నెన్నటికిని పూర్ణింపరాదు. స్వరాజ్య యుద్ధమున నది స్థిరముగ నాటబడువరకును ఒక నాయకునిచేత నుండి వరకొక నాయకుడు దానిని ధరించుచునే యుండవలెను. శాసనసభలకు వెళ్లుట. కలన వన పని సాంతముగా నెరవేరునని మీరు నమ్మకరా? నాకట్ల నమ్మకములేదు. మన జీవితమునందు ప్రతినిధియమునను బ్రిటిషువారు మనల నాక్రమించుచున్నారు. ఈ సన్మానమునాక్రమమును మనము బ్రహ్మాస్త్ర ప్రయోగమున పంపింపగోరింపవలెను. రాటుతనై నాయకులకుట అడువాండ్లు చేయవలెనని గాని నిపురుషులు చేయవలెనని కాదని మహారాష్ట్రలో కొందరు తలంచుచిరి. అట్టివారిని గూర్చి నేనేమనగలను ఈ వ్యాపారమునంద విముక్తులై దేశీయులు దేశోద్ధరణమునకు గడంగవలెను. అన్ని అసర్థకములకును నిర్మాణవిధాన మొక్కటియే పరమహంస క్రియయని భావించి నాలోచించినచో సరిగా పోడకట్టగలదు ప్రోత్సాహము లేకున్న పనిచేయవలెనని కొందరందురు. గాంధీమహాత్ముని శాశ్వతమునకు కంపుటకంటే నధికమగు ప్రోత్సాహమింకేమి కలదు? అంతకుంటే నుత్తేజమును ఉద్దేశకరమును మరేమిగలదు? కట్టు లయ్యెను గూడ కొందరు విధానము ననుసరించి కలుగులతో కాలముగడిపిరి. శాసనోల్లంఘనమును ప్రారంభించుటకును బయటలగిన నిర్మాణవిధాన సత్కర్షణముగా నున్నది. దానిని మనము పూర్తి చేయవలెను. గాంధీమహాత్ముడు మహానీయుడే గాని అతని సిద్ధాంతము లనన్తే సాధ్యములు కాదని కొందరనిరి. కాని అవిధానమును మాచినచో షట్టి అభిప్రాయము కలుగుటకే అవకాశములేదు. ఆకార్యములన్నియును అనుష్ఠాపనకు లభ్యమైనవిలగుటకు ప్రాణములను ధను నాశించి ఆవిధానము నేర్పరచి నట్లు స్పష్టమగునగాని శాశ్వతములేనగాని భావమునందున నిర్మించిన గాలిచేడలె నది కనబడుటలేదు. మనము

మన నిధిని పెంచుకొనుటకు, అందువలన ఆభివృద్ధిని తీరగలము. మనభావము లొక్కసారి పరిశీలించుకొని మన మానసములందు ప్రేమవిశేషిని మనల దృఢముగ బంధించుకొని సహజమైనదరికి భారతమాతయే జనని మనమందరమును సోదరి. మనబంధుభావము దృఢమైచో మనకు స్వరాజ్యములేర్పక లభించును. ఆభివృద్ధికి మనకు కలుగుటకు నిర్మాణవిధానములొక్కటియే సాధనముగాన దానిని మనప్రయత్నముగ గాఢపరచుకొని సమగ్రముగ నెరవేర్చుము.

ధనము - దీక్షాపరులు

మనకు నిర్మాణవిధానమును వదలివేసి సంగ్రాహవిధానమును కొనసాగించునచో రాజ్యవత్తినిధి కేంద్రాంశము లొలగినది. కారణముగా 25 లక్షల రూపాయలను 50 వేలమంది కలంటిలవలన చేర్చి మనము స్వరాజ్యమును మనః పూర్వముగా కోరుచున్నామను నమ్మకమును మన వాయకులకు మనము తెలియజేయుదుము. మన నమ్మకము నాకు కలుగును. మనకిట్టి గాఢపరచుకొని కలంటిలవలన తెలియదర్శనములు కనపడవలెనని దేశబంధు దాసుగారు కొలదిగాని మనచట్టి నిర్మాణములను మాపుటకీలని త్వరగా ప్రార్థించేయలెను. కలంటిలవలన మనచట్టిలలోను మౌలికమే పనిముడియును. మన జానుకులకు ఆర్థికస్థానముండవలెను. ప్రస్తుతము వారికొక విశ్వాసము కొరవడువలననే భావినిధినిచ్చి వారు నాతాకులై యున్నారు. మేనెల 1 వ తేదీని కాన్సల్టంపున ముంపు ప్రారంభించబడునని ఎంగ్లము తెలపడగూడదు. మేము మొదటికొక విధానములను ప్రార్థించినము. ఈ ఆవిశ్వాసమును వివాదములకు కొరవడువలన గాన దానిని తొలగించుట మన ప్రధానకర్తవ్యము. వికేతవత్తి ముఖ్యకారణము. స్వకీర్తిపరిజ్ఞానములు ఆర్థికస్థానమును కలుగజేయును. మైక్లికలగవలెను. ఇవి యెన్నియో చెప్పారినచో స్వరాజ్యమునకిట్లుగా లభించును కాన మిగిలినదాని అలకునిధికి ధనమునుంచును. గాంధీమహాత్ముని పట్లను పూర్ణ విశ్వాసమున్నచో నిట్టి ప్రాధాన్యము నమరమున జూరవలెను. ధనముతోను మనము 7 వేలకుతో మీ అదేశానుసారము దేశసేను సహృదయమున సహృదయముతో జనుకొంటుంటుంటుండే సెంసేపుచున్నాము. స్వరాజ్యము లభిచేవలెను విరమింపముగాన మీరు స్వస్థమై విశ్రమింపుడు" అని మనము గాంధీమహాత్మునికు సలహామును పంపవలెను. మన ములుల మెనకంజనముకుడ మనదని నింతెరమును నెరపవలెను. ఏలూ 80 వ తేదీ చాలచేయగా నున్నది. ఈ స్వల్పకాలములో మనము ప్రార్థించేయవలెను.

భూరివిరాళములు

దేశభక్తులు కొందరు తెలకుస్వరాజ్యనిధికి భూరివిరాళముల సేసంగిరి. కృతజ్ఞతాపూర్వముగ వారిచేయలన వివరములను మీకు వివరించెదను.

	రూపాయలు.
చిట్టాను అలకు కుమేనీవారి	1000
ధ: జిమాజీగారు	1000
చంగలాలా మనకుకలాలాగారు	500
శివాజీ చంద్రగృహగారు- బిరత్నాంగులయము	80
మగననాలా మనకుకలాలాగారు	501
శ్రీమతి సవిత్ గౌరీవాడలాలాగారు	501
భుభదాను సేవరంగగారు	1001
జి: నెలదారి	500
ప్రాణలాలా సకల్యంధుగారు	251
" కాళిదాసుగారు	251
భక్తరులు	500

ఈ మండలమువారి యియ్యలని 13000 రూపాయలను అనధిలానే లభించెను. బాతీయవిద్యకు 25000 రూపాయల నికృతనిన వరముక వచానగ్రంథము వాగ్దాన మొనరించెను. 25 వేల రూపాయల నపుడిచ్చెను.

వల్లభాయితేలు, రామదాసుగారి, ఎన్. ఎం. కరం జి. సి. వి. వైద్య, దేవు, సింహార, భారత, మనకుభాము మేహతాగార్లు మున్నగు ప్రముఖులు పంపుతరు వచ్చిరి.

తీర్మానములు

4 వ తేదీని మరలసభ జరిగినది. 1 గాంధీమహాత్మునియందీ సభవారికి సంపూర్ణవిశ్వాసము కలదు. 2 నిర్మాణవిధానమునందు గట్టిపట్టుకలదు. 3 అకాలీను మున్నీవారును చూపిన మహాకీర్తి సహాయముల కీసభవారు వారి సభించించుచున్నారు.

మదరాసు కార్పరేషను

మాంబళం నగర నిర్మాణవిధానము ఆమోదించబడుట

మదరాసు కార్పరేషను సభ సాధారణ సమావేశము నిన్న సాయంత్రముల నిర్వహించు భవనమునందు జరిగెను. సర్. పి. త్యాగరాజుశెట్టి గారు ఆధ్యక్షత వహించిరి. 35 మంది కాన్సిలర్లు సభకు వచ్చియుండిరి. మాంబళంనగర నిర్మాణ విధానము గురించి రెండు గంటలు చర్చజరిగెను. కడకు ఈసీ. మను ప్రారంభించి వనిజేయుటకు సభ్యులు తీర్మానించిరి.

స్థానిక సంఘముల ఎన్నికలు

వి. జి. వాసుదేవప్పిల్, హెచ్. ఎ. హల్దే గార్లు విద్యాపానిక సంఘ సభ్యులుగను టి. యస్. రామస్వామి ఆచార్యుగారు ట్యాగ్మెను వైవాన్య స్థానిక సంఘ సభ్యులుగను ఎన్నుకొనెడిరి. కావీధియందు కూరగాయల అంగళ్లు పెట్టుకొనువారిని పోలీసువారు బాధించుచున్నారని కె. సి. దేశికాచారిగారు చెప్పగా ఈవిషయమై వివరములను తెలిసికొనెదనని అధ్యక్షులు చెప్పిరి.

మాంబళం నగర నిర్మాణము

మాంబళం నగర నిర్మాణ విధానముపై చర్చప్రారంభమయ్యెను. అధ్యక్షులు

అధ్యక్షులకు సర్. పి. త్యాగరాజుశెట్టిగారు మొదట ఇట్లు చెప్పిరి. మాంబళంనగర నిర్మాణవిధానమును ప్రారంభించి పరిశీలించుటకు తెలుపబడునని ప్రభుత్వమువారు కార్పరేషనువారికి వ్రాసియున్నారు. ఈవిషయమై త్వరలో మనము ఆలోచించి మనఆభిప్రాయములను ప్రభుత్వమువారికి తెలుపుట అవసరము. మన మిందులకు అంగీకరించిన రాబోవుబడ్డెలునందే ఇందుకు కొంతమొత్తమును ప్రభుత్వమువారు ప్రత్యేకించెదర. 1600 ఎకరములను స్వాధీనముచేసికొని ఈసీ. మను అయిలనందొండవలెను. ప్రభుత్వమున రేలే 6 నుకల ఎకరములతో పని ప్రారంభించుట యుక్తమని సలహాఇచ్చిరి. సానులహాను ప్రభుత్వమువారు అంగీకరించి నారు. భూములను కొనుటకు ప్రభుత్వమువారు ధనసహాయమునగడరు. ఒక గ్రాండుభూమి 50 మాద్యములచొప్పున కొని మూడునందల రూపాయలకు విక్రయించుచును. ఇందులకు కార్పరేషనుకు లాభముకలుగునని గాన భుక్తము.

ఇందుకు సంబంధించిన వివరము లింకను సభ్యులకు వారు గ తెలియలేదనియు కావున కొన్ని దినములకు ఈచర్చను ఆపువలెయెట యుక్తమని కె. త్యాగరాజుగారు, మొకటాచలం శెట్టిగారు చెప్పిరి.

ఈ సీ. మను పనిచేయ ప్రారంభించిన ప్రభుత్వమువారు తిగు ధనసహాయము చేయుచురా అని కె. సి. దేశికాచారిగారు 4 భూమిను ప్రభా కెయల పామగారి నీసభవారి ప్రశంసించుచున్నారు. 5 టి. ఎం. కరానీ, సి. ఆర్. నాయుడు, ఎన్. ఎన్. మేహతా, కుప్పర్ల మేహతా గార్లమరణమున కీసభవారు సంతాపమును తెల్పించుచున్నారు. తీర్మానము ఆమోదింపబడెను. 6 గయాకాంగ్రెసు తీర్మానములను సమాధాన తీర్మానమును ఆమోదింపవలెనని మనకుమలాలు మేహతాగారు పంపించిరి. దానిని కరంజీగా రనువదించిరి. తీర్మాన ముమోదించబడెను.

మహాత్ముని రెండుచామూపటములను 4204

రూపాయలకు విక్రయించుట

గాంధీమహాత్ముని పెద్దవైజా ఛా మూపటమును సభలో ముమ్మారు వేలముచేయగా వాదీలాలు మోతీలాలు సాగారు మొత్తము 2702 రూపాయలకు కొని. మరల సంఘమున కిచ్చిరి. దానినిమరల బాయిబాచీ బాయిగారు 701 రూపాయలకు పాడిరి. మరెయింక పటమును బాయిబాచీ బాయిగారు 801 రూపాయలకుపాడిరి. మొత్తము రెండుపటములను 4204 రూపాయలకు విక్రయించబడెను. శినివామూవాడు తెలుగునది కియ్యబడిన రత్నాంగులీయమును విక్రయించగా 80 రూపాయలు లభించెను.

7 బార్డోలీ తీర్మానములను నెరవేర్చవలెను 8 తెలకునిధికి భవనము జేప్పవలెను. 9 వంటకీలను చేర్చవలెను. 10 బాతీయ విద్యను వ్యాపింపజేయవలెను. ఆస్పత్రులను తొలగించవలెను. మనవ్యాపనమును తొలగి పరవలెను. 11 మద్యమున నిషేధము 5000 మంది కాంగ్రెసు భుక్తులైన చేర్చవలెను. ఇందరు బట్టలను నేయించవలెను నూలుపడుకుట చేరవేర్చించవలెను 12 ఆఫీకా కనియాలలో భారతీయులపట్ల సానుభూతిని చూపుచున్నారు అను తీర్మానము ఆమోదింపబడెను. (బాంబే కానికలు)

ప్రశ్నింపగా, ఈ విషయమై ఆట్టి సందేహము బుండకక్కరలేననియు ప్రభుత్వమువారు తప్పక ధన మిచ్చెదననియు అధ్యక్షులు చెప్పిరి. అంత ఈవిషయమై చర్చ ప్రారంభించవలయునని దేశికాచారిగారు పంపించిరి. ఈ విషయమై చర్చ ప్రారంభించుటకు సభ్యులు అంగీకరించిరి.

కవిమనరుగారు కయాయచేసిన మాంబళం నగర నిర్మాణవిధానమును అంగీకరించవలయు నను కె. సి. దేశికాచారిగారు తొకతీర్మాన ముపంపించిరి.

ఇంజనీయరు హెన్రీమెనుగారు మ్యాజుసహాయతో వివరములన్నిటిని సభ్యులకు తెలిపిరి.

ఈ సీ. మనుకల్ల కార్పరేషనువారికి స్వముగలుగుననియు ఇంజనీయరు కార్పరేషనువారిని మోపుతన్న చున్నాచేమోయని దాప్తు రామకామగారు భయపడిరి.

అన్ని విషయములు చక్కగ ఆలోచించబడినవియు స్వముగలుగునని భయపడవక్కరలేదనియు ఇంజనీయరు హెన్రీమెనుగారు చెప్పిరి.

తనికానలంశెట్టిగారు సీ. మను బలపఁచి.

సీ. మను ఆజ్ఞేపించుచు వ్యసారావు గారిట్లు చెప్పిరి:-

ఎప్పటికైనను సరే చెప్పవలె మునిసిపాలిటీలో మాంబళంను చేర్చుటకు వీలులేదు. భూములను కొని మరల అమ్ముటవల్ల లాభము కలుగునని అధ్యక్షులు చెప్పుచున్నారు. లాభముకలుగనో వచ్చుముకలుగనో ఎరకును చెప్పవలెను. 4 లక్షలు లాభముకొరకు ననము ఈపనిని ప్రారంభించుట యుక్తముకాదు. ఈపనిని ప్రారంభించిన చెప్పవలె ఆభిర్విధినికలు మై పాటుపడుటకు కాలముకూడ నుండును. కార్పరేషనువారు ఈపని ప్రానుకొనుటకు చెప్పవలె పాయలు ఆమోదించరిన సమ్మతమునాకు.

జి. ఎ. నరసింహులు సీ. మను బలపరచుచు ఇంజనీయరుగారు చెప్పినకానికప్పు ఎక్కడలొకభూమి రావచ్చుననియు, ఈసీ. మనుకల్ల చెప్పవలెలో ననసమ్మర్దము కంగలదనియు చెప్పిరి.

వైదాపేట మునిసిపాలిటీవారు నగర నిర్మాణసంఘము వారు ఇంత గొప్పపనిని చేయకాలనందున ప్రభుత్వమువారు కార్పరేషను వారిని కొరవరియు ఇందుకల్ల లాభము కలుగుననియు తినికాచలం శెట్టిగారు చెప్పిరి.

ఎ నుబ్బరాయమొదలిగారు సీ. మను ఆజ్ఞేపించుచు ఇట్లు చెప్పిరి.

చెప్పవలె ఆర్థికముగ యందు విషయమై పాటుపడుటకునని మాంబళంను పాటుపడుట ఆర్థికముగ నున్నది. చెప్పవలె కమ్యూనికేషనులు వృద్ధిగాలేదు. వీరకు డిడ్డిలు కట్టలయినను శిక్షేములు క్రయారూపము చాలవులేదు నగరము వివిధము ననువృద్ధిచెందలేదు లాభము కావలయునని భుక్తులు తిగిచుకొనిన లాభము కలుగలదు వెలకు 2000 రూపాయలు జీతముల కవిమనరు అనవసరమని నా ఆభిప్రాయము. ఇదేవిధమున ఎన్నియో పర్యాయములు కార్పరేషను వారు త్వరపడి గొప్ప పట్టుములపాలెరి. లేలుపేషర్లు డబ్బు వృద్ధిపరుపబడెను ఇప్పుడైనను అన్ని విషయములు చక్కగ ఆలోచించిపని చేయవలయును. కావున రాబోవు బడ్డెటువరకు ఈ విషయమై చర్చ ఆపుట యుక్తమని నేను ఆభిప్రాయపడుచున్నాను.

రాబోవుసంవత్సరమువరకు ఈచర్చ ఆగవలయునని నుబ్బరాయమొదలిగారు తొక సవరణ నుపపాదించిరి.

సీ. మను మొకటాచలం శెట్టిగారు ఆజ్ఞేపించుచు నుట్లాడిరి. టి. యస్. రామస్వామి ఆచార్యు, అమైసాధం పిల్ల, దాక్తురు మల్లయ్య, భక్తవత్సలనాయకుగారు సీ. మను బలపరచుచు నుట్లాడిరి.

నుబ్బరాయ మొదలిగారు సవరణ అధిక సంఖ్యకులచే నిరాకరింపబడెను. సీ. మను ఆమోదించవలయునను కె. సి. దేశికాచారిగారి తీర్మానము అధిక సంఖ్యకులచే ఆమోదింపబడెను.

సభ అంతిమిలో ఆపుట చేయబడెను. మరల రాబోవు మంగళవారము సభ సమావేశమగును.

వికెటింగు కేసు ఫలితము

కూటసాక్షిపై కేసు

సేలములో నెనుక 11 మంది కాంగ్రెసు ప్రచారకులను పలనిమొదలిగారును వికెటింగు చేసిరిని వారిమై లేబడిన కేసులో నవటి కలయికారాదారుడు మునుజుమొదలి అధ్యపు సాత్వ మిచ్చెనని యాపు డెటెనివై కేసు చేయుటకు సేలముజిల్లా జడ్జి ఆనమతినిచ్చెను అంతులకు చెప్పవలె హెన్రీవారుగూడ సంగీకరించిరి. సేలములో కేసు చేయబడెను.

వాడిరని, శ్యామలుదాసుగారు దెలిపి వారినైచ్యమును వెల్లడిజేసిరి. హెయిలీగారి బెడరింపునకు, శాసనసభ్యులు భీతిల్లిరనుటకు సందియములేదు. ఎటులనయినను పర్యవసాన మొకటి యనుమాట విజయే. స్టేటుకౌన్సిలుసభ వారీసవరణను పునరుద్ధరింపజేసెడిరనియు, అందువలన సామాజ్యశాసనసభవారి నిర్ణయమునకు యోగముగ ననియు, నూహించుట కెట్టియభ్యంతర ముండదు. కాని, స్టేటుకౌన్సిలుసభ వారీ తీర్మానము జూచి, సామాజ్యశాసనసభవారు కలవరపడనేలనో తెలియదు. తమతీర్మానము నెగ్గుకున్న మానె, సామాజ్యశాసనసభ్యులు తమ ఆత్మగౌరవమునయినను నిలుపుకొనరాదా? శ్యామలదాసుగారి కోర్కె ననుసరించి, స్టేటుకౌన్సిలు సభలో చర్చను ప్రస్తుతము నిలిపివేయుటకు హెయిలీగారింగీకరించిరి. ఈమారు చర్చ జరుగునప్పటికి, సామాజ్య శాసనసభ్యులు తమసవరణను ఉపసంహరించుకొందుమని తెలుపవచ్చును. కొత్త ప్రెస్సు చట్టమును సామాజ్య శాసనసభవారు నిరాకరించినప్పుడు, రాజప్రతినిధిగారు దానిని పునరుద్ధరించి, స్టేటుకౌన్సిలుసభవారిచే నంగీకరింపజేసిరి. పార్లమెంటుసభలో నిందువలన మై కలనల్ వెడ్జి పుష్టుగారు తీర్మానము నుపపాదింపగ, పార్లమెంటు సభవారీ తీర్మానమును నిరాకరించి రాజప్రతినిధిగారి చర్యను బలపఱచిరి. క్రిమినలు ప్రొసీజరు కోర్టులో సామాజ్య శాసనసభవారు చేసిన సవరణను ప్రభుత్వమువారిపుడు నిరాకరించి, స్టేటుకౌన్సిలు సభద్వారా తమయిచ్చను సాగింపజూచుచున్నారు. ప్రస్తుతసంస్కరణములకింద ప్రభుత్వ చట్టకు పీరుద్ధముగ శాసనసభలు తీర్మానములను కొనసాగించుట యసంభవమని స్పష్టమగుటలేదా?

పరిపాలనావిధానము

సర్ విలియం విక్సెంటుగారు, హిందూదేశమునం దున్నపుడు ఎంత సంకుచితముగ బ్రవర్తించినను, ఇంగ్లండునకు వెడలిన పిమ్మట పెద్ద సంగతులను బోధించుచున్నారు. ఇంగ్లండు తన వాగ్దానము లన్నిటిని చెల్లించుననుటకు సందియ మేమూరము లేదట. ప్రజాపరిపాలనము, ప్రజల లాభక్షేమముల కొరకు కొనసాగింపబడును గాని, పాలకులక్షేమము కొరకు గాదట. ఈ సిద్ధాంతములు రెండును చూచుటకు బాగుగనే యున్నవి. కాని, వీని నెంతవర కాచరణలోనికి దెచ్చి రినునదియే ప్రశ్న. ప్రస్తుత సమయమున సర్వీసు వేతనాదులగూర్చి చెనెడి యాం దోళన మంతయు పాలకజాతిక్షేమమునకో, ప్రజాక్షేమమునకో, విక్సెంటుగారు చెప్పగలరా? ఇట్టి నిదర్శనముల నెన్నిటినియినను జూపవచ్చును. సంస్కరణములలో త్వరలోమార్పు గలుగవలయు నను తీర్మానము, సర్ విలియం విక్సెంటుగారు ప్రతిపాదించిన రీతిని సామాజ్యశాసనసభవారిచే నంగీకరింపబడెను. ఇందునుబట్టి ఇండియా ప్రభుత్వమువారి తీర్మానమును అంగీకరించినటుల, శాసనసభ్యులు భావించి సంతసించిరి. కాని, పీలుప్రభువుగారి తీర్మానమును నిరాకరించినటుల తెలియగనే, సామాజ్యశాసనసభ్యులీ విషయమునుగూర్చి మరల చర్చించిరి. విక్సెంటుగారి సానము నాక్రిమించిన హెయిలీగారు శాసనసభ్యులకు జవాబిచ్చుటలో, ప్రభుత్వమువారి తీర్మానము నంగీకరింపలేదనియు, శాసనసభ్యుల కోర్కెపైని ప్రైయిడికారులకు దీనిని సంపూర్ణముగా తెలుపగ, శాసనసభ్యుల కాశ్చర్యముదలించెను. ప్రజేచ్ఛున ప్రభుత్వమువారి రెంతవరకు గౌరవించిరో, జెప్పవలయునా? ప్రజాక్షేమమునిమిత్తమే పరిపాలన జరుగవలయు, ననుచో, వారియిచ్చు ముఖ్యముగ పాటింప నవసరము లేదా? దేశభక్తులను కారాగృహమునకు బంపుట,

ప్రజేచ్ఛ కనుకూలమా? ప్రజల జన్మస్వాతంత్ర్యములను భంగపరుచుట, వారియిచ్చ కనుకూలమా? సులలితమగు ప్రసంగములవలన, భారతీయులు తృప్తిజెందజాలరు. ఆకలిగొన్నవారి కన్నమిడుట ఎటుల ఫలప్రదమో, స్వాతంత్ర్యతృప్తిచే బాధనొందువారికి స్వపరిపాలనమును వెంటనే ప్రసాదించుట ఫలప్రదము. ఉపశాంతివాక్యములవలనను, గంభీరసిద్ధాంతములవలనను, ఇనుమంతయు ప్రయోజన ముండదు.

సింహళ ద్వీపము: రాజ్యాంగసంస్కరణములు

సింహళ ద్వీపపు రాజ్యాంగ సంస్కరణములలో, ప్రజ లేమాత్రము సంతృప్తిజెందలేదు. ఈ సంస్కరణములను, అధినివేశ రాజ్యమంత్రి యగు డ్యూకులఫ్ డెవెలప్మెంటు గారింకను సంకుచితపరచిరి. గవర్నరుగారు సర్ విలియం మ్యావింగుగారు సూచించిన అభివృద్ధికి భంగకరమగు ఏర్పాటులను వీరామోడించిరి. సాంఘిక ప్రాతినిధ్యమును అసాధారణ పరిస్థితులలో నెక్కిచోట ప్రవేశపెట్టినందులకు, నూతనసంస్కరణవిధానము నేర్పరుచువారందరును ఈమార్గమునే యనుకరించుట శోచనీయము. మంచి ననుసరించుట కష్టము గాని, సత్వరాభివృద్ధిని కుంటువడజేసెడి యేర్పాటుల ననుసరించుట కష్టము గదు. సాంఘిక ప్రాతినిధ్యమే బహుకాలమువరకు కొనసాగవలయునని, గవర్నరుగారు దెలిపిన విషయమును అధినివేశ రాజ్యమంత్రిగారు రామోడించిరి. సింహళమున సాంఘిక మత వ్యవస్థను అతీక్రమించునప్పటికి, చాలకాలము పట్టునట. శాసనసభవారు తమ అధ్యక్షు నెన్నుకొనవలయునను సూచనను మంత్రిగారింగీకరింపక, గవర్నరే ప్రెసిడెంటుగ నుండవలయు ననియు, ఉపాధ్యక్షునిమాత్ర మెన్నుకొనవలయు ననియు, మ్యావింగుగారు చేసిన సూచన నంగీకరించిరి. సంస్కరణ విధానమునందు మరల అయిదు సంవత్సరములవరకు మార్పులను దలపెట్టుకుండ కట్టుదిట్టము గావింపబడెను. ప్రజల స్వపరిపాలనపుహక్కుల నీరీతిని బిగించుటవలన, వారి స్వాతంత్ర్యేచ్ఛ పెచ్చుపెరుగును గాని తరిగిపోవదు.

క్రొత్తవెళ్లిరి

మెసపోలేమియాను ఇక్కడప్పుడే వదలిపెట్టుట భావ్యము కాదని, ఇంగ్లండులో నిపుడు వాదము జరులుచుచున్నది. మెసపోలేమియాను వదలిపెట్టవలయునను ఆతుర మిప్పు డంతగ గనుపించుట లేదు. ఇకమందునుండియు, మెసపోలేమియాను శాశ్వతముగ నాక్రిమించుటకు గల కారణములను ఇంపీరియలిస్టులు ప్రతిపాదించు రనుటకు నిదర్శనముగ, వార్ డ్లామిల్నీగారు కామన్సుసభలో జెప్పిన వాడిమును పరికింపవచ్చును. బ్రిటీషువారు మెసపోలేమియాను వదలిపోవుచో, తుర్కీవారు ప్రవేశించెదరట. లేనిచో, ఇతర పాశ్చాత్యజాతులు ప్రవేశించునట. అంతయగాని, అరబ్బులకు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య మిచ్చుసంగిని వీరుదాహరింపరయిరి. ఇందుకుదోషగ వీరొక క్రొత్తభయమును కల్పించిరి. మెసపోలేమియాను తాము ఆక్రమించుకొననియెడల, హిందూదేశమున కుపద్రవము గలుగుననిరి. ఈవాదము ననుసరించి, మెసపోలేమియాను ఎన్నటికిని వదలుటకు వీలుండదు. వదలునెడల, హిందూదేశమునకు నష్టము పాటిల్లును గద! ఇక మందునుండియు, ఇంపీరియలిస్టులు మిల్నీగారి వాదమును బలపరుచుచో నార్సెర్య ముండదు.

కెనియాసమస్య

కెనియా భారతీయులకు, తెల్లవారిలోబాటు పౌర స్వపుహక్కుల నీయుడని, సామాజ్యశాసన సభయందేము, స్టేటుకౌన్సిలుసభయందేము తీర్మానములు గవి. పబడెను. కాని, మంత్రిములకు చింతకాయలు రాలునా యని, ఇట్టితీర్మానములు తెల్లవారిని ప్రేరేపింప గలవా? అధినివేశ రాజ్యమంత్రి, తెల్లవారికి లొంగినటుల, వార్తలు దెలుపుచున్నవి. మేజరు ఆరమ్సుబీ గోరు గారు, కామన్సు సభలో నివిషయమై ముచ్చటించుచు, కెనియా గవర్నరు నకును, యూరపీయను సంఘమునకును తాము పంపిన సమాధానపు షరతులను ప్రచురించుట భావ్యము గాదనిరి. ఇటుల రహస్యపుటాలోచనల గావించుటవలన, వ్యవహార మనుకూలముగ పరిష్కారము గానరదు. ఇంతియగాక, కెనియా గవర్నరుగారును, వారిలో నిరువురు యూరపీయను ప్రతినిధులును ఇంగ్లండుకు వెడలి, అధినివేశ రాజ్యమంత్రితో నీ విషయమునుగూర్చి ముచ్చటించెద రని, ఆరమ్సుబీగోరుగారు వెల్లడిజేసిరి. కెనియా తెల్లవారిపై, ఇంపీరియలిస్టు ప్రముఖులకు అభిమానము మెండుగ గలదు. అట్టిరి, పర్యవసాన మేమగునో యూహించుట సులభము.

ఆ గా ఖా ను గారు

మార్చి 13 వ తేదీని చెన్నపురికి వచ్చెదరు (హిందూ దేశము) ఆగాఖానగారు ఈ నెల 13 వ తేదీ చెన్నపురికి వచ్చెదరు. ప్రభుత్వభవనమున మాడుదినము లుండెదరు. ఈనెల 15 వ తేదీ చెన్నపురి మహమ్మదీయుల తత్వజ్ఞుల వారికి విందుచేయుటకు ఉద్దేశపబడినది. ఈ ఆతిథ్యమును ఆగాఖానగారు దయతో అంగీకరించిరి. అంజుమాను సంఘమువారు, అబ్దులుహక్కి సాహెబుగారు మరొకరు మహమ్మదీయ ప్రముఖులు ఇచ్చుకలచిన ఆతిథ్యమును వారు అంగీకరింపజాలరైరి. ఈ గొప్పవిందు చేయువిషయమై ఆలోచించుటకు లాఠీ నాలులో జేరినను సాంఘికాలము సభజరుగును. సి. అబ్దులు హక్కిసాహెబుగారు అధ్యక్షత వహించెదరు. ఈవిషయమై పాలు గైకొనకలవనవారింకను సభకు రావలయు నని ఎచామను మానానుగారు ప్రకటించుచున్నారు.

దేశభక్తున కభినందనములు

(సర్వెంటు) ముఖ్యమంత్రి ఆంధ్రప్రదేశ్ వానాయకులు, ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రమున సభ్యులు 28 వ తేదీని గుంటూరు పురపాలక కమిషనరులకు కలసి, దేశభక్తులకు ఆయన మేము వ్యాధిచూపుటకు గల సభ్యులను సత్కరించుచున్నాము. ఈ దేశభక్తుల నామము వెంగాలూ, ముద్దెనెడ్లమూ గావోపమ్యునుగాని, ఆంధ్రదేశములో ఆయన నామము సమ్మానానమంత్రి మైనది. ఆంధ్రుల కందరినను ఆయనయెడ నిరుపమాన ప్రేమగలదు. ఆయన దేశమునకై జేసిన త్యాగ సంసేవనలవలన ప్రతియెడలను ఆయన ముగ్ధుడనై నిజబడుచునే యుండును. వెంకటప్పయ్య యెంటు పురాతనశ్రద్ధాగ్రామము కలెండలమిడు. శ్రద్ధాగ్రామమునందు యీయిడ్యపు ప్రారంభమునే ఆసహాయవాదిగ మారి మహాత్ముడగు తిని కిప్పుడగుచు గాక ఆయనకు విశ్వాసము గల కుడిభుజమునుండెను. ఆయన నిష్పండితుడగు వార్త చేంగ నేమహాత్ముడై యిట్లు నిచెప్పెను. "ఆయన ఆంధ్రులలో నెల్ల గొప్ప వాయ మంచి వాయ. అతడును కన్నదేశమునే యెక్కువగ ప్రేమించుట మాత్రము ఆయన తిష్ట" గతవత్సరము గుంటూరులో వస్తుల నిరాకరణము చుచ్చితిని బడసినపుడు ఆయన కయిలుకు పంపబడెను. ఆయన సూడలూరులో విడుదల కాగానే కానకసభ్యులవే శోధ్యమును తీరముగ ఇండించి గయాకాశ్చర్యముననే సమరించుచు సభలో నుపన్యసించెను. మే మట్టి. ఈ దేశభక్తులకు స్వాగతి మిచ్చుచున్నాము ఆయన నీరీతిలో త్యాగప్రభాములతో దేశస్వాతంత్ర్య పరిరంభమునందు మరల పాల్గొనునెదరని మేము నమ్ముచున్నాము.

సామ్రాజ్య శాసనసభ

ఆదాయ వ్యయ పట్టిక వైచర్య

ఆర్థిక సభ్యుని ప్రసంగము

ప్రభుత్వము వారు "వ్యయమును తగ్గించజాలరు"

ఉప్పు పన్ను నెడల తీవ్రమైన పట్టుదల

శీర్షి మార్పిడి:— భారత శాసనసభ వారిదియైన తిరిగి సమావేశమై ఆదాయవ్యయపట్టిక వైచర్యమును చూపింప

ప్రశ్నోత్తరములు

హైకోర్టునందు మహమ్మదీయ జడ్జిలు

మహమ్మద ఇస్మాయిలుగారు:— పాట్నా హైకోర్టు నందు మహమ్మదీయాలను పర్యవేక్షించు వ్యయమువలన గల నియమించుటలేదు? అహమ్మద హైకోర్టునందు వ్యయము తగ్గిన నున్న అట్టర్ భాద్యులగు రాజీనామా నియమించుటల నొనర్చిరావలయును ప్రశ్నించెను.

హైకోర్టు, వర్ణపాతినివ్యసంఘము గానియు, అట్టర్ భాద్యుల గారు ఉద్యోగమునుండి విక్రంది పుచ్చుకొనిరి. గాని రాజీనామా నొనర్చలేని గోరబడలేదనియు ప్రభుత్వర మొనగబడెను

రాజప్రతినిధి అంగీకారము

భారత శాసనసభవారు ఆమోదించిన, కార్మికుల పరిహార చట్టము, గజల చట్టము, ప్రత్తిపన్ను చట్టము స్టీముబాయిల్ల చట్టము కుట్రోస్కోటు గృహపనుల చట్టములకు రాజప్రతినిధిగారు తమయంగీకారము నొసగిరి అభ్యుత్తరము ప్రకటించెను

పదాతుల తగ్గించుట

ఇంచికేపు సంఘసూచనలు

సేకాధికారిగారు:— ఇంచికేపుసంఘమువారి సూచనల ప్రకారము పదాతి పటాలముల తగ్గించుట రాజప్రతినిధి యంగీకరించెననియు ఆర్థిక శాఖపైదళములను తగ్గించుటను గురించి ఇంకను ఆలోచించుచుండిననియు ప్రకటించెను.

ఇక మీదలైన కార్యమును 50 కోట్లరకు తగ్గించవలెనని ఇంచికేపుసంఘమువారు సూచన కవకాశము గోచరించుటలేదు. అన్ని ఉపకాఖలందును వెద్దముత్తములు తగ్గించబడెను. చాల వైద్యము- బ్రిటిషు భారతీయ పటాలమును గూడ తగ్గించవలెనని ఇంచికేపు సంఘమువారు కోరుచున్నారు. ఆయుధ్యయ పట్టిక యందులోను తగ్గించుటయే ప్రధాన కార్యముగ నెంచిన నీ తగ్గింపుల కంగీకరించిరి. గత 12 మాసములందును పరిశీలించు గలిగిన అభివృద్ధిగూడ ఇందుకు కారణము. ఈ తగ్గింపుల సంవత్సరమున వైద్యుల మధికముగ నుండెనను విషయమును నేనంగీకరింపను. వైద్య దృష్టితో జూచి నప్పుడు గానియు కొన్ని చిక్కులను, ఆర్థిక చిక్కులను సంభవించుటచే ప్రభుత్వము వారు సామాన్యించి ఎదుర్కొనుటకు సిద్ధముగ నుండవలెను అట్టి భావములే ప్రకటించబడి ఈ తగ్గింపుల వాచరణ యందు బెట్టబడినది. వైద్యుల కంటే ఆర్థిక బలరాహిత్యము కలవలె కేరములకెక్కువ కీడు చాటియును. ఇంచికేపు సంఘమువారి సూచనల నంగీకరించుచున్న వైద్య సాధ్యమునకు సాధ్యమైనంత తక్కువ నష్టమును, ఆర్థికముగ సాధ్యమైనంతయధిక లాభమును గలుగు పద్ధతుల నవలంబించితిమి చట్టాధార సమన్వయ త్వరలోనే పరిష్కరింపబడును. అట్లు గుడిసె తోడనే మన వ్యయముగూడ తగ్గును భారతీయ శిపాయీల సౌకర్యము దభివృద్ధిపరుపవలెనని సర్ శివస్వామి అయ్యగారు చెలిపిన కోర్కెయందు వారు సంపూర్ణ సానుభూతిగలదు

ఆయుధ్యయ చర్య

ప్రభుత్వసభ్యుని ప్రత్యుత్తరము

వ్యయమును తగ్గించజాలము

సర్, బేసిలు బ్లాక్లు:— చర్యను నింపకలొకనమొ నప్పుడు నిట్లు నుడిచెను. చర్యయందు పాల్గొనిన 40 మంది యువస్వామిలకును మేమేరకు ప్రభుత్వర మొనగుట రుస్సా ధ్యము. ప్రభుత్వమువారు తమ వ్యయము నింకిన తగ్గింపులెని సభ్యులుగావించిన సూచనలకు వచ్చెదము. రాబోవు వత్సరము సంవత్సర తగ్గింప సాధ్యముగనో ప్రభుత్వమువారు రంతక గును సంపూర్ణముగ తగ్గించిరి. 1923-24 వత్సరము నం

దింతకంటెను తగ్గించుట కంతమాత్రమును వీలులేదని దృఢాభిప్రాయములైతిమి. ముందెప్పటికినిగూడ నిక వ్యయమును తగ్గింప వీలులేదనియును తగ్గింపులొకయును ఇప్పుడే యొనర్చితిమనియు నేను నుడువుటలేదు. ప్రస్తుత తగ్గింపులవాచరణలో పెట్టుటయే చాల కష్టసాధ్యముగ కార్యము. మారేకావద్దకైన జని "మీరా కార్యమును వలవెట్టిది. దానిని మేము మేము"నని ప్రశ్నింపును ఇంచికేపుగూడ తగ్గి భగ్నమయ్యెనని వారు ప్రత్యుత్తరమున గదరు. ఇట్టి కార్యముల విధనాడితే కాభివృద్ధిని భంగమున నున్నది. ప్రభుత్వము వారిని నిందించుట వ్యయము గాదు. భారతదేశము నందు అతలులూ నున్న పైతరల సిద్ధము ప్రకారమికార్యములు రాష్ట్రము ప్రభుత్వము వారిని కేంద్రప్రభుత్వమునండి వెచ్చింపబడు కొన్ని విషయములందు మాత్రమే ఇంచికేపు సంఘమువారు సూచనల గావించిరి. ఈ మొత్తములు చాలా తక్కువ. అందుచే దేశాభివృద్ధి కార్యముల కెట్టి భంగమును రావలదు. ఈ కార్యములు సరియైనవి కావని ఇంచికేపు సంఘమువారు నుటలేదు. ప్రస్తుత ఆర్థిక పరిస్థితులందు వానిని వదిలుటచితమని వారు చెబుచున్నారు. కొన్ని విషయములందు వ్యయమును తగ్గించవలెనని గోరును మరికొన్ని విషయములందు వ్యయమును తగ్గించుట కంగీకరింపని సభ్యు లివిషయము ను మనస్సునందుచు కొనెదరు గాక.

ఉప్పుపన్ను నెక్కవవేయవలెను

ఆయుధ్యయ పట్టికయందలి లోటును పూర్తిచేయువలెనను విషయమును సభ్యు లేకగ్రీరముగ నుండుట చాలసంతోషకరము. ఉప్పు పన్నుయెడల సాధికార సభ్యులు దాదాపు ఏకగ్రీరముగ వ్యతిరేకాభిప్రాయములై యున్న విషయము గూడ సంగీకరించెదను. కాని ఇదిగాక ఇతర విధములగు పన్నుల నన్నిటినిగూడ ప్రభుత్వమువారు రివిజన్ దూకతో విచారింపిరి. ఆదాయపు పన్ను సూచనలట్లులవై ఆర్థికా గర్ చార్జీ సమాఖ్య కేంద్రవలెనను సూచనల మాత్రము ప్రభుత్వమువారు రివిజన్ విచారింప వలెను. వానిని గురించి ఇక మీద విచారింపదరు. కాని ఇందుగూడ చాలకష్టము లుండును. పెట్రోలు పైకి పనికి పన్నును విధించుటకు వీలులేదని ఇస్మాయిలు సకారణముగ నిరూపించిరి గాక. వెండిపై పన్ను విధించుటకు వీలులేక. నివస ఇందులన కొంతకరము మాత్రమే లోటు పూర్తియగును. ప్రత్తిపన్నును కృత్రిమములకు చాలా ఆభ్యంతరములు గలవు. అంతయగాక ఇందులన బీదలవై భారసాధిక మగును. ఇంతకంటే ఉప్పుపన్ను చాల సుకరము. అదే సమయమున లోటు సంతను పూర్తిచేయుగలుగును. ఇందులన తీ-కీ-కీ ఆదాయ భారమును మాత్రమే బీదలు భరించెదరు. ఇందుకు కొన్ని రాజకీయాభ్యంతరములు గలవను విషయము సంగీకరించెదను. కాని వైసల్యభారముచేతనే బీదల పీడితల కంటిండులగునని నేను దలంపజాలను. ఇంతకంటే ప్రత్తిమొదలగు పన్నులే బీదలకధిక భారమును గలుగజేయును. సా. ఖి. దృష్టితో జూచినను, ఆర్థిక దృష్టితో వాలోచించినను ఉప్పుపన్ను చాలా యుచితమైనదిని ప్రభుత్వమువారు భృధసమృద్ధి ముతో నున్నాడు. ఆయుగను కభవా రి. కోక మార్గమును తేనెనైన సూచించినయెడల దానిని గురించి ఆలోచించుటకు ప్రభుత్వమువారు సిద్ధముగ నున్నారు. ఆదాయమునుండి వెచ్చింపవలసిన కొన్ని మొత్తములను కాపి టలు క్యముక్రింద జేర్చుటని సమర్థోగాక సూచించిరి. అంతే ను ఒకకోటినుండి ఐడియొక వోటికి మార్పి గారడీ జేయుట చాల అపాయకకరము. ఫలరాహిత్యముగు కార్యములకు వెచ్చించుటకు కేయ బడి న ఋణము యొక్క మొత్తము ఇదివరకే చాలా యధికముగ నున్నది. దానినింకను అధికమొనర్చు టపాయకరము. సింకింగు ఫండును చిల్లెల్లె అన్యాయములకు వెచ్చింపవలెనను సూచించిరి. ఇంట్లందునందు గుర్తామ సమయమున నొక్కమారు మాత్రము

అట్లు: ర్పిరి. అది తప్పేనని అందు వారే క్షయింపుకొనిన వారైరి. అందుచే, అసభికార సభ్యుల సూచనలెనియు సంగీకారయోగ్యముగ లేదని చెలియవలెను. అందుచే ఉప్పు పన్ను కటి మాత్రమే ఇక నిండియున్నది. ఇండియన్ ఆభ్యంతరములు చాలా తక్కువ.

రైల్వే వ్యయమును తగ్గించుట

రైల్వే వ్యయమును ఒక్కమారే తగ్గవలెనని గాని ఉప్పు పన్నును కట్టి మొంటరిగాంటులకొర కడుగుట చాల కష్టముగ కను. ఈ విషయము గుర్తామ సమయమునందు ఋణమొనర్చెను. ఏదోవిధముగ నీసంవత్సరము ఈ వ్యయమును తగ్గించుట కంగీకరించినను, ఈ తగ్గింపు ప్రతివత్సరమును నుండవలెను. అందుచేనిది కావ్యతమగు వివారణోపాయము గావలదు. రైల్వేలను కలికాభము: నుంచియు, మరమ్మతుల వాపియుంచెయు, మిశ్రవ్యయమునకు దిగుట చాలకష్టమాయకము. జీవాభాగాలు పన్ను భారముల భరించు వారిని గురించి కొంత నుడిచిరి. రాష్ట్రము కేంద్ర ప్రభుత్వముల కాఖల నిర్ణయమున వీచిట్లు తటస్థమయ్యెను. కావ్యత నెట్టియెంటుతో బోక్యముపుచ్చుకొనిన యెడల జమించార్లకు గావించి నవ్యానమును భంగపడుట యగునని కొందరు నుడువుచుంట్టిరి. అందుచే నిందువలనగూడ లాభము లేదు. మారకము విషయమున తరుణముగొరకు వేదియుండుటను గురించి కొందరు సభ్యులు విమర్శించిరి. ఈ విధానము ను గురించి అనుకూల ప్రతిరూప వాదులు సమానముగ నేయున్నట్లు దోచుచున్నది. నేను, మారకమును నిర్ణయించి ఆవరణ యందు బలపరుప లేకపోయినందులకొక సభ్యుడు నిరాశను గవ్వరచెను. బొంబయినందార్లకు విదేశము లంద పుచ్చివచ్చినమున నే మారకమును నిర్ణయించి దాని ప్రకారమునంతమొనగలేనని కానించిన యెడల ఆతనికి సంతోషముగ నుండేది గావోలు (వచ్చు) మారక నిర్ణయమును గురించి ప్రభుత్వమువారు వెట్టి నిర్ణయమును గావించుటకును తరుణ మింకను చాలెదు. అమెరికా వారి అమృతముగలన మారకమునకు సంత సన్నిధిలో నేయున్నది అందుచే భారతదేశము పరిస్థితులను వేచిచేర్చింపుచుండ వలెను. రూపాయి ధరను మార్చుకతే నను సమన్వయ తటస్థింపవచ్చును. ఈదేశమునందు రూపాయిధరమారుట కంటే విదేశములందు వెండిధర మారుట లాభదాయకము.

ముగింపు

ఆయుధ్యయ పట్టికను సరిపుచ్చుటకు గొప్ప ప్రయత్నముల నొనర్పవలెను. ఈవత్సరము ఈవిషయమున ప్రభుత్వము వారు కష్టములకు లోబడజాలరు. ఇంతవరకు రెండువత్సరముల నుండి పరిశీలనలు చాలగలనందెను. మూడవది అంత బాగుగ నుండక పోవచ్చును. ఈవత్సరము ఆయుధ్యయపట్టిక సరి పోయినయెడల మనస్థితి చాల అభివృద్ధి నొందగలదు. ప్రభుత్వమువారు చాలా తక్కువ రేట్లకు ఋణమును సంపాదించవచ్చును. ఆయుధ్యయముల రెండిన సమానమొనర్చుటకందన సంగీకరించిరి. ఉప్పుపన్ను మాత్రమే ఇందుకు తగినసాధనమని ప్రభుత్వమువారు దృఢాభిప్రాయములై యుండిరి. అదియొక్కటి మాత్రమే ప్రస్తుతము నిలిచియున్నది (చార్జ్) సభ్యులకు ముగింపుబడి ను. తిరిగి రివ తేదిన సమావేశమగును.

జర్నలి ఆపాయకరవస్తువులు

చిన్ని బాకులు, పిస్తోలులు

కలకత్తా, మార్చి 5:—కలకత్తా జనానందు కొలది కోట్లనుండి కొంత మంది జర్నలి కేకము నుండి దిగును తీయబడిన ప్రమాదకరమగు కత్తికరల గమ్ములు వున్నారు. చూచుటకు కట్టమొస్తరుండి కొనయందు చిన్ని గొడ్డలిగలిగి, కర్ర వస్తువులచేయట కుపయోగపడును గాని, దానికున్న మర నొకటి ద్విపుగా అందునన్న కాట వెలుపలకు విచ్చుంట్టును. అట్టి యువయోగించగూడదని ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి. నేటిదియను శాసనసభయంతో (కత్తికట్ట జవాబిచ్చుచు ప్రభుత్వమువారు రిట్లు తెలిపిరి:—18000 బెయి నెట్లు జర్నలినుండి తిగుమతికావడదని. 8500 బెయి నెట్లు పోలీసువారు స్వాధీనపెట్టుకొనిరి పోలీసువారు మిగతవాకుల గూడ స్వాధీనపలుచుకొన జూచుచున్నారు.

(తరువాతవచ్చిన వార్త)

కలకత్తా, మార్చి 5:—పోలీసువారు జర్నలి కుల దిగు నుత్తివై పరిశీలనలుపుచు మరియొకనింత కనుగొనిరి. జర్నలినుండి నూకవిధపు పిస్తోలులు ఇండియాకు బంపబడుచున్నది. అని చూచుటకు చాల చిన్నగనండి, వానితో యెరిగి గాలివన వారిని మూర్ఖులజేయును. వానినిగూడ ప్రజలు వాడగూడదని ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించెదరు. (అ. పై. వా)

విదేశ వార్తలు

పార్లమెంటు సభలో

భారతదేశపు వ్యవహారములచర్య

సామాన్య వర్తకము-భారతదేశపు వర్తకపు కమిషనరులు

లండన్, మార్చి 5:—సామాన్యముగా వర్తకమును అభివృద్ధి చేయుటకు నియమింపబడు వర్తకపు కమిషనరుల ఇద్దరిలో ఒకరిని జాబయిలో ఉంచెదరనియు, రెండవవానిని కల కత్తెలో నుంచునది లేనది జెప్పలేనియు డిల్లీలో నీనియరు కమిషనరున్నది లేనది తెలియదనియు ముర్రేగారు కామన్సు సభలో తెలియజేసిరి.

అస్సాము రాజకీయ నిర్బంధితుల విడుదల

అస్సాములో రాజకీయ నిర్బంధితులను మారినగారు విడుదలచేయు విషయము సంబంధమున సర్ హోమ్స్టర్ట్ ఒట్టరు గారు 186 మందిని విడుదల చేసిన వింటర్ట్ ప్రభువు తెలియ జేసెను. మారినగారు విడుదలచేసినవారు దౌర్జన్యమునకు గడంగినవారగుట. 'క్రిమినల్'లో సువర్ణకట్టముకొండ 78 గురు డోమింగుగ నెంచబడిరి. ఇటీవల ఆచట్టము రద్దయెను. ఇతడు విడుదల చేయబడిన రాజకీయబంధితుల మరల ఆందోళనము ప్రారంభించెదరను విషయమై ఆధారమేమియు లేనవ తెలియజేసెను. కాని మరల పీఠములు ఆందోళనమును ప్రారంభించిన వాటిల్లు ప్రతిఫలమును, మారినగారి తమ యువస్వామిసంబంధమున తెలియజేసినది.

రాష్ట్రీయకప్పములు

కేంద్రప్రభుత్వమువారికి బెంగాలు ప్రభుత్వమువారు గట్టవలసిన కప్పమును తాత్కాలికముగ తీసివేయుటచే వంగ రాష్ట్రపు ప్రభుత్వమువారు కొంచెము అదనపు ఆదాయమును ఈ సాలు ఆర్థికపరములో జూతగల్గిరి. రాష్ట్రీయకప్పములను గూర్చి మరల ఇంకొక సంఘము నేర్పరచి తునర్విచారణ నల్లు కలదని లెజిస్లేటివు అసెంబ్లీవారు నిరాకరించిరి. దీనితో ఇండియా ప్రభుత్వమువారును, పీటప్రభువును అంగీకరించిరి. పంజాబు, మద్రాస్లో భనలోపము కిగ్గుచున్నదని వింటర్ట్ ప్రభువుగారనిరి.

ఇండియా కార్యాలయమువారు అంగీకరించిన స్థలముల యందు వడవకకానులకు ఇద్దరు నిర్బంధితులకు వాతావరణ మానులసభ జరిగిరి. ఇది ఇండియా కార్యాలయమున వింటర్ట్ గారి అధ్యక్షతకొండ జరిగినది.

ఇండియా ఇనుపదారులపనిముట్లను కొనుట

1922, మొదటి ఏప్రిలునుండి 1785000 పౌనుల మొత్తము విలువగల సామానులకు అద్దరు ఇయ్యబడెను. ఇందు లో 1802000 పౌనుల సామాను బ్రిటనులో తయారు చేయునవే. ఈ సామానంతయు ప్రభుత్వమువారిచే నడుపు ఇనుప దారుల నిమిత్తమే. కంపెనీ ఇనుపదారుల విషయము గూడ తెలియజేసినదని వింటర్ట్ గారనిరి.

కెనియాసమస్య

వర్తకులు రహస్యముగనుంచబడును

లండన్, మార్చి 5:—కెనియాసమస్యను పరిష్కారముచేయు వర్తకులను రహస్యముగ కెనియాగవ్వరు యూనియన్ కి కలకత్తా నెయిరోబీ ప్రజలను తెలియజేయుబడినది. వానిని గ్రహించి తెలియజేయుకాదని ఆరంభించినగారు సర్ బాన్స్ టెన్సెట్టుగారికి బదులిడిరి. ఈవిషయమై మే మాసములో చర్చించుటకు కెనియాగవ్వరు లండనుకేను. ఇది పరిష్కారముచేయకుట సురాజ్యాంగవిధానమున సరణి జేయుటయు జరుగవలయున్నాడు. గవర్నరు వెంట కెనియాసెట్టులలో ఇద్దరు ప్రతినిధులును బోయెదరు. రెండవప్రతినిధి కార్యనిర్వాహకసభాసభ్యుడు. భారతీయులుగూడ ఒకరితో ఇద్దరితో ప్రతినిధులుగ బంపుచున్నారని తెలియచున్నది.

బ్రిటిషు సివిల్ సర్వీసు ఖర్చు తగ్గించబడినది ఈ సంవత్సరమునకు 88000000 పౌనులు తగ్గినది.

తేలిక కార్యంగ సహాయకార్యదర్శి ప్ర్యాకలిగారు ఎనికలో ఓడిపోవుటచే తమ పదవిని చాలించుకొనిరి.

భారతదేశపు సంస్కరణములు

ముఖ్యముగ రెండు సిద్ధాంతములు

లండన్, మార్చి 5:—రాత్రి 6-30 లండన్ ఆర్థిక పాఠశాలయం దుపన్యసించుచు సర్ విలియం విక్సెంటుగారిట్లు జెప్పిరి. బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు సంస్కరణవిషయములను గూర్చి తేసిన వాగ్దాముల నెంతమాత్రము సందేహించ వలెనేను తక్షణ తమవాగ్దాములను నెంతేప్పి తీరవలెను. పరిపాలనము పాతికులజేయవలెనను సంబంధించి పాల బాధముకొంటు జరుగవలెను గాని పాలకుల బాధము నిమిత్తము జరుగరాదు.మాంటు ఫ్లడ్ సంస్కరణములు నిజమగు రాచకీయపురోవృద్ధికి దారితీసినవి. ప్రభుత్వము వారు భారతీయులహక్కులను గౌరవేత్తవరని మెప్పును ప్రభువునుడివెను.

సింహళము

సంస్కరణ రాజ్యాంగ విధానము

అధినివేశపు కార్యాలయమువారిప్రకటనము ప్రత్యేక సాంఘిక ప్రాతినిధ్యమే చిరకాలము నిజముగ సింహళములో నుండవలెనని డెవెలప్మెంట్ ప్రభువు సింహళపురకర్మయతో ఏకీకరించెను.

కాననసభ తమవక్తను ఎన్నుకొనుట ఆయనకు సమ్మతి లేదు. గవర్నరే అధ్యక్షులుగ నుండవలెనని తేసిన సిపాయ్ల సంగీకరించిరి. ఉపాధ్యక్షులు సభాధ్యక్షులకు సమావేశములు జరుగునపుడు వహించవలెనని.

కార్యనిర్వాహకములో సభ్యుల సంఖ్యను తగ్గించి గవర్నరుతో 4 గురు కార్యనిర్వాహకసభ్యులు ముగ్గురు మంత్రులుండవలెను. కాననసభకు ఆర్థికకాఖనై ఎక్కువ అధికారముండను. మరల 5 జేంద్రవంతు సంస్కరణములు ప్రవహించబడవని. ఈ కాలములో కొంత అనుభవము ల్లును.

రూరు పరిస్థితులు

ఇనుపదారుల ఒడంబడిక

రైసులందు కమిషనువారి తీర్మానమును ఆక్షేపించుట బ్రిటిషు ప్రదేశముగుండా ప్రెంచి నైస్యులును గొంపోవు విషయమై జర్మనుల కనుమలముగ ఒడంబడికను గాడ్లీ నేనాని డిగ్రీయి నేనానిగార్లు తేసికొనిరి.

పరాను దిగుతులకు మీద నూటికి 10వీల వస్తు గాదదని బ్రిటిషువర్తకులు వెంట బెట్టుచున్నార. కోలోనడగర్ చాలవరకు మాంచెస్టరు ప్రత్తి నూలు ఆఫ్ఘ్నిలియా ఉన్న రప్పగు లో నూలులు దిగుతులియగుచున్నయి. ఈవస్తుల నిచ్చినవారై నెన్నులను రద్దుచేసినదని జర్మను ప్రభుత్వమువారు నూచున్నామ వర్తకులకు చాల సంతోషముగనున్నది.

పాడుజేసిన ప్రదేశములను పూర్తి మరల బాగుజేసిన దనియు విదేశపుబులుముల కభయ మిచ్చెదమనియు కప్పించి పనిజేసి పీటెన్నిటిని తెరవేర్చిన దనియు క్రెల్సుకార్యగారము వారు నిశ్చయించుకొనిరి.

వెర్నాయి ల్లు సంధి మరల సువర్ణకేయబడును. 1919 లో తమకీ యుబదని నాకులను ఇప్పుడు ఇచ్చి తీగవలెన పరానులు గోరెడక. వెర్నాయిల్లు సభ తరువారి ఈవిషయమై మరల జరుగునభ చాల గొప్పవిగ ను.దును.

మెయింజు, కోల్లింజ మధ్యనున్న కంఠెల ప్రదేశమును తమ ఆధికారములో నుంచుకొంటిమని రైకలందు పైకమి మనువారు ప్రకటించ అదిగూడదని ప్రెంచి ప్రభుత్వమువారికి బ్రిటిషువారు తెలియజేసిరి.

పరానులు కొత్త మరల వెర్నాయిల్లుసంధికి ప్రతిపాలముగ ప్రవర్తించుటచే ఆవిషయమై ఆలోచించుటకును, తమ ఆక్షేపణను తెలియజేయుటకును మంగళవారము వాడు రిచ్చిస్సుగ ప్రత్యేకసభను జేయుటకును జర్మను ఛాన్సలరు హెర్కూస్ గారు బవేరియాను పోవుట మానుకొనిరి.

ఇటీవల ప్రెంచివారు స్వాధీనము చేసుకొన్న సాములో ఏమియు గూడ బ్రిటిషువారి నిమిత్తమే పంపబడలేదని రూటరు నిర్ధారణగ తెలుపుచున్నాడు.

సామాన్యకర్త ప్రదర్శనమునకు ఇంతవరకు 750000 పౌనులు అయినదని కామన్సుసభలో సర్ బాయికానె

హిస్సుగాడు తెలియజేసిరి. మొత్తము అన్నియు కలిపి 2485000 పౌనులు ఖర్చు మదింపుచేసిరి. 1208000 పౌనులు రాబడి అనుకొనిరి.

కేంద్రీడ్జిలో మోటారుబండి ప్రమాదముచే దేనిను ఎం. డి. కే. రాజాగార్లు ప్రమాదముగల్గినది. పిద్దరు ఎన్.వి తరగతి యందుత్తీరులైరి. దేనినుగారు 10 నిమిషములలోనే చనిపోయిరి. రాజాగారికి చాలాప్రమాదముగ నున్నది.

నూతన తుర్కీ

పురోవృద్ధి

సంధిపుత్రము సంతకముగనుచో ఎరియె అభివృద్ధి తురుక్కురాజ్యములో జరుగ గలదని కెమాలుపాషాగారు తమతో జెప్పరని వార్త ప్రెస్ గారు తెలియజేసిరి. మిత్రమండలి కొత్త తుర్కీతో క్యరహించుచున్నామని గుర్తించినను తమకు యుద్ధమునకు కొరిక లేదనిరి. ఇకముందు సంతివారు తమకత్తి సంతిను విద్యావ్యాపకమునకును, తేకపురోవృద్ధికిని వినియోగించవలెనని. విదేశములును సంగీకరించెదరు

కాని తుర్కీ సామాన్యాధికారమునకు భంగము లేకుండ యుండవలెను. పూర్వపు ఆర్థిక చిట్కలతో నూడుకొన్న ప్రాత ఆట్మోమను ప్రభుత్వకాలము పోయినది.

విస్తారముగ అధికారవిభజన ముండవలెనని. స్వతంత్రము గల దేశముతో నూడుకొన్న సామాన్య సామాన్యముగ తుర్కీయున్నదని ఒక్కబాటియకానన సభయే ముందుననిరి. ఇదియే ప్రజాస్వామ్యప్రభుత్వమునకు ముక్తిమార్గమనిరి. ఈసభ రెండేండ్ల కొకసారి ఎన్నుకొనబడును. మధ్యమధ్య విడుపులేకుండగనే పనిజేయును. పీరు చేయుటయులు ప్రమాదకరముగ లేకుండుటకై ముందుగనే అవి కమిషనువారికి అందజేయబడును. అనిరి.

తురుక్కులు-మసోలు

ప్రచలనచిహ్నములేదు

బగ్దాద్, మార్చి 5:—మసోలు కొంచెము దూరములో తురుక్కువైమానికులు, నైస్యులు బున్నదని విని ఎంతయు ఆశ్చర్యపడినదియు కాని తాను స్వయముగ ఇప్పుడు జామ సరికి ఒక్క తురుక్కు విమానముగాని, తురుక్కు నైస్యుడుగాని మసోలుదగ్గర కనిపించలేదని సాల్మాను నేనాని తెలియజేసెను.

సంధి మరతులు

విషయమై తురుక్కు ప్రభుత్వమువారు జేయుమాచనలు ప్రజలకు తృప్తికరముగ నుండవని తెలియుచున్నది. తమ రాజుబారులు బిగించిచ్చినవాదిగ తమజుట్టిపూరుమును మార్చుకొనలేదనియు సంధికి గాని మార్గమునకుగాని తమజుట్టిపూరుమేమియు తెలియజేయలేదనియు, కెమలు పాషాగారనిరి. సంధి చేపాడుట మిత్రమండలి చేతిలోనున్నది. రాయబారులను ప్రారంభించవలెను. మిత్రమండలి తురుక్కు ఆర్థికస్వాతంత్ర్యాన స్వాతంత్ర్యమును అంగీకరించవని తురుక్కులు సంధియకొనిరని మాలుగారి తెలియజేసిరి.

బ్రిటిషు సామాన్యములో వాయువార్త కార్యాలయములను నెలకొల్పుటకు ప్రభుత్వమువారు అంగీకరించెదరు అధినివేశములు, విదేశములతో ఉత్తరప్రభుత్వతరముల కీ కార్యాలయముతోద్బవలెను. బ్రిటిషు ఆధికారములో నుండవలెను. ప్రభుత్వమువారు కొన్ని కార్యాలయములను నెలకొల్పెదరని బోనర్రాగారు తెలియజేసిరి.

జపానులో ఎవరును నోబిలుబహుమతిని పొందు అర్హతగల్గిన ప్రత్యేకాస్త్త్రజ్ఞులు ఎవరును లేరని డాక్టరు సాంతాకోసగాకా గారు పాటవమువారికి తెలియజపానీయులకు కోపమువచ్చినగాకాగారిని దూరుచున్నార. చీనావారిలో ఎంరైన ఉండవచ్చినిరి. రబీంగనన పాపీత్యపంపవలెమిచ్చి నోబిలుబహుమతి నిచ్చినది.

మిచం ఎన్నికలలో కార్మికసభ్యుడు ఎన్నుకొనబడెను. ఇతని పేరు ఈ డి. గారు. రివిర్తి ఓట్లు వచ్చినవరకు విజయమునియో జక వర్తము వారికి ప్రభుత్వపురానిర్వాహవిధానమున విశ్వాసము లే. పోవుటచే కల్గినదనిరి. ఇతనికి ప్రత్యర్థి ఆరోగ్యమంత్రి గ్రిగరు బోస్కాకె గారు.

కెయిరో బాంబు ప్రయోగములో ఆవాల్తు సంఘసభ్యులు అరెస్టుజేయబడిరి.

తమదేశయులపై బాంబులు ప్రయోగించబడినదనిపోషము చే ఆచట బ్రిటిషువైపులు దారినపోవు అరబ్బులపై తమకోవి మనుతేలియజేసిరి. కాని వైని పోలీసుదళమురాగా ఆంతయు సరుకొనెను.

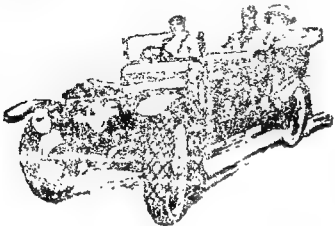
ఫ్రీన్టీటు ప్రభుత్వ భర్తములకు గుజ్జపు పందెములను వేయవచ్చుననియు ఆపందెములవలన వచ్చునామును భర్తములకు వినియోగించవచ్చు ననియు నూదించబడిన తీర్మానమును ప్రభుత్వమువారును మరలగుతులును ఆక్షేపించిరి.

పగలని జరగని పలకలు

ఎన్ని పాదాలు క్రిందజేచి కొట్టినను పగలవు. వ్రాయుటకు బహుసాగనుగా నుండును. వ్యాపారులకు మంచిరహస్యము. నాల్గునైజాలు. మొత్తముగాను, చిల్లరగాను విక్రయించ బడును. వ్రాసిన వెలులు తెలుప బడును.

గిరిబదర్లు, టిప్పి కేసు, మద్రాసు.

మాడరన్ మోటార్ పాఠశాల

రెండుమాసములలో మోటార్ బండ్ల నడుపుటయు, ఏ భాగములు ఏయే కనులు చేయునో మున్నగు విషయముల తెల్లను నేర్పబడును. యితర విషయములకు వ్రాయును:—

మాడరన్ మోటార్ పాఠశాల.

The Modern Motor Institute 1/12 Broadway, MADRAS.

చరక సంపాత

సూత్రస్థానము - చక్కని వ్యాఖ్యానముతో

తెనుగున

అచ్చుబడి తయారుగా నున్నది.

776 పుటలు-రూ 10 తే

కొద్ది కాపీలు మాత్ర మున్నవి.

కలయువారు : (8761)

డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీకవి సి. ఎ. ఎం. డి. సి. యం.

మేనేజరు డైరెక్టరు

ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీ (లిమిటెడ్)

19, హరిన్ రోడ్డు, మాంటూరోడ్డు మద్రాసు.

అని వ్రాయవలెను

ఎంపైర్ ఆఫ్ యిండియా మరణభండు కంపెనీ

అనంతపురంలో నుండు బండమీదపల్లి శ్రీ మన్నరుసుపేర యిచ్చిన 35334 సంబంధం పాలసీ పోయినట్లు తెలియపరచి నందున యీ తేదీనుండి వక నెలలోపల యేలాటి ఆక్షేపణ కనుపరచనియెడల పాలసీ మొక్క రెండవ కాపీ యివ్వడమవును.

అల్లం భారూఛా అందుకో

మేనేజర్లు,

7 మార్చి 1928

మహాకుప్పరోగ నివారిణి

ఇది ఒక మహాకుప్పరోగ మూల లభించినది. ఇదివరకు రి సంకల్పించుటనుండి ప్రసిద్ధిపొంది అనేక యోగ్యతావైకల ను బొందియున్నది. దీనిని గుఱు అత్యద్భుతము. గుణములేదని రుజువుచేయువారికి రు 116.0.0 లు బహుమానము. ఈ కృష్ణ రోగ నివారిణి పేషింతులకు సర్వ మేవరణములు, మేహానీర, మేహాదర్మ, కాల్షు చేతులు నలుపులు, చరుకు, పోట్లు, తిమ్మెర మేహములకు కలుగుచున్న పాదలు గడ్డలు, అంతరంగములు కాల్షు చేతులు పగులుట రక్తము నల్లనగుట మొదలగు 20 మేహములను, యెరుపులు మొదలగు అష్టావస్థావర్ణము లును, ముక్కు మొదలగు స్థలములలో నున్న అంతరంగము లును, ముక్కు వెంటి రక్తము గాయుట వర్షము స్ఫులింపిన స్ఫుర్ణావస్థ లేకుండుట, కీర్ణ పట్టుకడలియుండుట. నొప్పులగు నుండుట, కాల్షు, చేతులు, చేవులు మొదలగునవి ఎరబారి దిగిరిగా నుండుట యీ మొదలయినవానిని అమోఘముగా నివారణచేసి శేషాకాంతిని ఆరోగ్యమును బలమును కలుగ జేయును.

నెలరోజులకు సరిపడు మందు రు 5.0.0 మాత్రమే. రెండు నెలలకు సరిపడుమందు రు 9.0.0 లు పోస్తున్నట్లు ప్రత్యేకము. యిదిగాక అన్ని వ్యాధులకు గారంటిగా పనిచేయు అపువధములు మానెడ్ల దొరుకును. కోరువారికి కట్టాగులు ఉచితముగా పంపబడును.

N. B. మాకు ఆర్డరులు బంపువారు కో. లక్షణములు యెంతకాలమునుండి రోగమువున్నది, రోగి కయన్న తప్పక వ్రాయించవలెను. శ్రీ వేణుగోపాల వైద్యశాల, గోపాలపురి, కొత్తపేటపొట్టు గోదావరిజిల్లా.

వర్తమాన సంగ్రహము

కలకత్తా, మార్చి 5:— మృగయార్థము లిట్లును ప్రభువు గారు బహులుడే నేపాలనకు బోయిరి. 12వ తేదీనాడు మరల కలకత్తాకు వత్తురు. (ఆ. ప్రె. వా)

ఇంచితేపు నివేదికవై విమర్శను వ్రాయుచు ఇంగ్లీషు మొ. పత్రిక యిట్లల్లిపాడుచు మన్ను ది:— ప్రభుత్వమువారి బలము క్షయించినను, కృషి మనవరమైనదానిని ప్రోత్సహింపుట యే ఇంచితేపువారి ఆదర్శమైయున్నది. కాలిఫోర్నియా గారు సమృద్ధి తించిన వైదిక కృషినిర్వహణ భారతదేశమున అయిరోపియ భారతీయులకు సమానభావము కుదురుచున్నదని యుజువుపడ గలదు. (ఆ. ప్రె. వా)

రంగూను గజటి ఇంచితేపుగంపువు నివేదికవై విమర్శించుచు నిట్లు వ్రాసెను:— ఇంచితేపు గంపుమువారు తమకృషికి వై చాల ప్రశంసాపత్రము. కాని నివేదికయందు దెవటజూపినను సంగపుమువారు చాల యవసరముగ విచారణ సల్పిరనుట వ్యక్తమగుచున్నది. వైదికకృషియు తగ్గించుటయును సమర్థము లేదని సంత వ్యాయమున మెలంగలేదు అనగా సర్ తేదీనిట్లెక్కేటుగారి పని ముగియెను. (ఆ. ప్రె. వా)

నేంటుమార్కుచర్చి కాలడము

నిందితుడు పట్టుబడుట బెంగళూరు, మార్చి 5:— కొలదిగోజులకిందట బెంగళూరు కంటోను మెంటునందు కాల్షుబడిన నె. టుమార్కు అధికారము పేరు ఇచ్చాము అను మహమ్మదీయునివై అనుమానకడ పట్టుకొనిరి. ఈతనియొద్ద ప్లాస్టా, ఫ్యాటా అను రెండువస్తువులుచిక్కినవి. ఈవస్తువులకు మదరాసులోనున్న యొకవర్తకునియొద్ద చర్చియందుండిన కొలది విలగవలనవస్తువులు కుదుకబెట్టెట్లుగూడ తేలివది. మేజిస్ట్రేటుగారు కొంతకరకు కేసు విచారించి, మద్రాసుని జిల్లావై లానకు బంపిరి. (ఆ. ప్రె. వా)

నాగపూరు శాసనసభ

ఆదాయవ్యయక్షత్రము నాగపూరు, మార్చి 5:— నేటిదినము నాగపూరు శాసనసభయందు ఆదాయవ్యయక్షత్రము సమర్పింపబడినది. 15 లక్షల రూపాయల లోటు జూపబడినది. వ్యయనిర్ణయసంఘమువారు సివిలు సర్వీసువారి జీతముల విషయము తీవ్రపరిశీలనచేసి నెల్ల బాగుగ విచారించి వ్యయము నిర్ణయించిరి. ఋణములు తీసియు, రికన్సర్వేషన్లను జేసియు రాష్ట్రీయోర్థి:స్థితి బాగుపడుటవలయునను దానిని, రాష్ట్రీయ శాఖయవరిపాలనాధికారి కారులకును, శాసనసభాధ్యక్షు, ఉపాధ్యక్షులకును, జీతములు తగ్గించవలయునను దానిని, వ్యవసాయశాఖోపాధ్యక్షుని పదవిని దీనినేమనవలయునను దానిని, ప్రభుత్వమువారి కంగీకరించి, తమ ఆర్థికక్షత్రమునందు సమృద్ధి త పలుకుకొనిరి. ఆర్థికక్షత్రము ప్రవేశబెట్టినపుడు రెవెన్యూ వ్యవసాయముల గూర్చిన సవరణ ల సేకము అంపపాదింపబడినది. (ఆ. ప్రె. వా)

బొంబాయి శాసనసభ

మంత్రులజీతము తగ్గించవలయును మార్చి 5:— నేటిదినము బొంబాయి శాసనసభయందు మంత్రులజీతములు 5800 రూపాయలనుండి 8000 రూపాయలకు తగ్గించవలె నను సవరణవై చర్చ ప్రారంభమైనపుడు సభాధ్యక్ష మంతయు జనులచే క్రిక్కిరియించెను. అందరూ సతి జాగరూక నితో శ్రమిజరుగునోయని వేచియుండిరి. తివేదీగారు తమ సవరణవై నిట్లు ప్రసంగించిరి:— మంత్రులు యింగ్లీషులోజులు 5800 రూపాయల జీతముల బుచ్చుకొనుచుండిరి. కాని ప్రస్తుతము నుండి 8000 రూపాయల జీతమునకే యొప్పుకొనినయెడల చాల త్యాగముజూపినవారలై యితరులకు నాదర్శకప్రాయము లగు దరు. సివిలు సర్వీసుయొద్దోలు, కార్మిగిర్యానాక సభ్యులును నిమ్ముకూచి నేర్చుకొన విలపకును. జీతముల తరిమిములబట్టి యే వారి గౌరవములుగాని కొలువబడుచుండలేదు. తరువాత మరికొంతమంది ప్రజలు 4000 రూపాయలు జీతముండిన జాతుననుసరణ యుపపాదించిరి. ఇంకెలా సభ ఆగిపోయెను. (ఆ. ప్రె. వా)

విలూరులో గొప్ప మేడలాటరీ టికెట్లు 550 మాత్ర మేయున్నవి 2750 టికెట్లు ఖర్చుపడినవి రు 16,500 లకు మేడ లాటరీ మీ త్రము 3300 టికెట్లు ఇదియేతగిన తరుణము } టికెట్లు రు 5 లు మాత్ర మే. } విలూరు ఆర్థికశాఖ కృష్ణజిల్లా విలూరు పెద్దబజారులోని శాతాలాట మ్యూనిసిపల్ కెం 148 రు గల రెండంతస్తులమేడ అద్దాల లీనచాల ఫ్లిట్టింగు సహా గత్య మెంటువారికి తెలియజేసినదొకట లాటరీ మాలముగా విక్రయించుచున్నాను. 2500 టికెట్లు ఖర్చుపడినవి. 800 టికెట్లు మాత్ర మేకలపు టికెట్లు కావలసినవారు తర్వణదీనో దొరకవు. 2. టికెట్లు పూర్తియైన వెంటనే లాటరీ కలిపే తేదీయున్న ప్రదేశమున్న ఆంధ్రప్రదేశ్లోను, కర్ణాటక ప్రదేశ్లోను, తమతరచరి గొప్పయోధ్యోగములు, పెద్దమనస్సులయెదుట విలూరులోనే లాటరీ కల్పబడును. 3. టికెట్లట్లల్ల కనులయ్యే సొమ్ములో యేంబట్టి 3 మిషన్ కగయురా ఖర్చుచేసిన మిగతాసొమ్ము లాటరీ వేయువరకు విలూరు పెంటలో కో ఆపరేటివు బ్యాంకింగ్ నుంచబడును. 4 ఈ మేడకు తగ్గలాలు వగయురాలలేవు. లాటరీలో గెలుపొందినవారు వెంటనే తమస్వంత్రఖర్చులతో క్రమ మైన దస్తావేజు వ్రాయించుకొని రిజిస్ట్రీ చేయించి కో నలెను. 5. టికెట్లు కావలసినవారు తమపేరు, నివాసము స్పష్టముగ వ్రాసి టికెట్లు 1-కి రు 5.00 చొ" నా పేర మణియార్డరు చేసినయెడల వెంటనే టికెట్లు తిరుగ టపాలో పంపబడును. 10 టికెట్లు ఒకేసారి కొను వారికి ఒక టికెట్లు కమిషనుగా నివ్వబడును. 6. టికెట్లు వి. వి. గా పంపబడవు. పోస్టుఖర్చులు తంతుడే జవాబు యివ్వబడెను. మద్రాసునందు టికెట్లు ఈ దిగుత తెలుపబడిన నిలాసములలోనుండువారివద్ద దొరకును (1) వి. శేషగిరిరావుపంతులుగారు, 4వ ఎడిటరు, ఆంధ్రప్రదేశ్ 7 లెంబుకెట్టిడి. మద్రాసు. (2) వి. వి. శారదాబామ్మయ్యగారు, మాజీటి ముఖ్యాధికారి, 97, గడ్డంగిపేడి, మద్రాసు మద్రాసునివాసుల సో. కార్పొరేషన్ ఈయేర్పాటు చేయబడినది. బయటపూరిలో నుండువారు టికెట్లు రిజిస్ట్రీ మాలముగా పంపుటకై 0.4.0 లు అధికముగా పంపవలెను. విలూరు 1-1-1928 మాటూరి సర్వేశం, మేవహక్కుదారుడు.

25, చెనాబజారురోడ్డు మృదాసు.

అధ్యక్షుడు

శ్రీ యుత కంఠంపాటి
సోమయాజులు గారి కేసు

కొందరు ప్రముఖులు వాగ్మూలములు

అయ్యది 108 పుస్తకముల కంట అంతయుకలదన ప్రయుత కంఠంపాటి సోమయాజులుగారు కేసు సందర్భములకు యీ వాగ్మూలములు మాకవశ్యకము చేసెను. అవి మిషితముల కిది కొంత ప్రచురించుకొనెను. సోమయాజులుగారు యీ వాగ్మూలములను చెప్పి వీర్రాజుగారి దుకాణమునందలి 6-1-28 తీసి 'మాకొద్ది తెల్లవారతనము' పాటనుపాడినట్లు కేసులో పేరుపెట్టెను. పాటకు తెలియదు. ఆ పాటను వారు పాడెట్లు యాదీనిన వాగ్మూలములకు రుజువుగనైనది. చెప్పిన వీర్రాజుగారు ఆ పాటను వారి దుకాణము మీద కూర్చుండిన వారి ముగ్గురు యితర భారతా మనవ్యులను వాగ్మూలముల చెప్పిరి.

కార్యదర్శి సంతకము అన్నప్పము,

అమలాపురము తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘము.

శ్రీ యుత చెన్నా వీర్రాజుగారు

జేల్లా కాంగ్రెసు సంఘసభ్యుడు దుకాణదారుడు

ది 6-1-28 సం. తేదీని కంఠంపాటి సోమయాజులు

గారు పుస్తకములు చూచునపుడైతే మాకొట్టునట్లు వచ్చి కూర్చుండిరి. మాకొట్టి మిగిలిన వారు జయిలులో వేసిన 'క్రొత్త పాటలు మాత్రమే అక్కడపాడినారు. 'తెల్లవారతనం మాకొద్ది' అనే పాట సంగతియే అక్కడరాలేదు. సగము పాటలు వైగా అయినవారైనను బాగు వెంజడివెళ్లునట్లు పోలీసులని స్టేషను అక్కడకు వచ్చిరినినాడు. యితర ఉద్యోగస్తులైన యీ వారు రాత్రును. ఇది నా మనవ్యులముగా వ్రాసియుచ్చిన సంగతి.

(సంతకము) చెన్నా వీర్రాజు,

8-8-28

శ్రీ యుత గోకవరపు నుబ్బారావుగారు

దుకాణము జాయంటుదారు

ది 6-1-28 సం. తేదీని మాకొట్టునట్లు కంఠంపాటి సోమయాజులుగారు పాటలుపాడిన మాటనిజము. అక్కడ సభలు జరుగలేదు. మాకొట్టి మిగిలిన వారు జయిలులో వేసిన 'క్రొత్త పాటలు మాత్రమే అక్కడ పాడినారు. తెల్లవారతనము పాటపాడలేదు. సగం పాటలు అయిన వారైనను పోలీసు కనిపిచిత్ వచ్చినాడు. యితర పోలీసు ఉద్యోగస్తులు యెవరురాత్రును. యిది నా మనవ్యులముగా వ్రాసియుచ్చిన సంగతి.

(సం.) గోకవరపు నుబ్బారావు

ది 8-2-28.

శ్రీ యుత పులవర్తి శీతారామయ్యగారు

6-1-28 తేదీని చెన్నా వీర్రాజుగారి కొట్టుమీద కంఠంపాటి సోమయాజులుగారు పాటలు పాడినమాట నిజము. అక్కడ సభయేమియు జరుగలేదు. కేసు కోరినందు జయిలులో వేసినట్లుకలది 'క్రొత్త పాటలు మాత్రమే అయిన పాడినారు. "తెల్లవారతనము" పాట మాత్రము అయిన పాడలేదు. పోలీసు కనిపిచిలు చాలా పాటలు అయిన వారైనను వచ్చినాడు. యితర పోలీసు ఉద్యోగస్తులు యెవరురాత్రును. యిది నా మనవ్యులముగా వ్రాసిన సంగతి.

(సం.) పులవర్తి శీతారామయ్య,

8-2-28.

శ్రీ యుత రవణం మల్లయ్యగారు

తాలూకా బోర్డు సభ్యుడు

తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘము ఉపాధ్యక్షుడు

ది 6-1-28 సం. తేదీని చెన్నా వీర్రాజుగారి కొట్టుమీద కంఠంపాటి సోమయాజులుగారు జయిలులో వేసిన 'క్రొత్త పాటలు మాత్రమే పాడినారు. గాని "తెల్లవారతనము" అనే పాట మాత్రము అయిన పాడలేదు. పోలీసు కనిపిచిలు చాలా పాటలు అయిన వారైనను వచ్చినాడు. యితర పోలీసు ఉద్యోగస్తులు యెవరురాత్రును. యిది నా మనవ్యులముగా వ్రాసిన సంగతి.

(సం.) రవణం మల్లయ్య,

4-2-28.

ఆంధ్ర యువజన సంఘము
ఖరగపురము

ద్వితీయవార్షిక కౌన్సిల నివేదికము

ఖరగపురం యువజనసంఘము 18 వ తేదీ మార్చి 1921 వ సంవత్సరమున స్థాపించబడినది. ఈ కౌన్సిల సమావేశము 5 వ నను, సభ్యుల యుత్సాహముచేతను రెండు సంవత్సరములు గడచెను. ఆంధ్రోద్యమమునందు పాల్గొనుటకును, దేశోద్ధారణకై కృషి సలుపుటకును, ఆంధ్ర యువజనసంఘము స్థాపించబడినది.

ఉద్దేశములు

1. పుత్రుల వ్యవస్థలను ధర్మమార్గమున సంవర్ధింపుటకు ప్రయత్నించుట 2. నిమ్మజాతుల ఆభివృద్ధికి తోడ్పడుటకు పాంథిక సేవకేసులు 3. వద్యపానమును నిమ్మజాతులచేయుటకు కృషి సలుపుట 4. దేశభివృద్ధికి సహాయపడు సమస్త సుదీక్ష యములయందు సంపూర్ణ సానుభూతిని గనపరచుచు కేక్రించిన లేక పాటునకుట.

కార్యనిర్వాహకులు

1. నాయకు రామరావుగారు అధ్యక్షుడు, చిలకల వల్లి. కామరాజుగారు ఉపాధ్యక్షుడు. 2. కోపల్లి ఆనందరావుగారు, కార్యదర్శి 4. ఇండ్ల కొటయ్యగారు, కర్ర సోమలుగారు చిల్లా రాజస్వామిగారు స్థావర కార్యదర్శి. 5. వాడపర్తి అదివారాయణగారు, కోశాధికారి.

నివేదికము

క్రిందటి సంవత్సరము యువజనసంఘము మూడు రాష్ట్రపాఠశాలలు స్థాపించబడినది. అందుండి బాలురు దినదిన ప్రాభువునై విద్య కైర్వకొనుటకుందు కట్టుదలగలవారు గనుటచే, యీ సంవత్సర మన్ని పాఠశాలలకు ఒక పాఠశాలగా తేలుచున్నది. వగలంతయు కార్యకారమున కట్టడి చేసినను బాలురలకు విద్య కల్పించుట దినదినాభివృద్ధి గాంచుచుండెడి శ్రీయుత పి. మాధవ రామచంద్రరావుగారు, పి. రామ స్వామిగారు, కె. ఆప్పారావుగారు, మా శిశువారాయణ మూర్తిగారు, బి. నరసింహ రావుగారు, వేటాచుల శేక, మునిపూర్తిగా విద్యోగపురుషులు, సంఘమునకు మహావకారము గావించినందులకు, సభ్యులెల్లరు వీరికి మందము లర్పించుచుండెడి.

ధర్మచతుష్టయ శ్రుతులులే, బ్రాహ్మణ్య గంజీలేక, నికరించుటకు కృపాచూరిత, బాధపడుచున్న అంగవిహీనులకును, బీజలకును సంక్షేమాధిమై ధర్మకాల నిర్వహించుటకు సభ్యులెల్లరు నిశ్చయించిరి ఈ కార్యము కష్టమైనను, వెరునక, కార్యరంగమున వీరికి కైర్వకొని చందాలను నమూనాచేయుచుండెడి.

	రూ. అ. పై
1. శ్రీరామకవి	10 0 0
2. తిలక్ స్యరాజ్యుని	75 0 0
3. ఆంధ్రవాణిజ్య కళాశాల	25 0 0
4. నామచిత్ర రాయని	15 0 0
5. ధర్మకాల	320 0 0

ఈ కారణం కమలాపర్వ అయానిధులకు సంబంధించిన వాడుకలకు స్థాపించబడినది వారికిలక రక్షణ పొందబడినది. వీరిల సహాయనిధిమార్గము ధర్మకాలనిర్వహించుట వనూలచేయ బడుటలను కార్యనిర్వాహక సంఘమువారివద్ద యంచుచున్నది. ఈ సామ్య మరయికవిధముగా సేవకావలెను యువయోగింపజేయ. ధర్మకాలనిర్వహించు చందాలను కమలాపర్వయందు క్రద్దపహించి అవకాశాలను ప్రచుర పాటించిరి పాటుపడిన శ్రీయుత శివరాజువర్తి అదివారాయణగారికిని నామిశ్రులకు దొడ్డ స్వామివారాయణగారికిని కందనములర్పించుచు ముందుగాడ ఎక్కువకౌన్సిలముతో పనిచేయుచున్న సమ్యక్ గున్నాము.

సహాయము

ఖరగపురం కాంగ్రెస్ దినదిన సమాధ్యక్షులకు శ్రీ యుత బండారు కందంపాటిగారు తనసంఘమున నిలబడుచున్న మొత్తము రూ. 29-4-0 పాతకా. భిక్షుగారు విరాళముగా యచ్చి యుండెడి. బంధువులను వెలండు కాంగ్రెస్ వాణిజ్యకా సంపాదకులకు శ్రీయుత వ్యాకరి నారాయణమూర్తిగారు మంగళమునకు కాలపిన ప్రతులను పోలికగా మా రాష్ట్ర పాఠశాలలయందు జరుపు బాలరసములమై పంపుచున్నందులకు, రాజకుమారిరవణమున వెలండు కాంగ్రెస్ వాణిజ్యకా సంపాదకులకు వద్దూరు అన్నపూర్ణ వ్యక్తిగారు తమ వ్యక్తికను ఉచితముగా బాలర యువయోగార్థిని పంపు చ్చుచుండుటకు, సభ్యులెల్లరు మందముల కారణం ముందుండిరి.

ఆంధ్రమహాజను తెల్ల పుట్టల సంఘం వద్ద మెత్తకుటచేసిన సహాయము చేయబడుటకు ప్రార్థించుచున్నాము.

కోపల్లి ఆనందరావు,

కార్యదర్శి, ఆంధ్రయువజనసంఘము, ఖరగపురము.

సర్. టి. సదాశివయ్యగారు

ఏలూరు నిమ్మజాతుద్ధరణ సంఘము

ఇదివరకు చెన్నపూర్ జైల్లో వ్యాధిమూర్తిగాయిన్న సర్, టి. సదాశివయ్యగారు ఏలూరు నిమ్మజాతుద్ధరణ సంఘమును చూచుటకు ఘోషభరణమునకు వేలించిరి. ఏలూరు నిమ్మజాతుద్ధరణ సంఘముతరపున నూరి ఆంజనేయాల పంతులు బియ్యం, బియ్యం, వెల్లంకి కృష్ణమూర్తిపంతులు, ఉప్పవారాయణ మూర్తిగారును బియ్యం, దుర్గిరాల దేవలాఖ పంతులుగారును, ఆదిమాండ్ల సంఘము తరపున యల్లెల మూర్తిగారు యలగారును యెరుగునట్లే చంద్రయ్య, బదునునాథమని, కందంబిల్లి చిలకయ్యగారును గొప్పస్వామి మిచ్చిరి. యువయోగింపజేయ, సర్, టి. సదాశివయ్యగారు ఘనతనగూర్చియు వారి దేశభిమానమును గూర్చియు ప్రతిబింబించు విజ్ఞాపన పత్రములు సమర్పించిరి.

సదాశివయ్యగారు పంచమవల్లె లోనికి, పంచమల మధ్యకువచ్చి తమ్మును గొరవించి నందులకు కందనములు చేయుచుండెడి మూర్తిగారుగానూ, మెరుగునట్లే చంద్రయ్యగారు, బదును నాథమనిగారు చక్కని యువస్వామిలనిచ్చిరి. పంచమ భక్తులకు కలవర్చి సోమదాసుగారు భర్తరిక పూరితమగు కీర్తనలు పాడిరి. పవర్న రాజుకు పంచమ విద్యార్థి అభివాద్యము కీర్తనలు కల్పనలు చేసెను.

వ్యాధిమూర్తి సదాశివయ్యగారికి స్వాగత మిచ్చుటకు 20 గ్రామములనుంచి ఆదిమాండ్ల ప్రతినిధులు వచ్చిరి. ము. రా. రా. దుర్గిరాల దేవలాఖ పంతులుగారు ఏలూరు నిమ్మజాతుద్ధరణ సంఘము చేయుచున్న ఆఖండమైన దేశని వను గరించియు దనజాతుల సుధర్మించుటకు మహాత్మ్యమై ముగాచేయు ప్రయత్నించుట విధించుచు పాఠశాలలు స్థాపించియు, క్రైస్తవ మతములో కలసిన 5000 సోదరులకు హిందువులుగా జేసియు, రయితులకును దీన జాతులకును వచ్చు కలిసిన మధ్యలను పరిష్కరించియు, అనేక సంఘములను స్థాపించియు ఆంధ్రదేశములో ఈ సంఘము నాయకమణిగా నున్నదనిచెప్పిరి. ఈ సంఘముయొక్క నిరంజన కృషివలన వందలకొలది దీనములై కచ్చి రనియు, కొందరు కట్టు యంత్రములు, బట్టల మగ్గములు, నడిబజారులో బట్టలమగ్గములు స్థాపించుకొని సుధర్మలయల రని చెప్పిరి.

సర్. సదాశివయ్యగారు

ఆజ్ఞులుగారు తేదీ తమకు చేసిన మర్యాదకు ఇచ్చిన స్వాగతమునకు నిమ్మజాతుద్ధరణ సంఘమువారిని ఆది మాండ్ల సంఘమునకును మందనము లర్పించుచు ఇట్లు చెప్పిరి.

“ ఒక మానవుని బానిసగా చూచుటకుగాని, తన బానిసగాజేయునట్టిగాని లా ఏ ధర్మ కాశ్రమండునలేదు. మల బారులో ఒక మంచమునకును, రయితులకును ఇట్టికగాదా వచ్చి నపుడు మంచమునకును సర్వాయముగలిగెను. కొన్ని జాతుల వలె పంచమల మంసాహారముగనున్న చచ్చినగడ్డను తిన గూడదు. నామిశ్రుడు స్వామి కపాలాంధులు అనలు గొడ్డను ఎంతమాత్రము తినగూడదని చెప్పుచున్నాడు. పంచమలలో దానకులు గురువులు గాన వీరు మాసాహారమును పూర్తిగా జేరించి అహింసాపరులై అదర్శ పాత్రయలుగా యుండుటయే ను. సహకార పరపరిసంఘములు స్థాపించిన వీరి లక్షి నితి ఎంతయో సహకారముగా నుండునని చెప్పిరి. ఇచ్చట సమాజక మయిన పంచమలను బాలబాలికలను చూచిన మాకును వాకిని ఎట్టి తాళకయ్యమును కనడకులేదు. మనీ, ముక్తత నాగరిక ఇత్యాదులు ఇచ్చట మియందు కానించుచున్నవి. మీ అభివృద్ధిచూచిన నాకు ఆనందముగా నున్నది. ఇట్టిమాన్యుల బిడ్డల ఆభివృద్ధి ఆంధ్ర దేశముదేగాని మా ప్రాంతమున కానించదు. ఇట్టి భుమగునెన కేయమున్నందులకు ఏలూరు నిమ్మజాతుద్ధరణ సంఘమువారు కందనములు.”

సర్ సదాశివయ్యగారి యువస్వామిమును ఏలూరు నిమ్మజాతుద్ధరణ సంఘమును సదువుచున్న వెల్లంకి కృష్ణమూర్తి పంతులుగారు ఆంగ్లేయమునండి ఆంధ్రమునకు భావంత రికరించి ఆదిమాండ్లలకు విభులముల తెప్పించు అవకల దొరతన మును తొలగిమున అన్ని రాజకీయకట్టులను తెరిచిన మహానాయకులను సంఘసంస్కర్తలను, యువకులను, మహాచార్యులను ఈజాతి సుధర్మించుటకు నిరంజనమయ్యములు చేయుచున్నారనియు, ఈజాతి ఇక వెనుకయిందదనియు ప్రవచనములు అక కాలమున తీసికొని తెక్కి రావలయుననియు, చెప్పి సర్, టి. సదాశివయ్యగారికి మందనములు అర్పించిరి.

యల్లెల మూర్తిగారుగానూ

పత్రికా స్వీకారము

ఆయుర్వేద పత్రిక

సంపాదకులు ఆయుర్వేదరత్న పండిత

వి. శ్యామసుందర రావు, వి. కేశవనారాయణగార్లు... ఈ పత్రిక మాసమునకొకసారి గంటాం మండలమునందలి...

* * * * *

ఆయుర్వేద ప్రకాశిక

సంపాదకుడు: బులుసు దుర్గాప్రసాద రావుగారు... ఇదియొక వైద్యమాసపత్రిక చందా సామెతు మూడు...

* * * * *

సరస్వతి

రాజశ్రీ వాసిరెడ్డి దుర్గా సదాశివేశ్వర ప్రసాదబహదరు మున్నె నుల్లాన్ గారు (జయింతి పురం జమిందారు)-పుత్రికాధిపతి.

ఇదియొక మాసపత్రిక. ముక్త్యాలయందు ప్రకటింపబడినది. మొదటిసంపుట మొదటిసంచి దుండభిసంకర్త ఫాల్గుణమాస...

మేనేజరు, సరస్వతీ కార్యాలయము, ముక్త్యాల, కృష్ణాజిల్లా.

Insurance Notice.

This is to notify to the Public that Mr. A. Ekambaran Iyer, better styled as A. E. Baran, of Nandalur, who was our Special Agent for Chittcor and Caddappah Districts, is no longer in the employ of our Company...

P. K. Rau & Sons, Chief Agents, The Mysore Govt. Security Life and Marriage Ass: Co., Ltd.

289, Thambu Chetty Street, Madras D-27-2-23

ముఖ్య గమనింపు (1923)

మోక్షాత్మకములు

(6) బెనారస్ సిటీలో నుండు, దుర్గా మెడికల్ హాలు వారి బహుముక్తనివారికి నాకు ఆత్యద్భుతమైన గుణము నిచ్చినది. ఇప్పుడు నా కావాల్సివచ్చినది. ఇందుకై వారికి నేను నా కృతజ్ఞతాపూర్వకమయిన వందనములు చేయుచున్నాను. రంగున్ బాబులాల్, హైదరాబాద్.

100 కి నూరు గుణ మైనవి.

పా-పా-యూ-న-నా

ఆను ఔషధమును సేవించుటచే క్రమము తప్పిబయట చేరుట, బయటచేరునప్పుడు కలుగునొప్పులు మైత్ర అమితముగా పోవుట, మూత్ర గడ్డలు మొదలగునవి. పూచీగా కుదురును. గుణమిచ్చుననివో వైకము వాపసీయబడును.

HAKIM ABDUL HAJI, F. O. Kamtaul, Arkanga B. & C.

MONEY Making Book.

"Key to fortune" (in Press)

Sent FREE on request agents, and supplies of Patent medicines, Books, Watches, Clocks etc., at cheapest rates.

Apply to Pearl & Co

Victoria Gardens, Bombay.

మలయచందనము

గనెరియా అను ఔషధమునకు ఔకారము

కర్మము లేదు. విచారితో జని లేదు ఎటువై, తెలుపు, వచ్చు, అను మాట నిధముల కెక్కినా ను ను 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

గంధర్వ ఫార్మసీ, రాయవరం(గోదావరిజిల్లా.

"మంగలిక కత్తులు"

కప్పుతాళములు.

అంధసాదనలచే చేయబడినది. ప్రోత్సహింపును.

కంటన్ ఫల క్యాటలాగుకు వ్రాయును.

వి. వెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో లిమిటెడ్

కట్టెలు అండ్ లాక్ షేపు etc.

పెద్దపురం. (గోదావరిజిల్లా)

తెలిగ్రాఫ్ లైన్లు: "ఇండిస్ట్రీ" కెడ్డపురం.

రత్నపురుష లేహ్యం

గుణవ్యానులవలన, అతిసంభోగమువలన ఇతర కారణములు వలన, కలిగిన శుక్ర నష్టమును పోషించి బలముకలుగ జేయును. ఈ మూలికామహిమ తెలియనివా రుండరు. విశేషించి వ్రాయు నును నరము లేదు. కే 1.2 రు 8.4-0 లు.

కగలేహ్యం: అన్ని కలకు అచ్చక మందు కే 1.2-0 లు 4.0-0 లు కట్టెలు 2-0 రు.

పట్టాభిరామ వైద్యశాల

రాయవరం, గోదావరిజిల్లా

బహుమనము

వైద్య నిధ్య

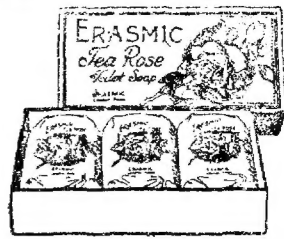
అయురారోగ్యైశ్వర్యములకు మార్గదర్శి అన్ని భాషలలో దొరుకును.

రాజవైద్య నారాయణజీ కేశవజీ,

(8198) 27, చివాచివాడగడ్డు, మకరాన.

ERASMIC

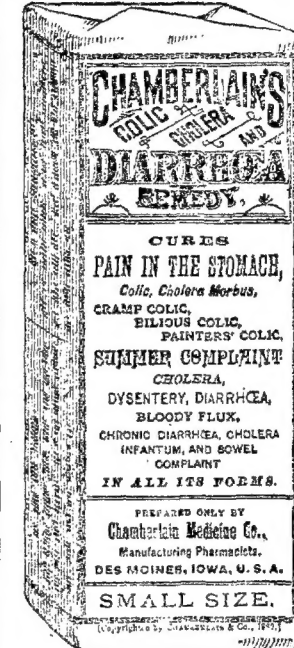

ఏదో ఒక సబ్బునువాడి, సంవత్సరానికి, 1000 మాట్లో! ఇంక ఎక్కువ పర్యాయములో మీరు మీ జీవసౌందర్యమును గుణవేయుచుందురు, లేదా పాడుచేయుచుందురు.

ఎరాస్మిక్ కాకబాల్సు సబ్బు చర్మనమునకు మంచి ఆహారము. చర్మమందలి విషములను శుభ్రపఱచి, ఎన్నెండో కైనా చర్మము ఎక్కువకాంతితో ప్రకాశించునట్లు చేయుగలదు. చర్మము మంటలేకుండ, చల్లగా నుండును. (3)

ఈ మాదిరి సబ్బులను జూచి మోసపోకుదు!

అన్నిచోట్ల విక్రయించబడుచున్నది.

చేంబర్లెన్ గారి

శూలనొప్పి

అతి సార

నివారిణి (2)

ఈ వధమును

సేవించుటచే

కడుపునొప్పి, గ్రహణి,

అతిసారము, శూలనొప్పి,

పేగు సంబంధ మైన వ్యా

ధులు మున్నగునవి అత్య

ద్భుతముగా కుదురును.

అన్ని జాగాలలో విక్రయ

ముగ కు దొరకును. కిరి

భారతీయ మహామండల యాజమాన్యముక్రింద

హిందూదేశీయచిత్రకళా

ప్రదర్శనముచిత్ర కళావిక్రయము

1928 సంవత్సర మార్చి నెలలో జరుగును, లేదా ఫలము కర వాక తెలుపబడును. (ప్రదర్శనమునకు పంపుసామానులన్నియు ఈ దిగువ చిరునామాకు ఫిబ్రవరి నెలఖిలులోగా పంపవలెను. విక రములకు ఈ దిగువ చిరునామాకు వ్రాయవలెను.

Mrs. Rukmini Lakshmiapathi, B. A. Joint secy. Bharata tri Maha Mandalam Post Box No. 460, Madras

ఇంద్రజాల మహేంద్ర జాలము

ఈ అపూర్వగ్రంథములో జర్మనీ గారడి, యోగ్యుష్టి సాస్త్రానుము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము మంత్రకాస్త్రము, భూతవైద్యము, యంత్రములు, ఆమెకావారి చీట్లతో తమా ము విచిత్ర విశోదవిద్యలు గలవు. ఇంకే గాక మనుష్యుని మాయముచేయుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, జీవముతో సమాధియగుట, కరీరములేని లలకాయచేత మాటలాడించుట భూమిపైన గజముయెత్తున గాలిలో మనుష్యుని నిరాధారముగా నిల్పుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ గ్రంథ మును చదివిన ఆత్యద్భుతముగా మేజిక్ చేయుగలరని గ్యారంటీ యిచ్చుచున్నాము. దీని కల రూ 4.0-0 లు. (2112) కే.వి. పి. 10. జవార్లనంపాయ. 20వోలు, గుంటూరు జిల్లా.

పతాప కస్తూరిమాత్రలు

ఇవి మిక్కిలి ఘాటుగలిగి నువాసనగా నుండును. కాం మూలములో గాని విడిగాగాని 1-2 ముక్కలు పుచ్చుకొనిన ఆనందముగా నుండుటయేగాక, అతీర్ణము, వాయువు, జలుబు జ్వరము, స్నైహము, దగ్గు, ఉబ్బునము, కలరా, ప్లేగు నివజ్యములు, నీటిదోషములు, పండ్లనోపులు, మొదలగు అనేకవిధములగు వ్యాధుల కిది వృజాయనమువలె పనిచేయును. వలకొలది సీసాలు విక్రయ మగుచున్నది. (8851)-8 200 ముక్కలసీసా 1-క రు 0.4-0; దశక సీసాలు రు. 2-8-0 వి. పి. చార్జి ఎన్నికై నా రు 0.6-0. పి.సి.పి. అందు కో. ఆయుర్వేదసమాజం, పెరిడేపి, కృష్ణాజిల్లా.

వసంత కుసుమాకరము.

బసవరాజీయము

మేహరోగ ప్రకరణము

419 వ. పుట మధ్యమేహమును సుప్రసిద్ధముగ తరతరములనుండి ఆర్యవైద్యులు ఉపయోగించుచున్నారు. ఇంకను తీయ, ఆజీర్ణము, నిశ్చిత్తుల మొదలగు వ్యాధులలోగూడ మిక్కిలి అనుకూలము. బలవర్ధకము రక్తమును శుద్ధిజేయును. ఇందు శీతపుటాభ్రకము, బంగారము, ముత్యము, కంఠ భస్మము, కాంబిము, ఇత్యాది విలువగల ఔషధములు గలవు.

20 మూత్రముల సీసా 1 టిక్ రూ 5-0-0 ఔషధముతో గూడ పథ్యమును ఉపయోగించు విధానమును తెలుపబడును.

ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీ లిమిటెడ్

విస్తారముల మూలధనము రూ 1,12,925-0-0 19 హానిస్ రోడ్డు, మాంటూరోడ్డు పోస్టు-మదరాసు

నిరుపమైన కాస్త్రీయ ఔషధములకు పుట్టినిల్లు. క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.

(కాంబిలు:— (1) నెం 149 హైదరాబాద్ లియన్స్ కేజీ. (2) 402, మింటుస్ట్రీటు జి.టి. మద్రాసు. (3) నెం 2, బహదూరోడ్డు రాయచోటి. (4) హైదరాబాద్, తిరుపతి.

ఇంటివరకు
8405 డబ్బీలు
భర్తృతయినది.
26-1-28

ధ ర త గ్గి న ది వ్యో ధ ష ము

శిలాజతు రసాయనము

సర్వ రోగములను హరించును

ప్రతివారికిని ప్రాణనష్టమునకు సంజీర్ణి యావధుని యద్యుతగుణములచే హిందూదేశమంతటను ప్రఖ్యాతిగాంచినది. వేలకొదిలొగ్గరావడియు పొందినది. ఈ రసాయనము వెలగించినది వానాప్రాంతముల నుండి రమారమి 500 ఉత్తరములు మాకు చేరుటచేతను స్వైచ్ఛికయోగమునకు నులభముగ విక్రయముల యోచించి ఎట్టిమోసము, కల్పిత ప్రశస్తతి మొదలగు (మొమ్మాయి) గరసమైన ధరకు ఒకేసారి అధికముగ విశేషధన మిచ్చికొనడమైనది. కావున యంతటి నుండి 5500 డబ్బీలు భర్తృపదవరకు మాత్రము రూ 8 విలువగల ఒక డబ్బీ రూ 6-0-0 లకే యివ్వబడును. గమక త్వరపడికర్తకులు, ఏజంట్లు, కారాదారులు, రోగులు, నిరోధులు సహితము ఈ రసాయనధర సమయము వచ్చే కొని సంగ్రహించుకొనవలయును. ఈ సమయమువారికి యాధరకు చిక్కదు. మొత్తముగా కొనువారికి కొంతవెలతగ్గును. శుద్ధిచేసిన శ్రేష్ఠమైన శిలాజతు మేము ప్రత్యేకముగా సప్రయచేయుదుము. రూ 2 రూ 2 మూలమే పోస్టేజీ ప్రత్యేకము.

మా విలాసము:—ఆయుర్వేదరత్న, పండిత, బి.శ్యామసుందరరావు, బదర్న

ఆయుర్వే ఔషధాలయము బరంపురం, గంబాం, ఇండియా.

ఇంటికికండి
5500 డబ్బీలు భర్తృ
పదవరకు మాత్రము రూ
8 వెలగల డబ్బీ రూ 6 కే
ఇవ్వబడెను.

జ్వరములు

పాండురోగము

Serravallo
Tonic Wine
టానిక్ వైన్

నిస్త్రాణ

బలహీనత

బుడ్డి 1-కి ధర రూ 3-4-0, 3 బుడ్లు ధర రూ 9-4-0.

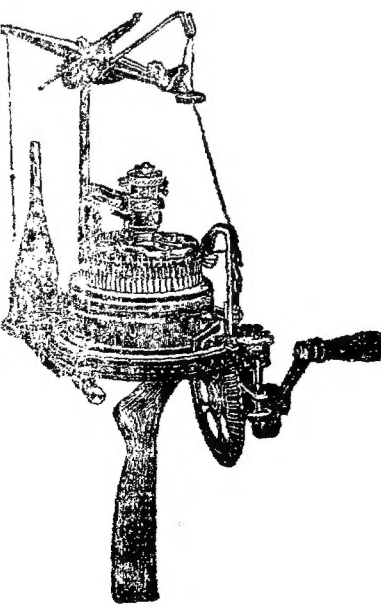
డబ్బ్యూ.ఇ.స్మిత్ అండ్ కో., (లిమిటెడ్) మాంటూరోడ్, మద్రాసు

W. E. Smith & Co, Ltd., Mount Road, Madras.

క్రొత్త హారిసన్ "సన్"

గుండ్రమైన నిట్టింగు మెషిను

గృహము, స్కూలు, కర్మాకారము మొదలగు వసుల కుపయోగించవచ్చును.

శ్రేష్ఠమైన రకము, ధంసరసము, చాలకాలము వరకు బాగుగా పనిచేయును

మేజిల్లు చిన్నవి, పెద్దవి, బనీయనులు, మొదలగు వాటిని అల్లును, ఆంగ్లసామాన్యమందు అంతటను వాడబడుచున్నవి

ఇంగ్లాండులో నున్న ది హారిసన్ పేటెంటు నిట్టింగు మెషిను కంపెనీ, (లిమిటెడ్) వారిచే తయారు చేయబడినవి.

వివరములకు ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాయవలెను:—

For Particulars apply to:

W. H. Braddy & Co., Ltd.

MADRAS

Telegram: "BRAD."

Reduced Price

మిక్కిలి తగ్గినవెల! త్వరచేయండి!!

GENTS & LADIES ROLED GOLD RADIUM BRACELET WATCHES.

8 సంవత్సరము గ్యారంటీగల

రోల్డ్ గోల్డ్ రేడియం ప్రేస్ లెక్ వాచ్

క్రొత్తమోస్తరు ఆమెరికా U. S. A ముంచే గడియారములు!

ఈ గడియారం మాయోగ్గ-

సాంక ఆర్థికవై దృఢమైన లీవరు

సామానులతో తయారు చేయబడి

ప్రతి సంవత్సరమీద రేడియం అను

పతన పెట్టుబడియున్నది. చీకటిలో దీపము నవాయములే గం

టలు చూడగినది. ప్రేస్ లెక్ యను చేతిగొలుసు, చిన్నది.

పెద్దదివేయవచ్చు స్ప్రింగ్ పెట్టుబడియున్నది. క్రమగడియారము

చక్కగా పరిశోధించి 8 సంవత్సరములు గ్యారంటీ ప్రత్యేకముతో

తంపబడును. మియొక్కు విలాసము తెలియజేయు విశేషముగా

వ్రాయవలెను. వి. పి. ఛార్జీ ప్రత్యేకము 1. రవ్వండు రోల్డ్

గోల్డ్ రేడియం ప్రేస్ లెక్ ముండేటి గడియారము, డీటో

స్ప్రింగ్ గొలుసు చేరి రూ. 8-8-0. 2. 4. మూల, డీటో. గొ

లును చేరి రూ. 9-8-0. 3. 8 మూల డీటో గొలుసు చేరి

రూ. 10-8-0.

సోత్ ఏజంట్లు—సారథి. అండు, కో.

తపాలుపెట్ట, నెంబరు 1202, జి. పి. బి. మద్రాసు.

హెచ్చరిక

సాధారణ ఆరోగ్యములకు బహుళ వారికి బుద్ధిశిలి

అధిక దేహధార్మ్యము కావలయుననిచో,

"ఆ తంకనిగ్రహ"

మాత్రతే వారికి జీవ సంజీవికాటి పరమ అమృతము—

వీని వెల 1 రూపాయి మాత్రమే. త్వరపడుడు,

మ రి యూ

ఏలాటిసంగతులు మీకు కావలయుననిన వ్రాసిన అప్పుడే

గమనించెదమా లేదా మా ప్రతిధ్వనుకం కామకాస్త్రమునకు గాను

వ్రాయడు. ఈపుస్తకం యిహం. తపాలు భర్తృలుగూడ శేష,

వైద్యశాస్త్ర మణికంక గోవింద్.

ఆతంకనిగ్రహ ఔషధాలయము.

26 బ్రాడ్వే, మదరాసు.